

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის“

მმართველობის ანგარიშგება

2022

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა სხვა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია შპს ცენტრალის აქციონერებს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ 2022 წლის მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით თანხვედრაშია ამავე წლის ფინანსურ ანგარიშგებასთან და მოიცავს “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ჩვენ გამოვთქვით არამოდიფიცირებული მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2023 წლის 9 ივნისს. სხვა ინფორმაცია, რომელიც შეტანილია თანდართულ მმართველობის ანგარიშგებაში მივიღეთ ფინანსურ ანგარიშგებაზე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ და მასზე პასუხისმგებელია კომპანიის ხელმძღვანელობა. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ორგანიზაციის მმართველობის ანგარიშგება მოამზადოს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელი არიან ორგანიზაციის მმართველობის ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასაც და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება.

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება კომპანიის მიერ წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობაზე და მოიცავს თუ არა იგი “ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის # SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიო აუდიტის“ სახელით

26 ივლისი, 2023

შინაარსი

მმართველობის ანგარიშგება.....	4
საქმიანობის მიმოხილვა	4
ორგანიზაციის შესახებ	4
დამფუძნებლები და მმართველობა.....	4
ორგანიზაციის მოქმედი პარტნიორები არიან:.....	4
გამოწვევები, ამოცანები და მიზნები.....	5
კომპანიის საქმიანობა ეფუძნება შემდეგ ღირებულებებით პრინციპებს:	7
კომპანიის ფილიალები	7
პროდუქტები.....	8
ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები და ფინანსური ანგარიშგება.....	8
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	8
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	9
განმარტებები ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ	9
პორტფელი	10
ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ.....	12
ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები.....	12
მომხმარებელთა უფლებების დაცვა.....	12
საპროცენტო განაკვეთების დინამიკა.....	12
რისკების მართვა	12
კვლევები.....	14
განვითარების გეგმები	14
ანგარიშგების მომზადებასა და წარმოდგენაზე პასუხისმგებელი პირები.....	15

მმართველობის ანგარიშგება

შპს მისო „ცენტრალი“-ის სამეთვალყურეო საბჭოს სახელით, წარმოგიდგენთ 2022 წლის ანგარიშს და გარე აუდიტორის მიერ მომზადებულ თანმხლებ წლიურ ფინანსურ დასკვნას. ანგარიშში წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის აქციონერების, საქმიანობის სტანდარტებისა და განვითარების სტრატეგიის შესახებ. იდენტიფიცირებულია საანგარიშო წლის გამოწვევები, ფინანსური და ბიზნეს რისკები, რამაც განსაზღვრა კომპანიის საქმიანობის ძირითად ასპექტები. შეჯამებულია გაწეული საქმიანობის შედეგები. დოკუმენტში ასახულია ორგანიზაციის მმართველი გუნდის ხედვა შპს მისო „ცენტრალის“ საქმიანობის სტანდარტებისა და სამომავლო გეგმების შესახებ. ანგარიშში შედგენილია ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონების მოთხოვნების შესაბამისად.

საქმიანობის მიმოხილვა

ორგანიზაციის შესახებ

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი“ (შემდგომში - მისო „ცენტრალი“) წარმოადგენს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ“ და „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონების საფუძველზე და მათ მოთხოვნათა შესაბამისად ჩამოყალიბებულ სამეწარმეო (კომერციულ) იურიდიულ პირს. კომპანია საქმიანობას ეწევა საქართველოს ნორმატიული აქტების, (მათ შორის ზემოთ აღნიშნული კანონებისა) და კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება - „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი“ (ს/კ: 405121817) დაფუძნდა 2015 წლის 23 ოქტომბერს. მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის სტატუსი მიენიჭა 2015 წლის 17 დეკემბერს ეროვნული ბანკის N633 განკარგულების თანახმად და გაიცა საქმიანობის ნებართვა.

დამფუძნებლები და მმართველობა

კომპანიის უმაღლესი მმართველობითი ორგანოა აქციონერთა საერთო კრება. ორგანიზაციის საქმიანობის ზედამხედველობა ხორციელდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ორგანიზაციის საქმიანობას წარმართავს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნული აღმასრულებელი დირექტორი. ფილიალების საქმიანობა წარიმართება, ორგანიზაციის დირექტორის წარდგენით, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნული მმართველის საშუალებით.

2022 წელს ორგანიზაციის პარტნიორთა ცვლილება არ განხორციელებულა.

ორგანიზაციის მოქმედი პარტნიორები არიან:

- რუხსანა ბაშირ;
- მუხამედ ალი შეიკ;
- ფაჰდ ალი შეიკ;
- ჰიბა შეიკ;
- ოსმან ბაშირ;
- ზუბაირ ულაჰ ხან ბანგაშ;
- მუჰამედ აბდულაჰ ხან ბანგაშ;
- ატიფ ულაჰ ხან ბანგაშ;

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის“ მმართველობის ანგარიშგება 2022

- შოკატ ულაჰ ხან ბანგაშ;
- კიფაიატ ულაჰ ხან ბანგაშ;
- იმრან ხიზარ ჰაიატ.

ცვლილება არ განხორციელებულა შპს მისო „ცენტრალი“-ის სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობაშიც და ის საქმიანობას აგრძელებს იგივე ხუთი წევრის შემადგენლობით:

- **ტაჰირ ბაშირ** - სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე;
- **პარვეზ შაჰიდ** - სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;
- **შოკატ ულაჰ ხან ბანგაშ** - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;
- **ზუბაირ ულაჰ ხან ბანგაშ** - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;
- **იმრან ხიზარ ჰაიატ** - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;

სამეთვალყურეო საბჭოს ვალდებულება, ფუნქცია და პასუხისმგებლობა განსაზღვრულია პროცედურით. ასევე რეგულირდება მისი საქმიანობა. სამეთვალყურეო საბჭო ეცნობა ანგარიშს კომპანიის საქმიანობის, რისკების და ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ. ახორციელებს კომპანიის წლიური სტრატეგიული გეგმის შესრულების მონიტორინგს. უზრუნველყოფს კომპანიის ეფექტური მართვის ზედამხედველობას. სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები შეეხება სტრატეგიულ საკითხებს, კომპანიის ზოგად სტრუქტურას და სტრატეგიას.

მისო „ცენტრალი“-ის აღმასრულებელი დირექტორის მოვალეობას მისი დაარსების დღიდან დღემდე ასრულებს **იმრან ხიზარ ჰაიატი**.

გამოწვევები, ამოცანები და მიზნები

2022 წლის დასაწყისში მსოფლიოში გაჩნდა კოვიდ პანდემიასთან გამარჯვების შემდგომი ეკონომიკის სრულფასოვნად ამუშავების მოლოდინები, რაზეც შესაბამისი რეაგირება ჰქონდა ფინანსურ სექტორსაც. ასევე გაჩნდა სახელმწიფოს მხრიდან ფინანსური წნეხის შემცირების მოლოდინიც, თუმცა 2022 წლის თებერვალში რუსეთ-უკრაინის ომის დაწყებამ წარმოშვა უდიდესი გეოპოლიტიკური ტურბულენტობა ყველა თანდევით პროცესით:

- მნიშვნელოვნად შემცირდა საქართველოს პარტნიორი ქვეყნების ეკონომიკა;
- შეფერხდა ან სრულად შეწყდა არსებული სავაჭრო ჯაჭვი;
- ბიზნესებმა დაიწყეს დაზარალებული რეგიონებიდან გასვლა;
- მოხდა საერთაშორისო სავაჭრო ნაკადები გადამისამართება;
- რუსეთის იურიდიული და ფიზიკური პირების მიმართ მსოფლიოს წამყვანმა ქვეყნებმა დააწესეს ეკონომიკური (განსაკუთრებით ენერგომატარებლებზე) და ფინანსური სანქციები (აღნიშნული სანქციები აისახა საქართველოში მოქმედ რუსულ ეკონომიკურ თუ ფინანსურ აქტორებზეც);
- ახალი სავაჭრო პარტნიორების მოძიებას და ლოჯისტიკის უზრუნველყოფას დასჭირდა გარკვეული დრო, რამაც მკვეთრად გაზარდა ფასები საქონელზე.

მიუხედავად, ეკონომიკის განვითარების ზემოთ აღნიშნული მნიშვნელოვანი გლობალური ფაქტორებისა, ასევე უშუალოდ კონფლიქტის ზონასთან მდებარეობის და მის აქტორებთან

არსებული მჭიდრო სავაჭრო პარტნიორობისა, რომელიც დამატებითი რისკფაქტორია ნებისმიერი ეკონომიკური თუ ფინანსური საქმიანობისათვის, ქვეყანამ უდიდესი ძალისხმევით შედეგად შეძლო ეკონომიკის და ფინანსური სექტორის მდგრადობის შენარჩუნება. უფრო მეტიც უსაფრთხო, ბიზნესმეგობრული გარემოსა და მოსახერხებელი გეოგრაფიული მდებარეობის, ბაზრისთვის შეთავაზებით მოახერხა საერთაშორისო სავაჭრო ნაკადებისათვის ალტერნატიული სატრანსპორტო და ლოგისტიკური დერეფნის ფუნქციაც ეტვირთა. ამ ფაქტორმა განაპირობა საგარეო შემოდინებების ზრდა. გაფართოვდა საერთაშორისო ვაჭრობა და გაძლიერდა საინვესტიციო აქტივობა.

ქვეყანაში, გაზრდილი ფულადი გზავნილების სახით, დამატებითი ფინანსური რესურსის შემოდინების წყარო გახდა რუსეთიდან შემოსული მოქალაქეების დიდი რაოდენობა. ეს დადებით ფინანსურ ასპექტთან ერთად გამოწვევად იქცა საქართველოს ეკონომიკის მდგრადობისათვის, მზარდი მოთხოვნის პირობებში. აღნიშნულმა ბიძგი მისცა ინფლაციური პროცესის გააქტიურებას, რამაც 2022 წლის განმავლობაში საშუალოდ 11.9% შეადგინა.

ინფლაციური ზეწოლის საპასუხოდ, 2022 წლის მარტში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა („სებ“) რეფინანსირების განაკვეთი 2021 წლის მარტიდან ეტაპობრივად 300 საბაზისო პუნქტით, 11.0%-მდე, გაზარდა. მკაცრი მონეტარული პოლიტიკისა და გაზრდილი საგარეო შემოდინებების პირობებში, 2022 წელს ლარი აშშ დოლართან მიმართებაში 13%-ით გამყარდა.

2022 წლის განმავლობაში, მიმდინარე რუსეთ - უკრაინის ომის ფონზე, არსებული ენერგოკრიზისის, გლობალური ეკონომიკური ზრდის შენელების, გამკაცრებული ფინანსური პირობების მიუხედავად საქართველოს ეკონომიკამ შეძლო გაზრდილი მოთხოვნის დაკმაყოფილება. მიუხედავად იმისა, რომ მოთხოვნა ძირითადად ციკლურია, გაზრდილი ინვესტიციები და კაპიტალის რელოკაცია ხელს შეუწყობს ზრდის პერსპექტივების გაუმჯობესებას საშუალოვადიან პერსპექტივაში. სამომხმარებლო და საინვესტიციო ხარჯების ზრდამ, ძლიერ საგარეო შემოდინებებთან ერთად, ხელი შეუწყო საქართველოს რეალური მშპ-ს ზრდას.

ეკონომიკის ზრდის ერთერთი მახასიათებელი არის ექსპორტის ზრდა, სადაც მნიშვნელოვანი წილი მანქანების რექსპორტზე მოდის. ეს ფაქტორიც გეოპოლიტიკური რეალობიდან გამომდინარე საქართველოს სატრანზიტო ფუნქციის განვითარებით არის განპირობებული.

საფინანსო სექტორი ცდილობს ფეხი აუწყოს, აღნიშნულ გამოწვევას და ამ მიმართულებით აქტიურად იზოზიცირებს, რაც ისედაც კონკურენტულ ბაზარს უფრო მრავალფეროვანს ხდის.

არსებული კონკურენციის პირობებში, „ცენტრალის“ გუნდის დიდი ძალისხმევით შედეგად, ინდივიდუალურ მომხმარებელზე, ფაქტობრივად პარტნიორულ საწყისებზე, მაქსიმალურად მორგებულმა პროდუქტებმა და მომსახურებამ, შესაძლებელი გახადა მისო-ს დეკლარირებული მიზნის, პასუხისმგებლიანი დაკრედიტებისა და მომხმარებელზე ორიენტირებული, გამჭირვალე საკრედიტო პოლიტიკის გზით, საქართველოს მიკროსაფინანსო ბაზარზე ღირსეული პოზიციონირება.

კომპანიამ შეინარჩუნა კონკურენტუნარიანი საკრედიტო პროდუქტები, რომლებიც კიდევ უფრო მოარგო მომხმარებლის ინტერესებს. გააუმჯობესა მომსახურების სერვისები.

ყოველივე ამ ღონისძიებათა ერთობლიობამ შესაძლებელი გახადა საკრედიტო პორტფელის როგორც რაოდენობრივი, ასევე ხარისხობრივი ზრდა. განვითარების შემდეგი ეტაპისათვის კომპანიის ამოცანაა, ოპერატიულად უპასუხოს სადღეისო გამოწვევებს, კვლავაც შეინარჩუნოს არსებული ნიშა მიკროსაფინანსო ბაზარზე, დახვეწოს და მომხმარებელზე უფრო ორიენტირებული გახადოს საკრედიტო პოლიტიკა. ახალი საკრედიტო პროდუქტების შეთავაზებით მოახდინოს პორტფელის დივერსიფიკაცია და სხვადასხვა საკრედიტო სეგმენტის ათვისება.

კომპანიის საქმიანობა ეფუძნება შემდეგ ღირებულებებით პრინციპებს:

- **პარტნიორობა** - კომპანია ორიენტირებულია, როგორც ინვესტორთან, ასევე მომხმარებელთან ურთიერთობა იყოს დაფუძნებული პარტნიორულ საწყისებზე. აღნიშნული ზრდის სანდოობას ურთიერთობაში, რაც გრძელვადიანი, ურთიერთსასარგებლო თანამშრომლობის წინაპირობაა;
- **პასუხისმგებლობა** - პასუხისმგებლიანი საკრედიტო პოლიტიკა, რა დროსაც ხორციელდება ორგანიზაციის აქტიური თანამონაწილეობა მომხმარებლის რისკის მინიმიზება და კრედიტის მომსახურებისათვის შესაბამისი პირობების უზრუნველყოფა;
- **გამჭირვალება** - საკრედიტო პოლიტიკის გამჭირვალება უზრუნველყოფს საკრედიტო პროდუქტის და სხვა სერვისების მიღებისას, მომხმარებლის სრულ ინფორმირებულობას შესაძლო საფრთხეების და რისკების თაობაზე;
- **ხელმისაწვდომობა** - საკრედიტო პროდუქტების ხელმისაწვდომობა, არსებითად მნიშვნელოვანი ფაქტორია კონკურენტუნარიანი საკრედიტო პოლიტიკის წარმართვისათვის. აღნიშნული მიღწევადია მხოლოდ ბაზრის კვალიფიციური ანალიზით და მომხმარებელზე მორგებული, საკრედიტო პროდუქტის შექმნით, ასევე არსებული პროდუქტის მომსახურების პირობების მუდმივი დახვეწის და კლიენტზე მორგების გზით.

კომპანიის ფილიალები

მისო 2022 წელს ოპერირებდა 4 ფილიალის მეშვეობით.

კომპანიის იურიდიული მისამართია: საქართველო, ქ. თბილისი, ვაკე - საბურთალოს რაიონი, გიორგი სააკაძის მეორე გასასავლელი N2. აღნიშნულ მისამართზე მდებარეობს სათაო ოფისი და ცენტრალური ფილიალი.

ფილიალები ასევე განთავსებულია მისამართებზე: ქ.თბილისი გლდანი-ნაძალადევის რაიონი ო.ხიზანიშვილის ქ. N17, დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონი მ.წინამძღვრიშვილის ქ. N137 და ქ.ბათუმი ჭავჭავაძის ქუჩა N 32ა. ფილიალებისათვის ლოკაციის განსაზღვრა განხორციელდა ბაზრის ანალიზის საფუძველზე. თითოეული ფილიალის არსებობას და განვითარებას დიდი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის საქმიანობაში. დინამიურად იზრდება კომპანიის ცნობადობა. ყოველივე ეს შესაძლებელს ხდის საკრედიტო პორტფელის დივერსიფიკაციას, რაც ამცირებს რისკებს და მეტად სტაბილურს ხდის კომპანიის საქმიანობას.

პროდუქტები

ბაზრის ანალიზის საფუძველზე, 2022 წელს კომპანია მომხმარებელს კვლავაც სთავაზობდა ყველაზე მოთხოვნად სასესხო პროდუქტებს:

- ავტოლომბარდი;
- ავტოსესხი;
- ავტოლიზინგი;

საკრედიტო საქმიანობის პრიორიტეტად კვლავ დარჩა ავტოლომბარდი და ავტოსესხი, რაც ნაკლებრისკიანი იყო მომხმარებლისათვის და კომპანიისთვის.

ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები და ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ფული და ფულის ეკვივალენტები	2 043 004	1 124 801
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	0	327 124
გაცემული სესხები	6 166 863	4 672 851
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	2 974 152	2 966 914
აქტივის გამოყენების უფლება	441 403	574 917
ძირითადი საშუალებები	101 053	110 098
სხვა აქტივები	625 455	406 311
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივი	195 208	29 917
მთლიანი აქტივები	12 547 138	10 212 933
ვალდებულებები		
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	11 205	74 693
მიღებული სესხები	5 713 247	4 431 267
სუბორდინირებული სესხები	1 433 819	1 643 745
საიჯარო ვალდებულება	412 991	623 919
სხვა ვალდებულებები	74 129	66 115
მთლიანი ვალდებულებები	7 645 391	6 839 739
კაპიტალი		
საწესდებო კაპიტალი	8 167 886	7 457 706
აკუმულირებული ზარალი	-3 266 139	-4 084 512
მთლიანი კაპიტალი	4 901 747	3 373 194
მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი	12 547 138	10 212 933

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის“ მმართველობის ანგარიშგება 2022

საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
საზედამხედველო კაპიტალი/მთლიან აქტივებზე	50%	49%
ლიკვიდურობის კოეფიციენტი		
ლიკვიდური აქტივები/მთლიან ვალდებულებები	27%	21%
გადახდის უნარიანობის კოეფიციენტები		
მთლიანი ვალდებულებები/მთლიან აქტივებზე	50%	51%
მთლიანი კაპიტალი/მთლიანი აქტივები	39%	33%
მთლიანი ვალდებულებები/მთლიანი კაპიტალი	98%	104%
ქონებრივი ინვესტიციების კოეფიციენტი		
ძირითადი საშუალებები/მთლიან კაპიტალზე	2%	3%

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
საპროცენტო შემოსავალი	3 410 838	2 691 270
საპროცენტო ხარჯი	(575 374)	(430 359)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურებამდე	2 835 464	2 260 911
კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ცვლილება	(149 380)	(230 258)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	2 686 084	2 030 653
წმინდა მოგება ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციებიდან	(859 280)	(189 898)
ჯარიმებიდან მიღებული შემოსავალი	448 234	363 912
წმინდა მოგება((ზარალი) სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული	(4 593)	(99 245)
ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მოგებაში ან ზარალში ასახვით	(1 309 791)	(1 175 034)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(248 717)	(225 640)
ცვეტა და ამორტიზაცია	(773 283)	(711 561)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	714 428	279 986
კურსთაშორის სხვაობიდან წარმოშობილი წმინდა ზარალი		
ზარალი დაბეგვრამდე	653 082	273 173
მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	165 291	(8 351)
წლის სრული ზარალი	818 373	264 822

განმარტებები ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ

მისოს საწესდებო კაპიტალი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 7 457 706 ლარს, ხოლო 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაიზარდა და შეადგინა 8 167 886 ლარი.

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის“ მმართველობის ანგარიშგება 2022

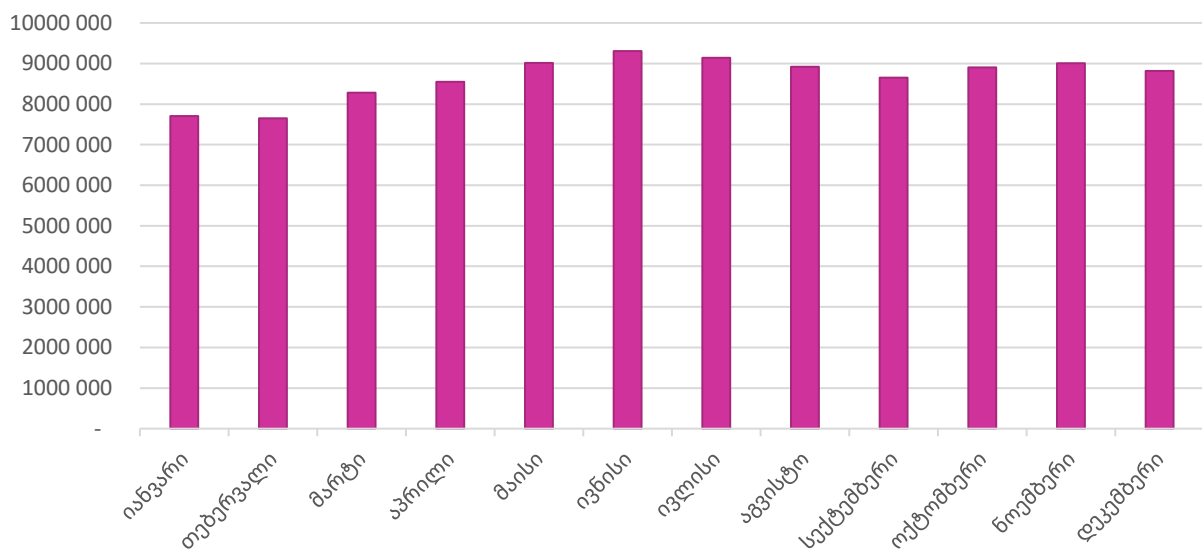
2021 წლის 31 დეკემბრისათვის, კომპანიას მოზიდული სახსრების სახით, გააჩნდა 4 431 267 ლარი. საანგარიშო პერიოდში დამატებით იქნა მოზიდული 1 281 980 ლარი და 2022 წლის 31 დეკემბრისათვის შეადგინა 5 713 247 ლარი.

2021 წლის 31 დეკემბრიდან 2022 წლის 31 დეკემბრამდე, სასესხო პორტფელი გაიზარდა 1 494 012 ლარით, რაც არის 32 %-იანი ზრდა. საანგარიშო წელი დასრულდა **818 373** ლარის მოგებით.

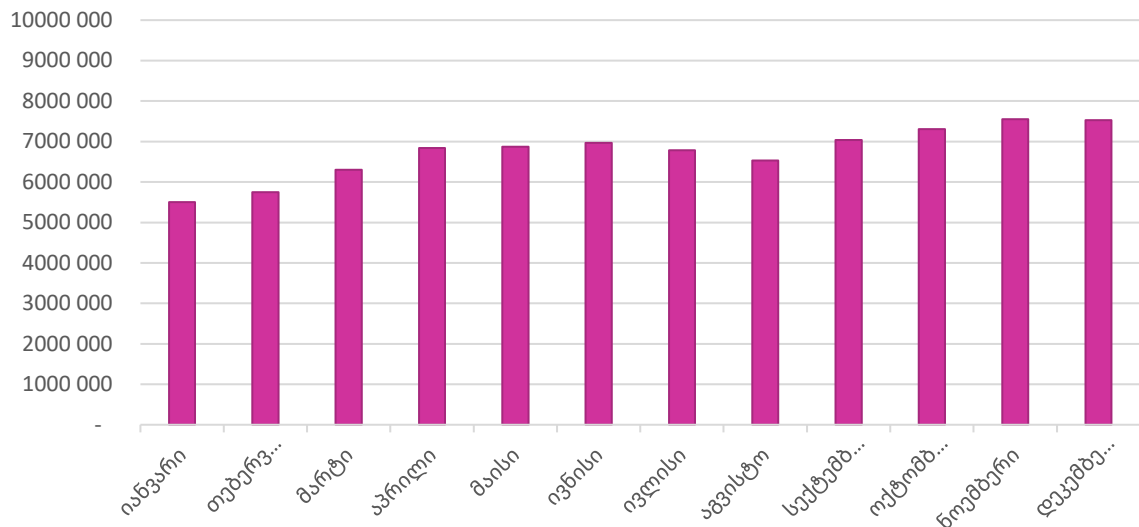
პორტფელი

2021 და 2022 წლების სესხების პორტფელის მაჩვენებელი წარმოდგენილია გრაფიკულად შემდეგ გამოსახულებებში:

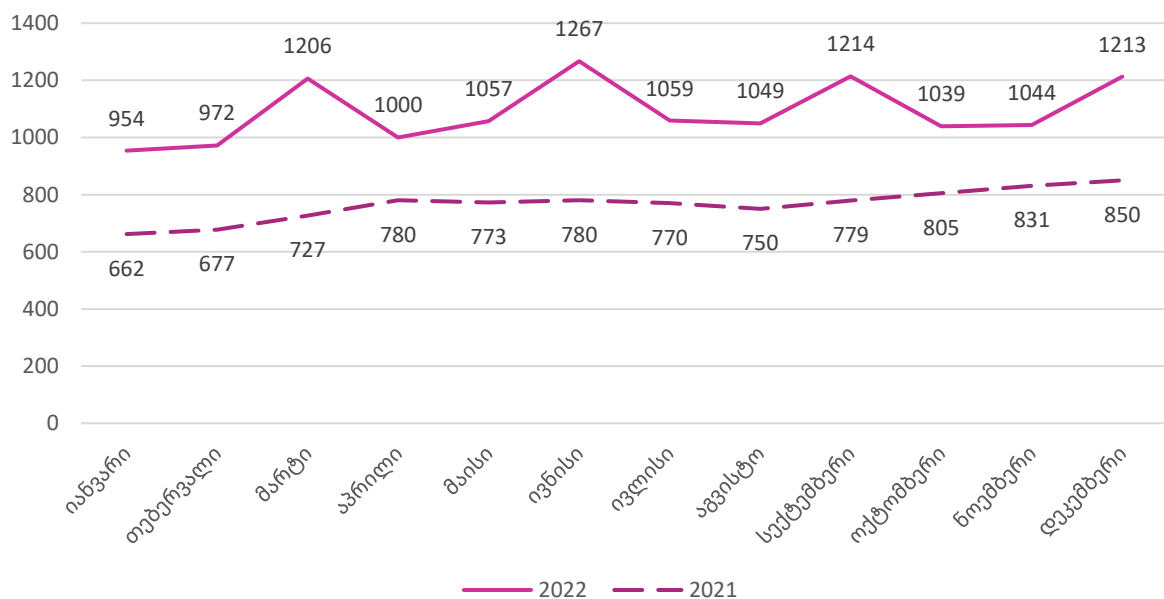
საკრედიტო პორტფელი 2022

საკრედიტო პორფელი 2021

სესხების რაოდენობა

საკრედიტო პოლიტიკიდან გამომდინარე, გირაოს სამართლიანი ღირებულება აჭარბებს უზრუნველყოფილი სესხის საბალანსო ღირებულებას. ეს კი იძლევა საშუალებას, ობიექტური თუ სუბიექტური მიზეზით, მსესხებლის მიერ ვალდებულების შესრულებისას წარმოქმნილი პრობლემების შემთხვევაში, უზრუნველყოფის მიზნით გირავნობით დატვირთული ქონების რეალიზების გზით, კრედიტის დაფარვა განხორციელდეს სრულად, ან მინიმუმამდე იქნას შემცირებული ნარჩენი ვალდებულება.

ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ

2021 წლის განმავლობაში, მისო-ს მიერ არ მომხდარა საკუთარი აქციების შეძენა.

ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

ჩვენი გუნდი - კონკურენციის პირობებში, ბაზარზე ღირსეული ოპერირებისათვის მნიშვნელოვანია კვალიფიციური საკადრო რესურსის ფაქტორი. სწორედ ამ ფაქტორის გათვალისწინებით, ბაზრის შესწავლის და ანალიზის საფუძველზე განსაზღვრული სტრატეგიის შესაბამისად, კონკურსის წესით, განხორციელდა კომპანიის კვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტება. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიაში დასაქმებულია 56 თანამშრომელი. კომპანიას ჰყავს ძლიერი, გამოცდილი და პროფესიონალი მმართველი გუნდი, როგორც წამყვან, ისე შუალედურ მენეჯერულ პოზიციაზე, რომელიც ცდილობს შექმნას ოპტიმალური პირობები ეფექტური შრომისა და კარიერული განვითარებისათვის. თანამშრომელზე ორიენტირებული მიდგომის მთავარი კრიტერიუმი სამართლიანობა და ობიექტურობაა, რასაც კომპანია ახორციელებს ადეკვატური ანაზღაურების, დამატებითი ბონუს სისტემისა და სხვადასხვა მამოტივირებელი ღონისძიებების მეშვეობით. ჯანსაღი გარემოს არსებობის მიზნით კომპანიაში მოქმედებს კომპანიის შინაგანაწესი და ეთიკის კოდექსი. კომპანიაში თანამშრომელთათვის შექმნილია შრომისათვის უსაფრთხო და ჯანსაღი გარემო.

მომხმარებელთა უფლებების დაცვა

კომპანია 2022 წელსაც, მომხმარებელთა უფლებების დაცვის მიმართულებით საქმიანობისას ხელმძღვანელობდა, ეროვნული ბანკის 2016 წლის 23 დეკემბრის „ფინანსური ორგანიზაციების მიერ მომსახურების გაწევისას მომხმარებელთა უფლებების დაცვის წესის დამტკიცების შესახებ“ N151/04 ბრძანების, მოთხოვნათა შესაბამისად.

საპროცენტო განაკვეთების დინამიკა

არსებული რეალობიდან გამომდინარე, საკრედიტო ველი გადანაწილებულია ისე, რომ საბანკოსაგან განსხვავებით, მიკროსაფინანსო ველი წარმოადგენს მაღალრისკიან სექტორს. რისკების მეტნაკლებად დასაბალანსებად, მიკროსაფინანსო ბაზარი შედარებით ძვირი პროდუქტებით ხასიათდება.

2022 წელს, მისო სასესხო პოლიტიკის განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობდა ეროვნული ბანკის დირექტივებით და ფინანსურ ბაზარზე არსებული ჯანსაღი კონკურენციის პრინციპით. საანგარიშო პერიოდში, საკრედიტო პორტფელის ზრდა, სწორედ საკრედიტო პროდუქტების კონკურენტულმა საპროცენტო განაკვეთებმა განაპირობა.

რისკების მართვა

კომპანიის წინაშე არსებული ამოცანაა საბაზრო, საკრედიტო, საოპერაციო და ლიკვიდურობის რისკების იდენტიფიცირება, ანალიზი და მართვა. საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრა. რისკების მართვის პროცესი ხორციელდება მუდმივი მონიტორინგის საფუძველზე, შესაბამისი რისკის გამოვლენის, იდენტიფიცირების, ანალიზის და მისი მინიმიზებისათვის შესაბამისი ღონისძიებების შემუშავების გზით. მენეჯმენტი უშუალოდაა ჩართული რისკის მართვის პროცესში. სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორი პასუხისმგებელია რისკების მართვის სტრუქტურის გამართულ საქმიანობაზე.

საბაზრო რისკი - არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტიტუტის რეალური ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები შეიცვლება საბაზრო ფასების ცვლილების შედეგად. საბაზრო რისკი მოიცავს სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის რისკს და სხვა საფასო რისკებს. საბაზრო რისკი წარმოიშობა საპროცენტო განაკვეთების მატარებელი ფინანსური ინსტრუმენტების ღია პოზიციებიდან, რომლებიც რეაგირებენ ზოგად და კონკრეტულ საბაზრო ცვლილებებსა და სავალუტოკურსების რყევებზე. საბაზრო რისკების მართვის მიზანია კომპანიაზე საბაზრო რისკების გავლენის მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, რისკებზე ამონაგების ოპტიმიზაციის ფონზე. კომპანია განიცდის უცხოური ვალუტის კურსის რყევების გავლენას, ფინანსურ პოზიციაზე და ფულად ნაკადებზე. სავალუტო რისკის მინიმიზების მიზნით კომპანიაში აქტურად მუშაობს ხაზინის სამსახური.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი - წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებაზე. ეს რისკი შესაძლოა წარმოიშვას აქტივებისა და ვალდებულებების მიღება/დაფარვის ვადების შეუსაბამობით. ასევე იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი აქტივები დამოკიდებულია კურსის ცვლილებაზე.

საკრედიტო რისკი - ეს არის რისკი რომელიც შეიძლება მიადგეს კომპანიას მსესხებლის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვანი შესრულების შედეგად.

კომპანია ახორციელებს საკრედიტო რისკის იდენტიფიცირებას იმ მონაცემებზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება საკრედიტო შეფასების გზით. საკრედიტო რისკის კატეგორია განისაზღვრება ხარისხობრივად არაოდენობრივი ფაქტორების გათვალისწინებით, რაც არის რისკფაქტორების ინდიკატორი. აღნიშნული ფაქტორები იცვლება გამოვლენილი რისკის სახეობისა და მსესხებლის ტიპიდან გამომდინარე. ნებისმიერი რისკის გამოვლენა ხდება საწყის ეტაპზე მსესხებელზე ხელმისაწვდომი ინფორმაციის დამუშავების გზით. რისკების გამოვლენა, რასაც შესაძლოა მოჰყვეს სხვა და სხვა სახის საკრედიტო რისკი, ექვემდებარება მუდმივ მონიტორინგს. სწორედ საკრედიტო რისკების ანალიზის საფუძველზე შეირჩა, ოპტიმალური მარჟა პრიორიტეტულ საკრედიტო პროდუქტზე (ავტოსესხი) - მსესხებლის მინიმუმ 30%-ანი თანამონაწილეობა, რაც მინიმუმამდე ამცირებს მსესხებლის მიერ კრედიტის არდაფარვის რისკს. გარდა ამისა, სესხის უზრუნველსაყოფად გირავნობით დასატვირთი სატრანსპორტო საშუალების შეფასება ხორციელდება გარე დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ, რაც გამორიცხავს ინტერესთა კონფლიქტს. გარდა ამისა კომპანიაში დანერგილია სესხის დამტკიცების რამდენიმე საფეხურიანი პრაქტიკა, რა დროსაც რისკის იდენტიფიცირება ხდება მსესხებლის შესახებ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის დამუშავების და ანალიზის საფუძველზე. აღნიშნული პროცედურა საგრძნობლად ამცირებს საკრედიტო რისკს, რისი იდენტიფიკატორია არსებული პრობლემური პორტფელის სიმცირე.

ლიკვიდურობის რისკი - რისკი, რომელიც შესაძლოა წარმოიქმნას ფინანსური ვალდებულებების შესრულების ვადის დადგომის მომენტისათვის, საკმარისი ფინანსური რესურსის არარსებობის გამო.

- ლიკვიდურობის მართვის პოლიტიკა მოითხოვს: მოსალოდნელი ფინანსური ნაკადის პროგნოზირებას ძირითადი ვალუტების შესაბამისად და ლიკვიდური აქტივების საჭირო დონის გათვალისწინებას მასთან ურთიერთობაში;
- წყაროების მრავალფეროვან დაფინანსებას;

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის“ მმართველობის ანგარიშგება 2022

- ვალის კონცენტრაციას და პროფილირებას;
- ვალის ფინანსირების გეგმების შემუშავებას;
- ლიკვიდურობისა და დაფინანსების სამოქმედო გეგმების შემუშავებას;

ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით, რეგულარული მონიტორინგის საფუძველზე, კომპანია უზრუნველყოფს სტაბილური ფინანსირების აქტიურ მხარდაჭერას ორგანიზაციის პარტნიორებიდან, პარტნიორი ფინანსური ორგანიზაციიდან, რაც ასევე აქტივების და ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილია.

ინფორმაციული უსაფრთხოება - მსესხებელთა პერსონალური ინფორმაციის დაცულობის უზრუნველყოფის მიზნით, კომპანიაში მოქმედებს ინფორმაციული უსაფრთხოების უმაღლესი სტანდარტი. ხორციელდება შიდა ქსელის დაცვა გარე ზემოქმედებისგან. ასევე რეგლამენტირებულია პერსონალის წვდომა პერსონალურ ინფორმაციაზე ქსელის შიგნით. არსებული მოწყობილობების მონიტორინგისათვის გამოიყენება შესაბამისი პროგრამული უზრუნველყოფა.

უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციასთან ბრძოლა - კომპანია ცდილობს დაამკვიდროს უმაღლესი სტანდარტები ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის მიზნით წარმოებულ საქმიანობაში. ამ მიზნით კომპანია მჭიდროდ თანამშრომლობს საქართველოს ეროვნულ ბანკთან და ფინანსური მონიტორინგის სამსახურთან.

კვლევები

გასული წლის განმავლობაში, იქიდან გამომდინარე, რომ მისო „ცენტრალი“ ორიენტირებული იყო საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციებთან ჰარმონიზაციაზე, კვლევებისა და განვითარების (Research & Development) ღონისძიებები არ განხორციელებულა.

განვითარების გეგმები

2023 წლისთვის, ახალი გამოწვევების პირობებში, კომპანიის განვითარების პრიორიტეტად რჩება:

- ეროვნული ბანკის რეგულაციების შემდგომი იმპლემენტაცია;
- კონკურენტულ ველზე სტაბილურობის შენარჩუნება;
- პროდუქტების ადაპტირება ახალ გამოწვევებთან;
- სასესხო პორტფელის დინამიური ზრდის ტრენდის შენარჩუნება;
- მომსახურების ხარისხის ამაღლება და სრულყოფა;
- სასესხო პორტფელის დივერსიფიკაცია და რისკების მინიმიზაცია;
- მართვის ეფექტური სისტემის დანერგვა;
- მომხმარებელთან ეფექტური კომუნიკაცია;
- მომავლის პერსპექტივების ანალიზის საფუძველზე, ვარკეთილში ახალი ფილილიანის გახსნა.

2023 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს, მენეჯმენტის და თითოეული თანამშრომლის ძალისხმევა მიმართული იქნება კომპანიის სტაბილური განვითარების და ზრდისათვის, რაც განაპირობებს მის მდგრად პოზიციონირებას ფინანსურ ბაზარზე.

ანგარიშგების მომზადებასა და წარმოდგენაზე პასუხისმგებელი პირები

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება, ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2023 წლის 26 ივლისს აღმასრულებელი დირექტორის მიერ.

აღმასრულებელი დირექტორი:

იმრან ხიზარ ჰაიატი

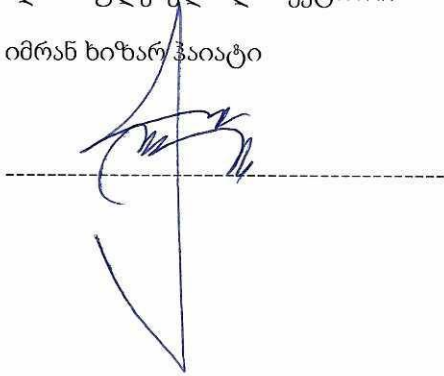

ანგარიშგების მომზადებასა და წარმოდგენაზე პასუხისმგებელი პირები

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება, ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2023 წლის 26 ივლისს აღმასრულებელი დირექტორის მიერ.

აღმასრულებელი დირექტორი:

იმრან ხიზარ ჯაიატი

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and strokes, positioned above a horizontal dashed line.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

საანგარიშო წლისათვის, რომელიც დასრულდა

2022 წლის 31 დეკემბერს

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	5
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	6
ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ	7
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება.....	8

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ზოგადი ინფორმაცია.....	9
2. მომზადების საფუძვლები	9
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები.....	11
4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკის მართვა	12
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	15
6. სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით.....	16
7. კლიენტებზე გაცემული სესხები.....	17
8. მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან.....	19
9. სხვა აქტივები	20
10. გადასახადები	21
11. აქტივების გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულება	21
12. ძირითადი საშუალებები	22
13. სხვა ვალდებულებები.....	23
14. სუბორდინირებული სესხები და სხვა ნასესხები თანხები.....	23
15. საწესდებო კაპიტალი	24
16. წმინდა საპროცენტო შემოსავლები.....	24
17. სხვა საოპერაციო ხარჯები.....	25
18. პირობითი ვალდებულებები	25
19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	26
20. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	27
21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	28

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის დამფუძნებლებსა და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის (შემდეგში - ორგანიზაცია) თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, ასევე, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისა და სხვა განმარტებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ორგანიზაციის ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით გათვალისწინებული ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ორგანიზაციისგან დამოუკიდებელი, რაც გულისხმობს შესაბამისობას „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ მიერ გამოცემული „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ მოთხოვნებთან და ამასთანავე, ვასრულებთ ამავე კოდექსით განსაზღვრულ სხვა ეთიკურ ვალდებულებებს.

გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია, რომელზეც პასუხისმგებელია ორგანიზაციის ხელმძღვანელობა და რომელიც შეიტანება მმართველობის ანგარიშგებაში, არ გვქონდა მიღებული აუდიტორის დასკვნის თარიღისთვის. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას. სავარაუდოდ, მმართველობის ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასა და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე, შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს და, საჭიროების შემთხვევაში, განმარტოს საქმიანობის უწყვეტობა და მასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე, ანგარიშგება მოამზადოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა განზრახული აქვს ორგანიზაციის ლიკვიდაცია, ოპერაციების შეჩერება ან არ აქვს, ამის გარდა, სხვა არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან ზედამხედველობა გაუწიონ ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მივიღოთ გონივრული რწმუნება, შეიცავს თუ არა მოცემული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას.

უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად განიხილება, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) თანახმად, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ვადგენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობის ვერ აღმოჩენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას;
- შევსწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ორგანიზაციის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ექვსი ქვეშ დააყენოს ორგანიზაციის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღებას გავამახვილებთ შესაბამის ინფორმაციაზე ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაადეკვატური იქნება, შევცვლით ჩვენს დასკვნას. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს ორგანიზაცია შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადებზე და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

გარიგების პარტნიორი, რომელიც პასუხისმგებელია აუდიტზე, რომლის შედეგებიც ასახულია დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნაში, არის:

ივანე ჟუჟუნაშვილი (სარეგისტრაციო ნომერი SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიოს“ სახელით

თბილისი, საქართველო

9 ივნისი 2023

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	5	2,043,004	1,124,801
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	6	-	327,124
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	6,166,863	4,672,851
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	8	2,974,152	2,966,914
სხვა აქტივები	11	625,455	406,311
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივი	12	195,208	29,917
აქტივების გამოყენების უფლება	10	441,403	574,917
ძირითადი საშუალებები	9	101,053	110,098
სულ აქტივები		12,547,138	10,212,933
ვალდებულებები			
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	6	11,205	74,693
სხვა ვალდებულებები	14	74,129	66,115
საიჯარო ვალდებულებები	10	412,991	623,919
მიღებული სესხები	13	5,713,247	4,431,267
სუბორდინირებული სესხები	13	1,433,819	1,643,745
მთლიანი ვალდებულებები		7,645,391	6,839,739
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	15	8,167,886	7,457,706
აკუმულირებული ზარალი		(3,266,139)	(4,084,512)
მთლიანი კაპიტალი		4,901,747	3,373,194
მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი		12,547,138	10,212,933

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასრულებული ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2023 წლის 9 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი _____ იმრან ხიზარ ჰაიატი

ფინანსური დირექტორი _____ ირინა ვორმანი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2022	2021
საპროცენტო შემოსავალი	16	3,410,838	2,691,270
საპროცენტო ხარჯი	16	(575,374)	(430,359)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურებამდე		2,835,464	2,260,911
გაუფასურების ხარჯი სასესხო ფინანსურ აქტივებზე	7, 8	(149,380)	(230,258)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		2,686,084	2,030,653
წმინდა ზარალი ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციებიდან		(859,280)	(189,898)
ჯარიმებიდან მიღებული შემოსავალი		448,234	363,912
წმინდა ზარალი სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მოგებაში ან ზარალში ასახვით	6	(4,593)	(99,245)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(1,309,791)	(1,175,034)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(248,717)	(225,640)
საოპერაციო და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები	17	(773,283)	(711,561)
წმინდა მოგება სავალუტო ოპერაციებიდან		714,428	279,986
მოგება დაბეგვრამდე		653,082	273,173
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	10	165,291	(8,351)
მთლიანი სრული შემოსავალი		818,373	264,822

9-39 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი
 ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ
 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის
 (ქართულ ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	აკუმულირებული ზარალი	სულ
2020 წლის 31 დეკემბერი	7,457,706	(4,349,334)	3,108,372
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	264,822	264,822
2021 წლის 31 დეკემბერი	7,457,706	(4,084,512)	3,373,194
ფულადი შენატანით	710,180	-	710,180
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	818,373	818,373
2022 წლის 31 დეკემბერი	8,167,886	(3,266,139)	4,901,747

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი
 ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება
 2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისთვის
 (ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2022	2021
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან:			
მოგება/(ზარალი) დაბეგვრამდე		653,082	273,173
კორექტირებები:			
დარიცხული პროცენტის წმინდა ცვლილება*		155,383	(79,685)
გაუფასურების ხარჯი სასესხო ფინანსურ აქტივებზე	7	149,380	230,258
დასაკუთრებული ქონების გაუფასურება წმინდა		52,682	35,245
სარეალიზაციო ღირებულებამდე			
დებიტორული დავალიანების გაუფასურება	11	15,649	11,742
წმინდა ზარალი სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული		4,593	99,245
ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მოგებაში ან ზარალში ასახვით			
ცვეთა და ამორტიზაცია	10, 9	248,717	225,640
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაციის ეფექტი	7	(10,990)	(56,154)
დასაკუთრებული ქონების რეალიზაციიდან მიღებული ზარალი		76,982	70,368
წმინდა მოგება უცხოური ვალუტის გადაფასებიდან		(714,428)	(279,986)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებამდე		631,050	529,846
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში:			
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური		259,043	323,805
ინსტრუმენტები მოგებაში ან ზარალში ასახვით			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		(1,510,525)	(1,442,967)
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან		(26,087)	(900,858)
სხვა აქტივები		(364,510)	(343,973)
სხვა ვალდებულებები		(82,084)	31,863
ფულადი ნაკადების წმინდა გადინება საოპერაციო საქმიანობიდან		(1,093,113)	(1,802,284)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან:			
ძირითადი საშუალებების შესყიდვა		(25,313)	(51,032)
ფულადი ნაკადების წმინდა გადინება საინვესტიციო საქმიანობიდან		(25,313)	(51,032)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან:			
შემოძინება მიღებული სესხებიდან	13	2,883,174	2,521,661
მიღებული სესხების დაფარვა	13	(992,953)	(1,103,884)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(216,113)	(184,849)
საწესდებო კაპიტალის ზრდა	15	710,180	-
ფულადი ნაკადების წმინდა შემოძინება ფინანსური საქმიანობიდან		2,384,288	1,232,928
წმინდა ზრდა/(კლება) ფულსა და ფულის ეკვივალენტებში		1,265,862	(620,388)
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		1,124,801	1,872,100
გაცვლითი კურსის ცვლილების წმინდა ეფექტი უცხოურ		(347,659)	(126,911)
ვალუტაში არსებულ ფულსა და ფულის ეკვივალენტებზე			
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს		2,043,004	1,124,801

*2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის თარიღით დასრულებული წლისთვის ორგანიზაციის მიერ მიღებულმა პროცენტმა შესაბამისად შეადგინა 3,161,513 ლარი და 2,579,013 ლარი.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის თარიღით დასრულებული წლისთვის ორგანიზაციის მიერ გადახდილმა პროცენტმა შეადგინა შესაბამისად 328,954 ლარი და 379,200 ლარი.

1. ზოგადი ინფორმაცია

ორგანიზაცია

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი დაარსდა 2015 წლის 23 ოქტომბერს როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება (შემდგომში “ორგანიზაცია”) საიდენტიფიკაციო ნომრით 405121817.

ორგანიზაცია თავის საქმიანობას წარმართავს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონის საფუძველზე და მას ზედამხედველობას უწევს საქართველოს ეროვნული ბანკი (“სებ”).

ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობა მიკრო სესხების გაცემაა. ორგანიზაციის ძირითადი ფინანსური პროდუქტებია: ავტო სესხები და ავტო ლომბარდი. ორგანიზაციის საერთო მიზანია მცირე და საშუალო მეწარმეების ფინანსური მხარდაჭერა, რომელიც მიმართულია ფინანსური რესურსების ეფექტიან მართვასა და შემოსავლების გაუმჯობესებისკენ აგროკულტურული საქონლის წარმოებაში, კომერციულ, სავაჭრო და სამეწარმეო საქმიანობაში, ხელმისაწვდომი ფინანსური მხარდაჭერის უზრუნველყოფით.

ორგანიზაციის უმაღლესი მმართველობითი ორგანოა აქციონერთა საერთო კრება, სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორი. ორგანიზაციის საქმიანობას ზედამხედველობას უწევს სამეთვალყურეო საბჭო, რომლის წევრებიც შერჩეულია აქციონერთა საერთო კრების მიერ. თითოეული ფილიალის ყოველდღიურ საქმიანობის ზედამხედველობას ახორციელებს მმართველი, რომელსაც ნიშნავს ორგანიზაციის სამეთვალყურეო საბჭო გენერალური დირექტორის წარდგინებით.

სათაო ოფისთან ერთად, რომელიც მდებარეობს ქ. თბილისში, გიორგი სააკაძის II გასასვლელში, ნომერ 2-ში, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ორგანიზაციას ასევე აქვს 3 ფილიალი თბილისში და 1 ბათუმში.

დეტალური ინფორმაცია აქციონერების შესახებ გაშიფრულია მე-15 შენიშვნაში. 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ორგანიზაციას არ ჰყოლია საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე.

2. მომზადების საფუძვლები

ანგარიშგების შესაბამისობა

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ბასკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანობაში ფასს-ები) შესაბამისად.

ორგანიზაცია თავის ბუღალტრულ ჩანაწერებს აწარმოებს და ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებს ქართულ ლარში. თანხობრივი მაჩვენებლები ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია დამრგვალებების გარეშე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული. ორგანიზაციის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით.

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ების შესაბამისად მომზადება ითხოვს გარკვეული შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების გაკეთებას. ის, ასევე, ორგანიზაციის ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს, რომ მსჯელობის საფუძველზე ჩამოაყალიბოს და მიიღოს ყველაზე გონივრული სააღრიცხვო შეფასებები. ის მნიშვნელოვანი სფეროები, რომლებიც შეფასდა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და მათი ეფექტის შესახებ, მოცემულია მე-3 შენიშვნაში. ბუღალტრული პოლიტიკის საფუძვლები მოცემულია მე-21 შენიშვნაში.

შეფასების საფუძველი

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე, გარდა სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებისა მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

საქმიანობის უწყვეტობა

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ორგანიზაციის ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე იმის დაშვებით, რომ ორგანიზაცია განაგრძობს ფუნქციონირებას პროგნოზირებად მომავალში. ხელმძღვანელობასა და დამფუძნებლებს სურვილი აქვთ, განავითარონ ორგანიზაცია საქართველოში. ხელმძღვანელობისთვის არ არის ცნობილი რაიმე განუსაზღვრელობა, რამაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ორგანიზაციის ფუნქციონირებას. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის გამოყენება შესაფერისია ორგანიზაციისთვის

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ა) 2022 წლის 1 იანვრის შემდეგ ძალაში შესული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები:

2022 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შედის შემდგომი სტანდარტები და შესწორებები:

- წამგებიანი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების შესრულების ღირებულება (ბასს 37-ის ცვლილებები);
- ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი მიზნობრივ გამოყენებამდე (ბასს 16-ის ცვლილებები);
- ფასს სტანდარტების წლიური გაუმჯობესება 2018-2020 (ცვლილებები ფასს 1, ფასს 9, ფასს 16 და ბასს 41 სტანდარტებში); და
- კონცეპტუალური მიდგომა (ფასს 3-ის ცვლილებები).

ეს ცვლილებები ფასს-ების სხვადასხვა სტანდარტებში ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვრიდან ან შემდგომი საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. არცერთი მათგანი არსებით გავლენას არ ახდენს ორგანიზაციის 2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ბ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული:

ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე, IASB-ის (ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭო) მიერ გამოიცა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც ძალაში შედის მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდებში და რომლებზეც ორგანიზაციამ გადაწყვიტა არ მიეღო ნაადრევად.

2023 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შედის შემდგომი შესწორებები:

- სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები (შესწორება - ბასს 1 და ფასს პრაქტიკული ანგარიშგება 2);
- სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (შესწორება - ბასს 8);
- გადავადებული გადასახადი დაკავშირებული ერთი ტრანზაქციიდან წარმოქმნილ აქტივებთან და ვალდებულებებთან (შესწორება - ბასს 12).
- ფასს 17 სადაზღვევო კონტრაქტები

2024 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შედის შემდგომი შესწორებები:

- ფასს 16 იჯარა (შესწორება - საიჯარო ვალდებულება უკუიჯარის პირობით გაყიდვისას);
- ბასს 1 ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა (შესწორება - ვალდებულების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად, კოვენანტებიანი გრძელვადიანი ვალდებულებები);
- ბასს 1 ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა (შესწორება - გრძელვადიანი ვალდებულებები ფინანსური შეზღუდვებით);

2020 წლის იანვარში, IASB-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში, რომელიც აზუსტებს კრიტერიუმებს ვალდებულების კლასიფიკაციისთვის მოკლევადიან და გრძელვადიან ვალდებულებებად. აღნიშნული ცვლილებების მიხედვით, ვალდებულების მოკლევადიან ან გრძელვადიან ვალდებულებად კლასიფიცირება დამოკიდებულია, მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს აქვს თუ არა ორგანიზაციას უფლება გადაავადოს ვალდებულების დაფარვა სულ მცირე 12 თვის განმავლობაში საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ. შესწორებები ასევე აზუსტებს, რომ „ვალდებულების დაფარვა“ მოიცავს ფულადი სახსრების, საქონლის, მომსახურების ან წილობრივი ინსტრუმენტების გადაცემას, თუ წილობრივი ინსტრუმენტების გადაცემის ვალდებულება არ წარმოიშობა ფინანსური ინსტრუმენტის შემადგენელი გადაცემის პირობით, რომელიც კლასიფიცირებულია წილობრივ ინსტრუმენტად, ვალდებულების კომპონენტისგან განცალკევებით.

ცვლილებები თავდაპირველად ძალაში უნდა შესულიყო 2022 წლის 1 იანვარს და აქტიური იქნებოდა შემდგომ საანგარიშგებო პერიოდებში. თუმცა, 2020 წლის მაისში ბასს 1-ის ცვლილებების ამოქმედების თარიღი გადავადდა 2023 წლის 1 იანვრამდე.

ამჟამად, ორგანიზაცია აფასებს ცვლილებების მოსალოდნელ გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებებზე. ხელმძღვანელობის შეფასებით, ბასს 1-ში შესულ ცვლილებებს არ ექნება არსებითი გავლენა ორგანიზაციის ვალდებულების კლასიფიკაციაზე, რადგან მისი სავალო ინსტრუმენტები არ მოიცავენ კონვერტაციის პირობას.

ორგანიზაციას არ გააჩნია მოლოდინი, რომ ბასს-ის მიერ გამოშვებული სხვა რომელიმე სტანდარტს, რომელიც ჯერ არ არის ძალაში შესული, ექნება არსებითი გავლენა მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

ორგანიზაცია ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და დაშვებების შემუშავებას მომავალ პერიოდებთან დაკავშირებით. მსგავსი შეფასებები და დაშვებები მუდმივად მუშავდება ისტორიულ გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, მათ შორის, ისეთი მომავალი მოვლენების გათვალისწინებით, რომელიც მოსალოდნელია გონივრულ ფარგლებში. მომავალში მიღებული ფაქტობრივი შედეგი შესაძლოა განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისა და დაშვებებისგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების ანარიცხის შეფასება

ქვემოთ მოცემულია ორგანიზაციის ხელმძღვანელობის მიერ სააღრიცხვო პოლიტიკაში გამოყენებული ძირითადი შეფასებები, რომლებიც ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების (ზარალის) რეზერვების შეფასებაზე:

- დეფოლტის ალბათობა: დეფოლტის ალბათობა (PD) წარმოადგენს მთავარ მონაცემს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაზომვისას. დეფოლტის ალბათობა არის მაჩვენებელი, რომელიც გვიჩვენებს დეფოლტის მოხდენის ალბათობას კონკრეტულ პერიოდში, რომლის გაანგარიშებისას გამოიყენება ისტორიული მონაცემები და სამომავლო პირობებთან დაკავშირებული დაშვებები და მოლოდინი.
- ზარალი ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში: ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD) არის შესაძლო ზარალის შეფასება, რომელიც წარმოიშობა დეფოლტის შემთხვევაში. იგი ეფუძნება ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და იმ ნაკადებს შორის სხვაობას, რომლის მიღებასაც ელის კრედიტორი, სესხის უზრუნველყოფიდან და კრედიტის ერთიანი გაზრდით მიღებული ნაღდი ფულის ნაკადების გათვალისწინებით
- საპროგნოზო სცენარების დადგენა: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) გაზომვისას ორგანიზაცია იყენებს გონივრულ და ფაქტებით გამყარებულ საპროგნოზო ინფორმაციას, რომელიც ეფუძნება დაშვებებს სხვადასხვა ეკონომიკური ფაქტორის სამომავლო მოქმედებისა და ამ ფაქტორების ურთიერთქმედების შესახებ.

იჯარის ვადა, ზღვრული სასესხო განაკვეთი და საიჯარო გადასახადები

ორგანიზაცია იყენებს მსჯელობას იჯარის ვადის დადგენისას. განიხილავს ყველა სათანადო ფაქტს და გარემოებას, რომელიც მოიჯარეს ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის, გამოიყენოს იჯარის გაგრძელების უფლება, ან არ გამოიყენოს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლება. ორგანიზაცია ხელახლა აფასებს, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ ის გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება რაიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა, ან მნიშვნელოვნად შეიცვლება გარემოებები, რომლებიც: ა) მოიჯარის კონტროლს ექვემდებარება; და ბ) გავლენას ახდენს იმის შეფასებაზე, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული არ ჰქონდა იჯარის ვადის დადგენისას, ან არ გამოიყენებს ისეთ უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული ჰქონდა იჯარის ვადის განსაზღვრისას.

ორგანიზაცია იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საქართველოში ხშირად იჯარის ხელშეკრულება არ მოიცავს ჩანაწერს (ან მოიცავს არასრულს ჩანაწერს) იჯარის განახლების/გაგრძელების შესახებ. ასეთი შემთხვევებისთვის, საიჯარო ვალდებულების განსაზღვრისას შეფასებული საიჯარო გადახდები არის უცვლელი მთელი საიჯარო ვადის განმავლობაში განახლებადი პერიოდის ჩათვლით

უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების შეფასება

ხელმძღვანელობა რეგულარულად განიხილავს უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებას. ხელმძღვანელობა იყენებს საკუთარ გამოცდილებას რეალური ღირებულების დასაკორექტირებლად. უზრუნველყოფის მოცულობა დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკზე.

გადასახადები

სხვადასხვა ფაქტორების, მათ შორის წარსული გამოცდილების ანალიზისა და საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების მიხედვით, ორგანიზაცია თვლის, რომ მის მიერ გაკეთებული საგადასახადო ვალდებულებების დარიცხვები ადეკვატურია ყველა წლისთვის. ეს მოსაზრება ეყრდნობა დაშვებებს და შეფასებებს და შეიძლება შეიცავდეს კომპლექსურ მსჯელობებს მომავალ მოვლენებზე. იმდენად, რამდენადაც ამ საკითხების საბოლოო საგადასახადო შედეგები განსხვავდება არსებული საბუღალტრო ჩანაწერების თანხებისაგან, ასეთი სხვაობები გავლენას იქონიებს საგადასახადო ხარჯზე იმ პერიოდში, როცა ასეთი გადაწყვეტილება იქნა მიღებული. ორგანიზაცია დარწმუნებულია, რომ მას შეუძლია თავისი საგადასახადო დეკლარაციების დასაბუთება და ცდილობს მინიმუმამდე დაიყვანოს გადასახადებთან დაკავშირებული რისკები.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკის მართვა

სხვა ფინანსური ინსტიტუტების მსგავსად, ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად ორგანიზაცია დგება სხვადასხვა რისკის წინაშე. ეს შენიშვნა აღწერს ორგანიზაციის მიზნებს, პოლიტიკასა და პროცესებს, რომ მართოს აღნიშნული რისკები და წარმოადგენს მეთოდებს მათ შესაფასებლად. დამატებითი ციფრობრივი მონაცემები აღნიშნულ რისკებთან დაკავშირებით წარმოდგენილია მოცემული ფინანსური ანგარიშგების სხვადასხვა ნაწილში.

ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც ლიკვიდური ან მოკლევადიანია (სამ თვემდე ვადით), ითვლება, რომ მათი საბალანსო ღირებულება მიახლოებულია მათ რეალურ ღირებულებასთან.

ზოგადი მიზნები, პოლიტიკა და პროცესები

ხელმძღვანელობას გააჩნია საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის რისკების მართვის მიზნებისა და პოლიტიკის განსაზღვრისთვის, ამასთანავე, პასუხისმგებლობის შენარჩუნებასთან ერთად, მიზნებისა და პროცესების ეფექტურად დანერგვისთვის მას დელეგირებული აქვს პროცესების შემუშავებისა და ოპერირების უფლება ორგანიზაციის ფინანსური მხარისთვის.

ხელმძღვანელობის საერთო მიზანია, რომ შექმნას ისეთი პოლიტიკა, რომელიც მიზანმიმართული იქნება რისკების მინიმუმამდე შემცირებისკენ ორგანიზაციის კონკურენტუნარიანობისა და მოქნილობის გაუარესების გარეშე. აღნიშნულ პოლიტიკებთან დაკავშირებული დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ.

- საკრედიტო რისკი
- ლიკვიდურობის რისკი
- საბაზრო რისკი:
  - სავალუტო რისკი
  - საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს რისკს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ დანაკარგს მეორე მხარისთვის ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. საკრედიტო რისკის წინაშე ორგანიზაცია დგება სესხების გაცემით და სხვა სახის ოპერაციებით, როდესაც ურთიერთობისას წარმოიშობა ფინანსური აქტივი.

ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობა მიკრო სესხების გაცემა და შესაბამისად, საკრედიტო რისკი უმნიშვნელოვანეს როლს თამაშობს მიკრო საფინანსო ორგანიზაციის (მისო) რისკების მართვაში. იმისათვის, რომ მსგავსმა შემთხვევებმა ორგანიზაციის ფინანსური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად არ დაზარალოს, გამოიყენება სხვადასხვა სამუშაო მეთოდი, რაც უზრუნველყოფს საკრედიტო რისკების დროულად იდენტიფიცირებასა და მათ ეფექტურად მართვას.

ორგანიზაცია რეგულარულად აკვირდება ინდივიდუალური სესხების საკრედიტო რისკებს და მუდმივად აფასებს კლიენტების კრედიტუნარიანობას. მიმოხილვა დაფუძნებულია განახლებულ ფინანსურ ინფორმაციაზე, რომელსაც იღებს საკრედიტო პერსონალი მონიტორინგის შედეგად. შემდეგ ინფორმაცია გადის რისკზე დაფუძნებულ შეფასებას საკრედიტო დეპარტამენტის მიერ.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მაქსიმუმს. საანგარიშგებო პერიოდისათვის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა იყო:

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა)	1,992,920	1,110,645
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	327,124
კლიენტებზე გაცემული სესხები	6,166,863	4,672,851
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	2,974,152	2,966,914
სხვა აქტივები	175,746	93,668
	11,309,681	9,171,202

ორგანიზაციის საკრედიტო რისკი კლიენტებზე გაცემულ სესხებთან დაკავშირებით მოცემულია მე-7 და მე-8 შენიშვნებში.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკში იგულისხმება საკმარისი ფინანსური რესურსის არსებობა, რომ მოხდეს სესხების გასტუმრება და სხვა ფინანსური ვალდებულებების დაფარვა შესაბამის ვადაში.

ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით ორგანიზაცია ახორციელებს ფულადი ნაკადების რეგულარულ მონიტორინგს, რაც ასევე აქტივების და ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილია. ლიკვიდურობის ანალიზი და საპროცენტო განაკვეთის რისკები წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილებში. ქვემოთ მოყვანილი პრეზენტაცია ეფუძნება ორგანიზაციის ძირითადი მენეჯმენტის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციას.

ფინანსური ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1 წლიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
მიღებული სესხები	210,920	3,508,682	2,140,116	856,368	6,716,086
სუბორდინირებული სესხები	79,832	238,555	1,148	1,432,746	1,752,281
საიჯარო ვალდებულება	11,940	32,820	75,140	66,640	186,540
სხვა ვალდებულება	35,636	-	-	-	35,636
	338,328	3,780,057	2,216,404	2,355,754	8,690,543

ფინანსური ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1 წლიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	75,470	-	-	-	75,470
მიღებული სესხები	2,692,882	623,100	1,457,831	-	4,773,813
სუბორდინირებული სესხები	26,603	75,125	399,120	1,856,588	2,357,436
საიჯარო ვალდებულება	62,657	187,970	268,376	242,852	761,855
სხვა ვალდებულება	1,590	-	-	-	1,590
	2,859,202	886,195	2,125,327	2,099,440	7,970,164

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება შემცირდება საბაზრო ფაქტორების ცვლილების გავლენით. საბაზრო რისკი შეიძლება წარმოიშვას ორგანიზაციის მიერ პროცენტაინი, სავაჭრო ან უცხოურ ვალუტაში არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის შედეგად. არსებობს რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება ან მომავალი ფინანსური ნაკადები შეიცვლება უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის გამო (სავალუტო რისკი) და საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო (საპროცენტო რისკი).

- სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა ერთი ვალუტის მიმართ მეორის ფასის ცვლილებით. სავალუტო რისკი არანაკლებ გავლენას ახდენს ორგანიზაციის ფინანსური რისკების განსაზღვრაში. ორგანიზაცია ატარებს სავალუტო რისკს, რომელიც დაკავშირებულია მის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებთან.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	
ფული და ფულის ეკვივალენტები	515,892	1,319,845	161,275	45,992
კლიენტებზე გაცემული სესხები	6,166,863	-	-	-
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	2,974,152	-	-	-
სხვა აქტივები	175,746	-	-	-
	9,832,653	1,319,845	161,275	45,992
ფინანსური ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	-	5,713,247	-	-
სუბორდინირებული სესხები	-	1,433,819	-	-
სხვა ვალდებულებები	-	412,991	-	-
საიჯარო ვალდებულება	35,636	-	-	-
	35,636	7,560,057	-	-
რისკების მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	(3,658,905)	3,672,238	-	-
ღია საბალანსო პოზიცია	6,138,112	(2,567,974)	161,275	45,992

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო
ფული და ფულის ეკვივალენტები	12,717	821,345	290,739
კლიენტებზე გაცემული სესხები	4,672,851	-	-
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	2,966,914	-	-
სხვა აქტივები	93,668	-	-
	7,746,150	821,345	290,739
ფინანსური ვალდებულებები			
მიღებული სესხები	-	4,431,267	-
სუბორდინირებული სესხები	-	1,643,745	-
სხვა ვალდებულებები	1,590	-	-
საიჯარო ვალდებულება	-	623,919	-
	1,590	6,698,931	-
რისკების მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	(2,459,715)	2,477,010	-
ღია საბალანსო პოზიცია	5,284,845	(3,400,576)	290,739

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ორგანიზაციის მგრძნობელობას ქართულ ლართან მიმართებით უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსების 20%-იან ზრდასა ან კლებაზე და წარმოადგენს ხელმძღვანელობის შეფასებას უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის შესაძლო ცვლილებაზე. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოური ვალუტის დენომინირებულ ფულად სახსრებს და აკორექტირებს წლის ბოლოსთვის უცხოურ ვალუტას 20% საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების მიხედვით. გავლენა მოგება/ზარალსა და კაპიტალზე 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	(ლარი/აშშ დოლარი)		(ლარი/ევრო)	
მგრძნობელობა უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებაზე	2022	2021	2022	2021
20% ზრდა	(513,595)	(680,115)	32,255	58,148
20% შემცირება	513,595	680,115	(32,255)	(58,148)

ანალიზისას გამოყენებულია დაშვება, რომ ყველა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ორგანიზაციის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებებზე. ეს რისკი შესაძლოა წარმოიშვას აქტივებისა და ვალდებულებების მიღება/დაფარვის ვადების შეუსაბამობით, ასევე იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი აქტივები და ვალდებულებები დამოკიდებულია კურსის ცვლილებაზე.

ორგანიზაციის ყველა პროცენტის მატარებელი აქტივი და ვალდებულება აქვს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით, შესაბამისად საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებას არ აქვს გავლენა ორგანიზაციის შემოსავლებსა და ხარჯებზე.

ინფორმაცია პროცენტის მატარებელ ფინანსურ ვალდებულებებზე მოცემულია ზემოთ ლიკვიდურობის რისკის შენიშვნაში.

კაპიტალის მართვა

ორგანიზაციის მიზნები კაპიტალის მართვისას შემდეგში მდგომარეობს:

- მოახდინოს ორგანიზაციის ფუნქციონირებადობის უზრუნველყოფა ისე, რომ ორგანიზაციამ გააგრძელოს ეფექტურად საქმიანობა;
- შეესაბამებოდეს სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნილებებს;
- ჰქონდეს ადეკვატური უკუგება დამფუძნებლებისთვის.

ორგანიზაცია რისკის პროპორციულად აწესებს საჭირო კაპიტალის ოდენობას. ორგანიზაცია მართავს საკუთარი კაპიტალის სტრუქტურას და ახდენს მის კორექტირებას ეკონომიკური გარემოებებისა და აქტივების რისკიანობის შესაბამისად.

იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს ან დააკორექტიროს კაპიტალის სტრუქტურა, ორგანიზაციამ შეიძლება დააკორექტიროს მფლობელებისათვის გადახდილი დივიდენდები, დაუბრუნოს კაპიტალი მფლობელებს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები ვალის დაფარვის მიზნით.

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ნაღდი ფული სალაროში	50,084	14,156
ფული საბანკო ანგარიშებზე	1,992,920	1,110,645
	2,043,004	1,124,801

ფული და ფულის ეკვივალენტები ვალუტების მიხედვით გაშიფრულია მე-4 შენიშვნაში.

6. სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები		
მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით		
ვალუტის სვოპ ხელშეკრულებები	-	309,760
უცხოური ვალუტის ფორვარდული ხელშეკრულებები	-	17,364
	-	327,124
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები		
მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით		
ვალუტის სვოპ ხელშეკრულებები	11,205	74,693
	11,205	74,693

ვალუტის სვოპ ხელშეკრულებები

არაწარმოებულ ოპერაციებს, როგორც არის ბანკებისგან მიღებული სესხები, რომლებიც უზრუნველყოფილია იმავე ბანკებში უცხოურ ვალუტაში განთავსებული დეპოზიტებით, კომპანია აერთიანებს წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებში (უცხოური ვალუტის კონტრაქტები), იმ მიზეზით, რომ ამგვარი ოპერაციების (დეპოზიტის განთავსება და სესხის აღება) შედეგი, არსებითად, წარმოებულია. ამგვარი დასკვნა შემდეგ ინდიკატორებს ეყუდნება:

- გარიგებები ერთდროულად იდება ერთიმეორის გათვალისწინებით;
- მათში ერთი და იგივე მხარე მონაწილეობს;
- ერთი და იგივე რისკთან არიან დაკავშირებული;
- არ არსებობს გამოკვეთილი ეკონომიკური საჭიროება ან არსებითი საქმიანი მიზანი გარიგებების ცალ-ცალკე დასადებად; შესაძლებელია იმავე შედეგის ერთი გარიგებით მიღწევა;
- არსებობს საწყისი წმინდა ინვესტიცია, რომლის ოდენობაც მცირეა იმასთან შედარებით, რაც მოითხოვებოდა სხვა ტიპის ხელშეკრულებებით, რომლებსაც მსგავსი პასუხი ექნებოდათ საბაზრო ფაქტორების ცვლილებებზე და მომავალ ანგარიშსწორებაზე.

უცხოური ვალუტის ფორვარდული ხელშეკრულებები

ფორვარდი არის სახელშეკრულებო შეთანხმება ორ მხარეს შორის, რომელთა შორისაც უნდა მოხდეს გარკვეული დროის განმავლობაში ფინანსური სახსრების გადახდები კონკრეტული ოდენობით.

უცხოური ვალუტის ფორვარდულ ოპერაციებში კომპანია იხდის თანხის გარკვეულ ოდენობას ერთ ვალუტაზე და იღებს გარკვეულ ოდენობას მეორე ვალუტაში. სავალუტო ფორვარდები ერთიანად იფარება.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახულია 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის დისკონტირებულ სახელშეკრულებო თანხებს დაფარვის ვადამდე დარჩენილი პერიოდებით. ქვემოთ წარმოდგენილი უცხოური ვალუტის თანხები მოცემულია ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი კურსით. ამ კონტრაქტებზე მიღებული არარეალიზებული მოგება და ზარალი აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში და ფინანსურ ინსტრუმენტებში სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალის მეშვეობით, საჭიროებისამებრ.

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
აშშ დოლარის ყიდვა		
3 თვეზე ნაკლები	3,658,905	2,459,715
	3,658,905	2,459,715

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
გაცემული სესხები	6,325,677	4,843,639
დარიცხული პროცენტები	178,242	160,890
კლიენტებზე გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	6,503,919	5,004,529
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(337,056)	(331,678)
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	6,166,863	4,672,851

2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კლიენტებზე გაცემული ყველა სესხი უზრუნველყოფილია ავტომობილებით.

ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	გაუფასურების რეზერვი	სულ
მიმდინარე და 30 დღემდე	5,190,602	(36,859)	5,153,743
ვადაგადაცილებული			
30-60 დღემდე ვადაგადაცილებით	52,538	(5,828)	46,710
60-90 დღემდე ვადაგადაცილებით	19,392	(4,089)	15,303
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	168,315	(85,830)	82,485
რესტრუქტურირებული (90 დღემდე)	708,624	(11,021)	697,603
რესტრუქტურირებული ((90 დღეზე მეტი)	364,448	(193,429)	171,019
	6,503,919	(337,056)	6,166,863

ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	გაუფასურების რეზერვი	სულ
მიმდინარე და 30 დღემდე	3,730,773	(34,444)	3,696,329
ვადაგადაცილებული			
30-60 დღემდე ვადაგადაცილებით	25,783	(3,539)	22,244
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	209,951	(138,363)	71,588
რესტრუქტურირებული (90 დღემდე)	832,771	(11,413)	821,358
რესტრუქტურირებული (90 დღეზე მეტი)	205,251	(143,919)	61,332
	5,004,529	(331,678)	4,672,851

ცვლილებები კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ანარიცხებში 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 2	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	43,392	6,006	282,280	331,678
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	-	-	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(1,135)	1,135	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(101,299)	(2,468)	103,767	-
საკრედიტო ზარალი წლის განმავლობაში	149,271	(3,053)	(106,788)	39,430
ჩამოწერილი სესხები	(30,513)	(3,539)	-	(34,052)
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(15,854)	15,854	-	-
ნაშთი წლის ბოლოს	43,862	13,935	279,259	337,056

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ცვლილებები კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ანარიცხებში 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 2	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	56,982	17,671	220,741	295,394
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	212	(212)	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(1,600)	1,600	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(67,083)	(33,710)	100,793	-
საკრედიტო ზარალი წლის განმავლობაში	122,061	13,733	(80,440)	55,354
ჩამოწერილი სესხები	(16,145)	(10)	(2,915)	(19,070)
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(51,035)	6,934	44,101	-
ნაშთი წლის ბოლოს	43,392	6,006	282,280	331,678

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის კლიენტებისთვის გაცემული სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულებების შესაბამისი მოძრაობები შემდეგია:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	4,549,439	39,891	415,199	5,004,529
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	-	-	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(8,639)	8,639	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(198,107)	(4,513)	202,620	-
შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივები	10,404,753			10,404,753
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(140,089)	109,839	30,250	-
სესხის დაფარვა	(8,738,739)	(56,678)	(98,811)	(8,894,228)
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია	10,319	84	587	10,990
დარიცხული პროცენტის ცვლილება	5,121	6,835	(4,290)	7,666
ჩამოწერა			(60,237)	(60,237)
სხვა ცვლილებები	(19,343)	2,343	47,446	30,446
ნაშთი წლის ბოლოს	5,864,715	106,440	532,764	6,503,919

2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის კლიენტებისთვის გაცემული სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულებების შესაბამისი მოძრაობები შემდეგია:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	3,074,412	86,900	404,798	3,566,110
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	6,310	(6,310)	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(7,854)	7,854	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(98,974)	(45,523)	144,497	-
შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივები	7,817,150			7,817,150
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(165,743)	45,780	119,963	-
სესხის დაფარვა	(6,264,641)	(9,288)	(100,254)	(6,374,183)
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია	54,008	6,871	(4,725)	56,154
დარიცხული პროცენტის ცვლილება	52,456	6,405	37,402	96,263
ჩამოწერა	-	-	(156,965)	(156,965)
სხვა ცვლილებები	82,315	(52,798)	(29,517)	-
ნაშთი წლის ბოლოს	4,549,439	39,891	415,199	5,004,529

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

8. მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
გაცემული სესხები	3,040,745	3,012,404
დარიცხული პროცენტები	71,083	72,210
მთლიანი მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	3,111,828	3,084,614
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(137,676)	(117,700)
წმინდა მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	2,974,152	2,966,914

ფინანსური იჯარების მოთხოვნების რეკონსილაცია და დაფარვის ვადის ანალიზი:

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
1 წელზე ნაკლები	1,749,553	1,924,377
1-2 წლამდე	1,296,368	1,560,227
2-3 წლამდე	797,065	1,024,496
3-4 წლამდე	285,899	481,237
4-5 წლამდე	10,998	37,229
სულ არადისკონტირებული საიჯარო გადახდები	4,139,883	5,027,566
საიჯარო გადახდების მოთხოვნებთან დაკავშირებული გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავალი	(1,165,731)	(2,060,652)
ნეტო საიჯარო ინვესტიციასთან	2,974,152	2,966,914

ცვლილებები ფინანსური იჯარის მოთხოვნების გაუფასურების ანარიცხებში 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	33,433	3,254	81,013	117,700
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	-	-	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(535)	535	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(33,694)	(2,689)	36,383	-
სესხების გაუფასურების ხარჯის ცვლილება	74,748	(10,474)	(23,176)	41,098
სესხის დაფარვა	(18,816)	(2,306)	-	(21,122)
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(31,279)	15,854	15,425	-
ნაშთი წლის ბოლოს	23,857	4,174	109,645	137,676

ცვლილებები ფინანსური იჯარის მოთხოვნების გაუფასურების ანარიცხებში 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	75,609	5,616	18,679	99,904
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	145	(145)	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(725)	725	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(29,922)	-	29,922	-
სესხების გაუფასურების ხარჯის ცვლილება	75,028	(5,366)	(2,150)	67,512
სესხის დაფარვა	(45,206)	(4,510)	-	(49,716)
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(41,496)	6,934	34,562	-
ნაშთი წლის ბოლოს	33,433	3,254	81,013	117,700

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

9. სხვა აქტივები

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ფინანსური მოთხოვნები		
სხვა მოთხოვნები*	191,395	105,410
სხვა აქტივების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები*	(15,649)	(11,742)
	175,746	93,668
არაფინანსური მოთხოვნები		
დასაკუთრებული ქონება	443,066	305,318
ავანსები	6,643	7,325
	449,709	312,643
მთლიანი სხვა აქტივები	625,455	406,311

* სხვა მოთხოვნები მოიცავს 162,276 ლარის (2021: 89,182 ლარის) ოდენობის პოლიციის ჯარიმებს, რომლებიც გადახდილია ორგანიზაციის სახელზე რეგისტრირებული მანქანისთვის ფინანსური იჯარის ხელშეკრულების ფარგლებში. მასთან დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები არის 15,649 ლარი (2021: 11,742 ლარი).

მოძრაობა დასაკუთრებულ აქტივებში 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბერს დასრულებული წლებისთვის:

	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
ნაშთი წლის დასაწყისისთვის	305,318	145,856
შესყიდვები	814,026	842,975
რეალიზაცია	(620,180)	(648,268)
წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე ჩამოწრა	(56,098)	(35,245)
ნაშთი წლის ბოლოსთვის	443,066	305,318

*დასაკუთრებული აქტივები წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ორგანიზაციამ ვადაგადაცილებული სესხების ამოღებისას დაისაკუთრა. ეს აქტივები თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით და შემდგომ ფასდება კლასიფიკაციის შესაბამისი აღრიცხვის პოლიტიკით. აქტივების აღიარებისას კლასიფიკაციის განსაზღვრა დამოკიდებულია ორგანიზაციის აქტივების რეალიზაციის მიზნობრიობასა და მის ბუნებაზე. დასაკუთრებული ქონების მარაგები აღრიცხულია ისტორიულ და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

ორგანიზაციის მოლოდინით მომავალში მოხდება აღნიშნული აქტივების რეალიზაცია. დასაკუთრებული ქონების რეალიზაცია ხდება შესაძლებლობისთანავე, ხოლო მიღებული თანხები გამოიყენება დავალიანების შესამცირებლად.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

10. გადასახადები

დროებითი სხვაობებში ცვლილებების საგადასახადო ეფექტი აღრიცხული 15%-ანი განაკვეთით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

დროებითი სხვაობა 15%-იანი განაკვეთით:	31 დეკემბერი 2020	აღიარებული სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	31 დეკემბერი 2021	აღიარებული სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	31 დეკემბერი 2022
კლიენტებზე გაცემული სესხები	53,097	(43,930)	9,167	(9,167)	-
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	14,986	2,669	17,655	(17,655)	-
ძირითადი საშუალებები	8,505	(1,079)	7,426	3,985	11,411
აქტივების გამოყენების უფლება	(69,035)	(17,203)	(86,238)	(2,043)	(88,281)
საიჯარო ვალდებულება	86,172	7,415	93,587	(10,991)	82,596
მიღებული სესხები	12,626	2,516	15,142	(3,894)	11,248
	-	-	-	6,200	6,200
გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალი	546,117	(53,018)	493,099	55,772	548,871
სულ დროებითი სხვაობები	652,468	(102,630)	549,838	22,207	572,045
აღიარებული დროებითი სხვაობები					
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(53,097)	43,930	(9,167)	9,167	-
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	(14,986)	(2,669)	(17,655)	17,655	-
წინა წლებში დაგროვილი ზარალი	(546,117)	53,018	(493,099)	116,262	(376,837)
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	38,268	(8,351)	29,917	165,291	195,208

გადავადებული საგადასახადო აქტივი არ არის აღიარებული გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალისა და გაცემული სესხებისგან წარმოქმნილი დროებითი სხვაობების საფუძველზე, რადგან ხელმძღვანელობა არ არის დარწმუნებული შეძლებს თუ არა ორგანიზაცია აღნიშნული აქტივის გამოყენებას.

მოგების გადასახადის ხარჯი 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლებისთვის წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
მიმდინარე მოგების გადასახადი	-	-
დროებითი სხვაობების ეფექტი	165,291	(8,351)
მოგების გადასახადის სარგებელი	165,291	(8,351)

მოგების გადასახადის ხარჯის რეკონსილაცია დადგენილი განაკვეთის მიხედვით შემდეგნაირია:

	2022	2021
ზარალი დაბეგვრამდე	653,082	273,173
საგადასახადო განაკვეთი	20%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის სარგებელი	(130,616)	(40,976)
აღიარებული საგადასახადო ზარალის ეფექტი	116,262	53,018
მუდმივი სხვაობების ეფექტი	179,645	(20,393)
მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	165,291	(8,351)

საგადასახადო ეფექტი დროებით განსხვავებებში ფიქსირდება 15%-იანი განაკვეთით კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურებაზე და 20% სხვა დროებით სხვაობებზე (2021:15%).

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

11. აქტივების გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულება

კომპანიის საიჯარო ხელშეკრულებები, რომლებზეც აღიარებულია აქტივის გამოყენების უფლება, მოიცავს ფართებს ფილიალებისთვის და სათაო ოფისისთვის. სათაო ოფისის იჯარა მიღებულია მესამე მხარისგან. ხელშეკრულების განახლების უფლება დაფუძნებულია არსებულ ბიზნეს პრაქტიკაზე. ყველა აქტივის საიჯარო გადასახდელი არის ფიქსირებული. საიჯარო გადასახდელები წარმოდგენილია აშშ დოლარში. იჯარების ზღვრული საპროცენტო განაკვეთი შეადგენდა წლიურ 7% და 8.8%-ს იჯარების ვადიანობისა და ვალუტების მიხედვით. ორგანიზაციას არ აქვს მიღებული სესხები მიმდინარე ან შესაძარებელ პერიოდში მსგავსი ვალუტით, დაფარვის ვადითა და პირობებით. ზღვრული სასესხო განაკვეთი განისაზღვრა მსგავსი სექტორისთვის ბაზრის მონაცემებზე დაყრდნობით.

აქტივის გამოყენების უფლება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
ნაშთი წლის დასაწყისში	574,917	460,230
წლის განმავლობაში გაფორმებული საიჯარო კონტრაქტები	-	280,685
საიჯარო ხელშეკრულების პირობის ცვლილების ეფექტი	80,845	15,801
ამორტიზაცია	(214,359)	(181,799)
ნაშთი წლის ბოლოს	441,403	574,917

საიჯარო ვალდებულება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
ნაშთი წლის დასაწყისში	623,919	574,484
წლის განმავლობაში გაფორმებული საიჯარო კონტრაქტები	-	280,685
საპროცენტო ხარჯი	45,819	58,907
საიჯარო ხელშეკრულების პირობის ცვლილების ეფექტი	80,845	15,801
საიჯარო გადასახადი	(261,927)	(243,756)
უცხოური ვალუტის გადაფასება	(75,665)	(62,202)
ნაშთი წლის ბოლოს	412,991	623,919

12. ძირითადი საშუალებები

ისტორიული ღირებულება	სატრანსპორტო საშუალებები	კომპიუტერები და სხვა ტექნიკური აღჭურვილობა	იჯარით აღებული ფართის კეთილმოწყობა	ავეჯი და ინვენტარი	სხვა	სულ
2020 წლის 31 დეკემბრის შესყიდვა	65,672	111,910	75,337	37,492	23,933	314,344
	-	22,940	6,672	8,018	13,402	51,032
2021 წლის 31 დეკემბრის შესყიდვა	65,672	134,850	82,009	45,510	37,335	365,376
	-	10,576	12,157	2,580	-	25,313
2022 წლის 31 დეკემბრის	65,672	145,426	94,166	48,090	37,334	390,688
დაგროვილი ცვეთა						
2020 წლის 31 დეკემბრის	(1,834)	(82,244)	(70,399)	(33,397)	(23,563)	(211,437)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(13,134)	(13,897)	(5,589)	(4,500)	(6,721)	(43,841)
2021 წლის 31 დეკემბრის	(14,968)	(96,141)	(75,988)	(37,897)	(30,284)	(255,278)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(13,134)	(9,989)	(1,334)	(3,317)	(6,584)	(34,358)
2022 წლის 31 დეკემბრის	(28,102)	(106,130)	(77,322)	(41,214)	(36,867)	(289,635)
ნეტო საბალანსო ღირებულება						
2021 წლის 31 დეკემბრის	50,704	38,709	6,021	7,613	7,051	110,098
2022 წლის 31 დეკემბრის	37,570	39,296	16,844	6,876	467	101,053

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

13. სხვა ვალდებულებები

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
გადასახდელი ხელფასები	31,000	-
გადასახადები	13,424	31,882
მიღებული ავანსები	-	22,314
ზედმეტად გადახდილი თანხები	25,069	10,329
სხვა	4,636	1,590
	74,129	66,115

14. სუბორდინირებული სესხები და სხვა ნასესხები თანხები

				31 დეკემბერი 2022	
სხვა ნასესხები თანხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	დარჩენილი ძირი	პროცენტი
დაკავშირებული მხარეები	აშშ დოლარი	3.5%-9.5%	იან 2022 - აგვ 2024	2,218,219	54,128
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	6.5%-9%	ნოემ 2022 - ივნ 2023	2,079,060	2,112
სხვა ფიზიკური პირები	აშშ დოლარი	8.43-8.5%	თებ 2022 - აგვ 2024	1,351,000	8,728
				5,648,279	64,968

				31 დეკემბერი 2021	
სხვა ნასესხები თანხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	დარჩენილი ძირი	პროცენტი
დაკავშირებული მხარეები	აშშ დოლარი	8.5%	თებ 2022 - აგვ 2024	1,548,800	12,589
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	8%-9%	ნოემ 2022 - ივნ 2023	252,396	5,250
სხვა ფიზიკური პირები	აშშ დოლარი	3.5%-9.5%	იან 2022 - აგვ 2024	2,516,535	95,697
				4,317,731	113,536

სუბორდინირებული სესხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	6%-6.3%	ნოემბერი 2028 - ნოემბერი 2029	1,433,819	1,643,745
				1,433,819	1,643,745

ხელშეკრულების მიხედვით, ორგანიზაცია თავდაპირველად იხდის სესხის ძირითად თანხაზე დარიცხულ პროცენტს, ხოლო ძირითადი თანხის დაფარვა მოხდება ხელშეკრულების მოქმედების დასრულებისთვის.

სესხებსა და სუბორდინირებულ სესხებში განხორციელებული ფულადი და არაფულადი ცვლილებები, რომლებიც მიღებულია ფინანსური აქტივობების შედეგად, შესაძლოა წარმოდგენილი იქნეს შემდეგნაირად:

	2022	2021
ნაშთი წლის დასაწყისში	6,075,012	5,003,915
სესხის აღება	2,883,174	2,521,661
ძირის დაფარვა	(992,953)	(1,103,884)
გადახდილი პროცენტი	(328,954)	(379,200)
არაფულადი ნაკადები:		
პერიოდის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	529,555	371,452
უცხოური ვალუტის ცვლილების ეფექტი	(1,018,768)	(338,932)
ნაშთი წლის ბოლოს	7,147,066	6,075,012

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

15. საწესდებო კაპიტალი

მფლობელები	31 დეკემბერი 2022		31 დეკემბერი 2021	
	წილი	მოცულობა	წილი	მოცულობა
იმრან ხიზარ ჰაიატ	20%	1,633,578	20%	1,491,542
რუხსანა ბაშირ	16%	1,306,862	16%	1,193,233
შაუკატ ულაჰ ხან ბანგაშ	11.5%	939,307	11.5%	857,636
მუჰამედ ალი	8.5%	694,270	8.5%	633,905
ზუბაირ ულაჰ ხან ბანგაშ	8.5%	694,270	8.5%	633,905
მუჰამედ აბდულაჰ ხან ბანგაშ	8%	653,431	8%	596,616
ატიფ ულაჰ ხან ბანგაშ	8%	653,431	8%	596,616
ფაჰდ ალი შეიკ	6%	490,073	6%	447,463
ჰიბა შეიხ	5.5%	449,234	5.5%	410,174
ოსმან ბაშირ	4%	326,715	4%	298,308
კიფაიატ ულაჰ ხან ბანგაშ	4%	326,715	4%	298,308
	100%	8,167,886	100%	7,457,706

2022 წლის განმავლობაში საწესდებო კაპიტალი გაიზარდა ფულადი შენატანით 710,180 ლარის ოდენობით.

16. წმინდა საპროცენტო შემოსავლები

საპროცენტო შემოსავალი წარმოქმნილია:	2022	2021
გაცემული სესხებიდან	2,192,033	1,579,189
ფინანსური იჯარიდან	1,207,815	1,054,731
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაციიდან	10,990	56,154
ბანკში განთავსებული სახსრებიდან	-	1,196
	3,410,838	2,691,270
საპროცენტო ხარჯი წარმოქმნილია:	2022	2021
მფლობელებისგან მიღებული სესხებიდან	(155,326)	(23,299)
დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხებიდან	(121,919)	(133,662)
სხვა ფიზიკური პირებისგან მიღებული სესხებიდან	(158,379)	(110,726)
სუბორდინირებული სესხებიდან	(93,931)	(103,765)
საიჯარო ვალდებულებიდან	(45,819)	(58,907)
	(575,374)	(430,359)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	2,835,464	2,260,911

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

17. სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2022	2021
რეკლამა	(113,632)	(71,665)
პროგრამული უზრუნველყოფა	(107,971)	(102,873)
გადასახადები გარდა მოგების გადასახადისა	(88,367)	(71,512)
საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული მომსახურება*	(86,872)	(86,665)
დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან მიღებული ზარალი	(76,982)	(70,368)
დასაკუთრებული ქონების გაუფასურება	(56,098)	(35,245)
სესხის ამოღებასთან დაკავშირებული ხარჯები	(52,682)	(55,277)
კომუნალური მომსახურება	(41,791)	(33,336)
ოფისის ხარჯები	(33,222)	(33,220)
სესხის განაცხადის შემოწმება	(25,471)	(28,526)
კომუნიკაცია	(24,521)	(20,737)
დაცვის მომსახურება	(13,823)	(11,212)
ბიზნეს მოგზაურობა	(13,215)	(8,046)
ტრანსპორტირება და საწვავის ხარჯი	(12,001)	(23,488)
ჯარიმები	(5,702)	(37,742)
სხვა	(20,933)	(21,649)
	(773,283)	(711,561)

*საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული მომსახურებები მოიცავს 2022 და 2021 წლების აუდიტის საფასურს ჯამური ღირებულებით შესაბამისად 26,274 ლარი და 28,457 ლარი დღგ-ს გარეშე.

18. პირობითი ვალდებულებები

სასამართლო დავები

ნორმალური საქმიანობის პირობებში, ორგანიზაციები ჩვეულებრივ ექვემდებარებიან სამართლებრივ ქმედებებსა და საჩივრებს.

კლიენტების მიერ სესხის დაფარვის ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში ორგანიზაციას უწევს სამართლებრივ დავებში ჩართვა. ასეთი სამართლებრივი დავების მაქსიმალური გასავალი მომხმარებლისგან მისაღები სესხის თანხაა (მათ შორის დარიცხული პროცენტი და სხვა გადასახადები).

ხელმძღვანელობას არ აქვს ინფორმაცია მის წინააღმდეგ რაიმე სახის მნიშვნელოვანი ფაქტიური, მიმდინარე ან მოსალოდნელი სარჩელის შესახებ.

მმართველობის ანგარიშგება

ორგანიზაციას აქვს ვალდებულება მმართველობის ანგარიშგება მოამზადოს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილი ინფორმაციის შესაბამისად და დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად წარადგინოს მარეგულირებელ ორგანოსთან არაუგვიანეს მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდის 1 ოქტომბრამდე. ორგანიზაციას არ მოუწადებია მმართველობის ანგარიშგება ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის თარიღში.

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)**საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციები**

სებ-ის რეგულაციების შესაბამისად, ორგანიზაცია ვალდებულია იქონიოს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის მინიმალური დონე ქვემოთ მოცემული გრაფიკის შესაბამისად:

• ივლისი 1, 2019-დან – სულ მცირე 18%

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში განხილულია სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტთან შესაბამისობა 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სააქციო კაპიტალი	8,167,886	7,457,706
გაუნაწილებელი მოგება	(3,266,139)	(4,084,512)
დაშვებული დაქვემდებარებული ვალი	1,433,819	1,643,745
მარეგულირებელი კაპიტალი	6,335,566	5,016,939
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
მთლიანი აქტივები	12,547,138	10,212,933
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	50%	49%

19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები ან ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან, როგორც წარმოდგენილია ბასს 24-ში „ინფორმაცია დაკავშირებულ მხარეებზე“ წარმოდგენს:

(ა) მხარეებს, რომლებიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ერთი ან რამდენიმე შუამავლით: აკონტროლებენ, კონტროლდებიან ან არიან ერთობლივი კონტროლის ქვეშ ორგანიზაციასთან (მათ შორის დამფუძნებელ კომპანიასა და ფილიალებთან); ფლობენ წილს ორგანიზაციაში, რაც მნიშვნელოვანი გავლენის მიზეზია; და ფლობენ საერთო კონტროლს ორგანიზაციაზე;

(ბ) ორგანიზაციის ან მისი მშობელი საწარმოს ძირითად მმართველ პერსონალს;

(გ) (ა) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილთა ოჯახის წევრებს;

(დ) მხარეებს, რომლებიც წარმოდგენენ (გ) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილი პირების მიერ კონტროლირებად ან ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებს, ან ამ პირებს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ მათზე, ან ასეთ საწარმოში ხმის მიცემის უფლება პირდაპირ ან არაპირდაპირ ამ პირების ხელშია.

დაკავშირებულ მხარეებთან ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას ყურადღება ექცევა ამ ურთიერთობის არსს და არა უბრალოდ იურიდიულ ფორმას.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთები და ტრანზაქციები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ფინანსური ანგარიშგების არე	აქციონერები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
სესხები	2,081,172	-	2,272,347
სუბორდინირებული სესხები	1,433,819	-	-
საპროცენტო ხარჯი	(155,326)	-	(121,919)
სუბორდინირებული სესხების საპროცენტო ხარჯი	(93,931)	-	-
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(487,240)	(76,796)	-

დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთები და ტრანზაქციები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ფინანსური ანგარიშგების არე	აქციონერები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
სესხები	257,646	-	1,561,389
სუბორდინირებული სესხები	1,643,745	-	-
საპროცენტო ხარჯი	(23,299)	-	(133,662)
საპროცენტო ხარჯი სუბორდინირებული სესხებიდან	(103,765)	-	-
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(487,240)	(76,796)	-

20. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ასევე მოვლენები ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე, რომელიც გვაწვდის დამატებით ინფორმაციას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, შეტანილია ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბალანსის შემდგომი არსებითი მოვლენები, რომლებიც არ ახდენენ გავლენას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის დღისათვის, ასევე წარმოდგენილია ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარება

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები აისახება ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაში, როდესაც იგი ხდება ხელშეკრულების მონაწილე შესაბამის ფინანსურ ინსტრუმენტთან მიმართებაში.

თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური ინსტრუმენტები ფასდება იმ დანახარჯებით დაკორექტირებული რეალური ღირებულებით, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შეძენასთან, ან ფინანსური ვალდებულების გამომშვებთან, იმ ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომელიც შეფასებული არ არის რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თუ გარიგების ფასი განსხვავდება რეალური ღირებულებისგან თავდაპირველი აღიარებისას, ორგანიზაცია სხვაობას ანგარიშობს შემდეგნაირად:

- თუ რეალური ღირებულება განსაზღვრულია აქტიურ ბაზარზე კოტირებული ფასით იდენტური აქტივისთვის ან ვალდებულებისთვის ან ეფუძნება შეფასების ისეთი მეთოდის გამოყენებას, რომელიც ეყრდნობა მხოლოდ დაკვირვების ქვეშ მყოფი ბაზრებიდან მიღებულ მონაცემებს, ამ შემთხვევაში სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში თავდაპირველი აღიარებისას.
- სხვა ნებისმიერ შემთხვევაში რეალური ღირებულება დაკორექტირდება გარიგების ფასის მიხედვით, თავდაპირველი აღიარებისას რეალურ ღირებულებასა და ოპერაციის ფასს შორის სხვაობის გადავადებით. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ორგანიზაცია ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს როგორც მოგებას ან ზარალს, როდესაც იგი იქნება გონივრულად გაზომვადი, ან როდესაც ინსტრუმენტის აღიარება არის შეწყვეტილი.

ფინანსური აქტივები

კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას და შემდგომი შეფასება

საწყისი აღიარებისას ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთად: შემდგომში ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული, შემდგომში რეალური ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და შემდგომში რეალური ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ამორტიზებული ღირებულება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები არის ორგანიზაციისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი კატეგორია. ფინანსური აქტივები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ერთდროულად კმაყოფილდება შემდეგი ორი გარემოება:

- ორგანიზაცია აქტივს ფლობს ბიზნეს-მოდელით, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად; და
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც ერთპიროვნულად წარმოადგენს ძირი თანხის და პროცენტის გადახდას ძირი თანხის დარჩენილ ნაწილზე.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის (EIR) გამოყენებით და ექვემდებარება გაუფასურებას. აქტივის აღიარების შეწყვეტის, მოდიფიცირების ან გაუფასურების შედეგად მიღებული მოგება ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

რეალური ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ფინანსური აქტივი ფასდება რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, თუ ის აკმაყოფილებს მომდევნო ორ პირობას და არ ექვემდებარება მოგებაში ან ზარალში რეალური ღირებულებით ასახული აქტივის პირობას:

- კომპანია აქტივს ფლობს ბიზნეს-მოდელით, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც ერთპიროვნულად წარმოადგენს ძირი თანხის და პროცენტის გადახდას ძირი თანხის დარჩენილ ნაწილზე.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ არის კლასიფიცირებული, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, ან რეალური ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფასდება როგორც რეალური ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ორგანიზაციის ყველა ფინანსურ აქტივი შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით.

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ფასს 9-ის მიხედვით არსებობს 3 სახის ბიზნეს მოდელი:

- აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად: ამ ბიზნეს მოდელის მიზანია აქტივების ფლობა მათი არსებობის მანძილზე პროცენტის, ძირისა და სხვა დაკავშირებული ფულადი ნაკადების გენერირებისთვის;
- აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად, ან/და გასაყიდად: ეს ბიზნეს მოდელი წინას მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ ორგანიზაციამ შეიძლება გადაწყვიტოს მისი გაყიდვა ან ლიკვიდობის მიზნებისთვის ფლობა, სანამ აქტივის ვადა დაუდგება.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ ხდება ზემოთ მოცემული მოდელების კრიტერიუმებში.

ბიზნეს მოდელის შეფასება მოითხოვს მსჯელობას, რომელიც დაფუძნებულია შეფასების თარიღში არსებული ფაქტებისა და გარემოებების შეფასებაზე. ბიზნეს მოდელი არ არის შეფასებული ცალკეული ფინანსური ინსტრუმენტის მიხედვით, არამედ შეფასებულია უფრო მაღალი დონის ფაქტორის - ფინანსური ინსტრუმენტის სახეობის შესაბამისად აგრეგირებული პორტფელის მიხედვით.

ბიზნეს მოდელის შეფასებისას ორგანიზაციამ გაითვალისწინა: რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მახასიათებლები, რომ განესაზღვრა თუ როგორ იცვლებოდა ბიზნეს მოდელი და ფინანსური ინსტრუმენტი ამ ბიზნეს მოდელში; რისკები, რომლებიც ახდენს გავლენას ამ ბიზნეს მოდელზე; ამ რისკების მართვის გზები და უმაღლესი ხელმძღვანელობის კომპეტენცია.

გასაყიდად ფლობილი ან მართული ფინანსური აქტივები, რომელთა მაჩვენებლები ფასდება რეალური ღირებულების საფუძველზე, შეფასებულია რეალური ღირებულების მოგება ზარალში ასახვით, რადგან ისინი არც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებისთვის და არც ორივე - სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებისა და ფინანსური აქტივების გაყიდვისთვის არიან განკუთვნილი.

მხოლოდ ძირი თანხისა და პროცენტის გადახდა (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი არის ფლობილი ისეთი ბიზნეს მოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება, ან რომლის მიზანი მიიღწევა როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ისე ფინანსური აქტივების გაყიდვით, მაშინ ორგანიზაციამ უნდა განსაზღვროს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენს თუ არა მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტების გადახდას. SPPI -ის ტესტი ხორციელდება ერთეული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტების გადახდას, საბაზისო სასესხო შეთანხმების პირობების შესაბამისია. პროცენტი განისაზღვრება, როგორც ფულის დროითი ღირებულებისა და დარჩენილ ძირ თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის ანაზღაურება კონკრეტული პერიოდის განმავლობაში. ის შეიძლება ასევე ითვალისწინებდეს სესხის გაცემასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგალითად, ლიკვიდობის რისკი) და დანახარჯების (მაგალითად, ადმინისტრაციულ დანახარჯებს) კომპენსაციას, რაც დაკავშირებულია დროის გარკვეულ პერიოდში ფინანსური აქტივის შენარჩუნებასთან. ასევე საბაზისო სასესხო შეთანხმების პირობების შესაბამის მოგების მარჟასაც.

იმის შეფასებისას, წარმოადგენს თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირი თანხისა და პროცენტის გადახდას, ორგანიზაცია აფასებს ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობებს. ეს წარმოადგენს იმის შეფასებას, მოიცავს თუ არა ფინანსური აქტივი სახელშეკრულებო პირობებს, რომლებიც შესაძლოა ცვლიდეს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვადებს ან თანხებს, რომელიც არ შეესაბამება SPPI-ის პირობებს.

SPPI-ის პირობები თუ დარღვეულია, ასეთი ფინანსური აქტივები ფასდება როგორც რეალური ღირებულებით მოგება ზარალში ასახვით, მიღებული პროცენტი კი აღიარდება სხვა საპროცენტო შემოსავლად.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც შესაბამისია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც:

- აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების მიღების საკონტრაქტო უფლებებს ვადა გასდის;
- ორგანიზაცია გადასცემს ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების საკონტრაქტო უფლებებს, ან მიიღო ვალდებულება გადაიხადოს მიღებული ფული მთლიანად მესამე მხარის მიმართ; ან (ა) გადასცემს არსებითად ყველა რისკს და აქტივზე საკუთრების უფლებას, ან (2) არსებითად არც გადასცემს და არც იტოვებს ყველა რისკსა და სარგებელს, მაგრამ გადასცემს კონტროლს აქტივზე.

ცვლილება გაუფასურების შეფასებაში

ფასს 9-ის მიღებამ ფუნდამენტურად შეცვალა ორგანიზაციის აღრიცხვა გაცემული სესხების გაუფასურების ანარიცხთან დაკავშირებით, კერძოდ ბასს 39-ის მიდგომა - „გაწეული ზარალი“ (CL) ჩაანაცვლა მომავალზე ორიენტირებულმა - „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის“ (ECL) მოდელმა. ფასს 9 მოითხოვს ECL-ის დაანგარიშებას ორგანიზაციის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური აქტივისთვის, რომელიც აღრიცხულია, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ან რეალური ღირებულების სხვა სრულ შემოსავალში აღრიცხვით. გაუფასურების ანარიცხი ეფუძნება ECL-ს, რომელიც დაანგარიშებულია ფინანსური აქტივის წარმოქმნიდან მომავალი 12 თვის მანძილზე დეფოლტის მოხდენის შემთხვევაში, მანამ სანამ არ მოხდება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რა დროსაც გაუფასურების ანარიცხი ეფუძნება ფინანსური აქტივის არსებობის მანძილზე დაანგარიშებულ ECL-ს. თუ ფინანსური აქტივი აკმაყოფილებს შემენილის ან აღიარებისთანავე გაუფასურებულის განმარტებას, გაუფასურების ანარიცხი ეფუძნება არსებობის მანძილზე დაანგარიშებულ ECL-ს.

2018 წლის 1 იანვრიდან ორგანიზაციამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები აღიარა ყველა სადებეტო ინსტრუმენტისთვის, რომელიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით.

გაუფასურების ზარალისა და ანარიცხის განსაზღვრებამ გადაინაცვლა „გაწეული ზარალის“ (CL) მოდელიდან, რომელიც ბასს 39-ის მიხედვით ზარალს აღრიცხავდა მას შემდეგ, რაც ზარალის გამომწვევი მოვლენა უკვე მომხდარი იყო, „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის“ (ECL) მოდელზე, რომელიც ფასს 9-ის მიხედვით ზარალს აღრიცხავს ფინანსური აქტივის წარმოქმნისთანავე. ფასს 9-ის მიხედვით ორგანიზაცია ჯერ ცალკეულად მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივებისთვის განსაზღვრავს თუ არის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდგომ კი ჯგუფურად აფასებს იმ აქტივებს, რომლებიც ცალკეულად არ არის მნიშვნელოვანი და აქტივებს, რომლებიც მნიშვნელოვანია, მაგრამ არ არის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება გამოვლენილი მათი ცალკეულად შეფასებისას.

სამეტაპიანი მიდგომა

ფასს 9 წარადგენს 3 ეტაპს ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურებისთვის, მათი წარმოქმნის ან შეძენის თარიღში. ეს მიდგომა შეჯამებულია ქვემოთ:

1-ლი ეტაპი: ორგანიზაცია აღიარებს საკრედიტო ზარალის ანარიცხს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხით. ეს წარმოადგენს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილს დეფოლტის შემთხვევაში, საანგარიშგებო პერიოდიდან 12 თვის ვადაში, იმ დაშვებით, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა მნიშვნელოვნად. იმ ფინანსური აქტივებისთვის, რომელთა ვადიანობა 12 თვეზე ნაკლებია, დეფოლტის ალბათობა იგივეა, რაც არსებობის მანძილზე.

მე-2 ეტაპი: ორგანიზაცია აღიარებს საკრედიტო ზარალის ანარიცხს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხით, იმ ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებმაც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ განიცადეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა.

ეს მოითხოვს ECL-ის გამოთვლას, რომელიც დაფუძნებულია ფინანსური ინსტრუმენტის არსებობის მანძილზე დეფოლტის მოხდენის ალბათობაზე.

ანარიცხი საკრედიტო ზარალებზე ამ ეტაპზე არის უფრო მაღალი, რადგან გაზრდილია საკრედიტო რისკი და გასათვალისწინებელი პერიოდი უფრო გრძელია ვიდრე 1 ეტაპის 12 თვე. მე-2 ეტაპზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტები ჯერ (ამ ეტაპისთვის) არ იგულისხმებიან გაუფასურებულად.

მე-3 ეტაპი: თუ ფინანსური ინსტრუმენტი არის გაუფასურებული, იგი გადადის მე-3 ეტაპზე. ორგანიზაცია აღიარებს გაუფასურების ზარალს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი ზარალის თანხით, ამ გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების PD-ის 100 %-ით.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

დეფოლტის განსაზღვრება

დეფოლტის სტატუსი გამოიყენება იმ სესხებისთვის, რომლისთვისაც ქვემოთ მოცემულ რომელიმე მოვლენას ექნება ადგილი:

- 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- მსესხებლის ან თანამსესხებლის გარდაცვალება ან დაკარგვა;
- ფორსმაჟორი, როცა კლიენტი ხდება გადახდისუუნარო გარე ფაქტორების გამო, რომელიც კონტროლს არ ექვემდებარება.

ორგანიზაცია დეფოლტს აღიარებს გაუფასურებული სესხებისთვის.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

იმის განსაზღვრისას, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მოხდენის რისკი, მისი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ორგანიზაცია ითვალისწინებს გონივრულ და საჭირო ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი მიზანშეუწონელი ხარჯებისა და ძალისხმევის გარეშე. ეს მოიცავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, ანალიზს, რომელიც დაფუძნებულია ორგანიზაციის წარსულ გამოცდილებაზე და საკრედიტო ექსპერტების შეფასებაზე, ასევე მომავალის პროგნოზირებისთვის საჭირო ინფორმაციას.

რაოდენობრივი ინფორმაცია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია და ეფუძნება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის ცვლილებას შემდეგი ორი მაჩვენებლის შედარებით:

- დარჩენილი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა ანგარიშგების დღეს; და
- დარჩენილი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა მოცემული დროის მონაკვეთში, რომლის შეფასებაც მოხდა იმ ფაქტებსა და მოვლენებზე დაყრდნობით რომელიც არსებობდა აღიარების მომენტში.

ორგანიზაციის ზრდით საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ხდება არაუგვიანეს 30 დღიანი ვადაგადაცილებისა.

ორგანიზაცია რეგულარულად მიმოიხილავს შემდეგ ფაქტორებს, რათა დარწმუნდეს, რომ აღნიშნული კრიტერიუმები ეფექტურია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მონიტორინგისას:

- კრიტერიუმებს აქვს უნარი გამოავლინონ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა დეფოლტის დადგომამდე;
- ადგილი არ აქვს დროში დამთხვევას (კრიტერიუმის მხრივ), როდესაც აქტივი ხდება 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების;
- არ არსებობს არანაირი უსაფუძვლო არასტაბილურობა ზარალის რეზერვში, 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან (ეტაპი 1) არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (ეტაპი 2) გადატანებიდან.

საპროგნოზო ინფორმაცია

ფასს 9-ის მიხედვით საკრედიტო ზარალების ანარიცხი დაფუძნებულია გონივრულ და საჭირო საპროგნოზო ინფორმაციაზე, რომელიც ხელმისაწვდომია მიზანშეუწონელი ხარჯებისა და ძალისხმევის გარეშე, რომელიც მოიცავს წარსულ მოვლენებს, მიმდინარე პირობებსა და მომავალი ეკონომიკური მდგომარეობის პროგნოზებს.

ორგანიზაცია საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს, როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შესაფასებლად, ისე ECL-ის გაზომვის დროს.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ECL -ის გაზომვა

ECL -ის გასაზომად გამოსაყენებელი ძირითადი საშუალებები არის ქვემოთ მოყვანილი ცვლილებების სტრუქტურა:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დეფოლტის რისკის პოზიცია (EAD).

აღნიშნული პარამეტრები, როგორც წესი შეფასებულია შიდა სტატისტიკური მოდელების და სხვა ისტორიული მონაცემთა ბაზის გამოყენებით. ისინი შექმნილია სამომავლო პროგნოზის ასახვის მიზნით, როგორც ზემოთ არის აღწერილი.

დეფოლტის ალბათობა (PD)

PD მაჩვენებლები არის მაჩვენებლები კონკრეტული თარიღისთვის და გამოითვლება სტატისტიკური რეიტინგის მოდელების მიხედვით.

იმ შემთხვევაში, თუ მსესხებელი ან სესხი მიგრირდება რეიტინგების კატეგორიებს შორის, აღნიშნულმა შესაძლოა, გამოიწვიოს ცვლილება შესაბამისი PD-ს შეფასებისას. PD-ს შეფასება ხდება საკონტრაქტო ვადის შესაბამისად წინასწარი გადახდის კოეფიციენტის გათვალისწინებით.

დეფოლტის რისკის პოზიცია (EAD)

EAD წარმოადგენს ფინანსური აქტივის არსებობის მანძილზე საკრედიტო რისკის ზეგავლენის შეფასებას, პოტენციური დეფოლტის მოხდენის მომენტში. ეს წარმოადგენს მიუღებელ ფულად ნაკადებს დეფოლტის მომენტში, წინსწრებით დაფარვების, პროცენტის დაფარვებისა და EIR-ით დისკონტირებული დარიცხვების გათვალისწინებით, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს რეგულაციით დადგენილს.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD)

LGD გამოიყენება მოსალოდნელი დანაკარგის მოცულობის განსაზღვრისთვის, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას დეფოლტის შემთხვევაში. ამ მაჩვენებლის გამოსათვლელად ორგანიზაცია იყენებს გადევალტებული სესხების ამოღების განაკვეთს. LGD მოდელი განსაზღვრავს მხოლოდ ფულად შემოდიანებს. LGD გამოითვლება ფულადი ნაკადების საშუალო შეწონილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

ფინანსური ვალდებულებები

ბასს 39 – „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ ჩაანაცვლა ფასს 9 – „ფინანსური ინსტრუმენტი“-მა. ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიხედვით ფინანსური ვალდებულებები უნდა დაკლასიფიცირდეს შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთით: „რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით“ და „სხვა ფინანსურ ვალდებულებებად“. ორგანიზაციამ 2018 წლის 1 იანვრისთვის (ფასს 9-ის მიღების თარიღი) ყველა ფინანსური ვალდებულება დააკლასიფიცირა, როგორც „სხვა ფინანსური ვალდებულებები“.

ორგანიზაციის სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სხვა ვალდებულებებსა და მიღებულ სესხებს.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური ვალდებულებების გამოშვასთან.

მსგავსი პროცენტის მატარებელი ვალდებულებები შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს მუდმივი განაკვეთით ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებაზე საპროცენტო ხარჯის დარიცხვას. ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულებისთვის საპროცენტო ხარჯი მოიცავს საწყის გარიგების ხარჯებს და ნებისმიერ დამატებით გადასახდელს ვალდებულების გამოსყიდვისთვის.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ორგანიზაცია ფინანსური ვალდებულებების აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც ვალდებულება სრულდება, უქმდება, ან გასდის ვადა. სადაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ენაცვლება მეორეს იმავე მსესხებლის მიმართ მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობებით, ან არსებული ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება ან მოდიფიკაცია ითვლება თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტად და ახალი ვალდებულების აღიარებად და სხვაობა საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ, ან გადასახდელ ანაზღაურებას შორის აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების გადახურვა

ორგანიზაცია ფინანსურ აქტივებისა და ვალდებულებების გადახურვას აკეთებს მაშინ, როდესაც ურთიერთჩათვლა იურიდიულად არ არის შეზღუდული და ორგანიზაცია გეგმავს ანგარიშსწორებას გადახურული ნაშთის საფუძველზე, ან ფინანსური აქტივის მიღებას და ვალდებულების დაფარვას გეგმავს ერთგვაროვნად.

რეალური ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 13 რეალური ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 13 მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებს რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებებისთვის იმ დაშვებების შესახებ, რაც გამოყენებულ იქნა რეალური ღირებულების განსაზღვრისას. რეალური ღირებულების იერარქია მოიცავს შემდეგ დონეებს:

1. იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე (1-ლი დონე);
2. პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ (მე-2 დონე); და
3. ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე (მე-3 დონე).

რეალური ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია ერთ-ერთ დონეში.

რეალური ღირებულების იერარქიის მეორე დონეში შემავალი რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები გაშიფრულია მე-6 შენიშვნაში.

ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები არის აქტივები, რომლებიც იოლად კონვერტირებადი ფულად სახსრებში და ექვემდებარება ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს ფულს საღარიბოში და ფულად სახსრებს საბანკო ანგარიშებზე სამ თვემდე ვადით. სამ თვეზე მეტი ვადიანობით შეზღუდული სახსრები არ შედის ნაღდი ფულისა და ფულის ეკვივალენტებში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები ბალანსში ასახულია ისტორიული ღირებულებით, რომელიც შემცირებულია დაგროვილი ცვეთისა (ამორტიზაციის) და გაუფასურების ზარალით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ძირითად საშუალებებზე (და არამატერიალურ აქტივებზე) ცვეთის (და ამორტიზაციის) დარიცხვა ხდება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში სისტემატურ საფუძველზე წრფივი მეთოდით. ცვეთა ერიცხება წრფივად 5 წელზე გადაანგარიშებით.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რათა გადამოწმდეს, ხომ არ არის აღიარებული ანაზღაურებად ღირებულებაზე მეტად. ანაზღაურებადი ღირებულება არის უდიდესი გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებას შორის.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საწესდებო კაპიტალი და დივიდენდები

კაპიტალი შედგება საწესდებო კაპიტალისა და გაუნაწილებელი მოგებისგან. დივიდენდები ჩაიწერება კაპიტალში იმ პერიოდში, როდესაც ის არის გამოცხადებული. ნებისმიერი დივიდენდი, რომელიც გამოცხადდა საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნებამდე გაიშიფრება ბალანსის შედგენის თარიღის შემდგომი მოვლენების შენიშვნაში.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავს ფორვარდულ და სპოტ ოპერაციებს სავალუტო ბაზრებზე.

წარმოებული ინსტრუმენტები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით ხელშეკრულების ძალაში შესვლის დღეს და შემდგომში გადაფასდებიან სამართლიანი ღირებულებით. წარმოებული ინსტრუმენტი აქტივების სახით აღირიცხება, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, ხოლო ვალდებულებად - უარყოფითი სამართლიანი ღირებულების შემთხვევაში.

წარმოებული ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან

ფინანსური აქტივი აღიარდება ფინანსურ იჯარად, როდესაც აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და ეკონომიკური სარგებელი გადაეცემა მოიჯარეს. საკუთრების უფლება შეიძლება გადაეცეს ან არა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ფინანსური იჯარა, მეიჯარისათვის, ბასს 17-ის მოთხოვნების შესაბამისად წარსდგება, როგორც მოთხოვნა, წმინდა საიჯარო ინვესტიციების ტოლი თანხით. ფინანსური იჯარის შემთხვევაში, რამდენადაც, აქტივის იურიდიულ საკუთრებასთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და ეკონომიკური სარგებელი მოიჯარეს გადაეცემა, მისაღები საიჯარო გადასხდებები მეიჯარის პოზიციიდან განიხილება, როგორც ძირითადი თანხის დაფარვა და გარკვეული შემოსავლების მიღება, როდესაც მას აუნაზღაურდება და ეკონომიკური სარგებლის სახით დაუბრუნდება ჩადებული ინვესტიცია და მომსახურება.

ფინანსური შემოსავლის აღიარება უნდა ეფუძნებოდეს ფინანსურ იჯარაში მეიჯარის წმინდა საიჯარო ინვესტიციების უკუგების, მუდმივი პერიოდული განაკვეთის ამსახველ მოდელს. საანგარიშო პერიოდის საიჯარო გადასახდელი, მომსახურების დანახარჯების გამოქვითვით, მიმართულია მთლიანი (ბრუტო) საიჯარო ინვესტიციის საპირისპიროდ, როგორც ძირითადი თანხის, ისე გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავლის შემცირებისაკენ.

უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაცია გულისხმობს აქტივის გაყიდვას და იმავე აქტივის იჯარის გზით უკან დაბრუნებას. როგორც წესი, ასეთ შემთხვევაში საიჯარო ქირა და აქტივის გასაყიდი ფასი ურთიერთდამოკიდებულია, რადგან ისინი განიხილება, როგორც ერთიანი პაკეტი. აქტივის გაყიდვის და მისი იჯარით უკან დაბრუნების ოპერაციის აღრიცხვის წესი დამოკიდებულია იჯარის ტიპზე.

თუ აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაცია წარმოადგენს ფინანსურ იჯარას, გაყიდვიდან ამონაგები თანხის არანაირი ნაშთი მის საბალანსო ღირებულებაზე არ შეიძლება გამყიდველ-მოიჯარის მიერ მაშინვე აღიარდეს შემოსავლის სახით. სანაცვლოდ, იგი აისახება გადავადებული შემოსავლების სახით და თანდათანობით ამორტიზდება იჯარის მთელი ვადის განმავლობაში.

თუ აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვა არის ფინანსური იჯარა, ოპერაცია წარმოადგენს მეიჯარის მიერ მოიჯარის ფინანსური სახსრებით მომარაგებას, ხოლო აქტივი მის უზრუნველყოფას. ამიტომ არ შეიძლება აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ამონაგები თანხის მეტობა მის საბალანსო ღირებულებაზე აღიარდეს შემოსავლის სახით. ეს ნაშთი გადავადდება და ამორტიზდება იჯარის ვადის განმავლობაში.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ანარიცხები, პირობითი აქტივები და ვალდებულებები

ანარიცხი არის ვალდებულება, რომლის დაფარვის ვადა ან ოდენობა განუსაზღვრელია. ვალდებულება არის წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად წარმოშობილი მიმდინარე მოვალეობა, რომლის დასაფარავად საჭიროა ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების საწარმოო დასავალი. ვალდებულების წარმოქმნილი მოვლენა არის ისეთი მოვლენა, რომელიც ქმნის იურიდიულ ან კონსტრუქციულ ვალდებულებას, რომლის მიხედვითაც ორგანიზაციამ უპირობოდ უნდა დაფაროს ვალდებულება. იურიდიული ვალდებულება არის ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნება შემდეგი ფაქტორებიდან:

- ხელშეკრულება (ყველა პირობის გათვალისწინებით, მათ შორის, ზეპირი);
- კანონმდებლობა; ან
- სხვა კანონიერი ქმედება.

კონსტრუქციული ვალდებულება წარმოიქმნება ორგანიზაციის ქმედებებიდან, რაც გულისხმობს შემდეგს:

- წარსული პრაქტიკიდან მიღებული გამოცდილების შედეგად, გამოქვეყნებული პოლიტიკით ან საკმაოდ სპეციფიკური მიმდინარე განაცხადით, ორგანიზაცია სხვა მხარეებს მიუთითებს, რომ ის აიღებს გარკვეულ პასუხისმგებლობებს; და
- შედეგად, ორგანიზაცია აღნიშნულ სხვა მხარეებს უქმნის სამართლიან მოლოდინს, რომ იგი შეასრულებს აღებულ ვალდებულებებს.

ტერმინი “პირობითი ვალდებულება” გამოიყენება ვალდებულებებისათვის, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებენ აღიარების კრიტერიუმებს.

სააღრიცხვო პოლიტიკა გამოყოფს შემდეგ კატეგორიებს:

- ანარიცხები - რომლებიც აღიარდება, როგორც ვალდებულება (იმ პირობით, რომ შესაძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება), რადგან ისინი წარმოადგენენ მიმდინარე მოვალეობას და მოსალოდნელია, რომ მათ დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა; და
- პირობითი ვალდებულებები - რომლებიც არ აღიარდება, როგორც ვალდებულება, რადგან წარმოადგენს, ან:
  - შესაძლო მოვალეობებს, რადგან ჯერ კიდევ არაა დადასტურებული, გააჩნია თუ არა ორგანიზაციას მიმდინარე მოვალეობა, რომლის შესრულება გამოიწვევს ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლას; ან
  - მიმდინარე მოვალეობებს, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებს სტანდარტის მოთხოვნებს (რადგან მოსალოდნელი არ არის, რომ ვალდებულების დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა, ან შეუძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება).

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება. პირობითი ვალდებულებების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში გარდა ისეთი პირობითი ვალდებულებებისა, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან არ არის მოსალოდნელი.

პირობითი ვალდებულებები შეიძლება განვითარდეს თავდაპირველად მოსალოდნელისგან განსხვავებული სახით. ამიტომ ისინი ფასდება მუდმივად, რათა განისაზღვროს, ხომ არაა აუცილებელი ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების ორგანიზაციიდან გასვლა. იმ შემთხვევაში, თუ იმ ვალდებულების დასაფარად, რომელიც განიხილებოდა პირობით ვალდებულებად, საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების ორგანიზაციიდან გასვლა, ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება ანარიცხი იმ პერიოდში, როდესაც ასეთ ცვლილებას ექნება ადგილი (გარდა განსაკუთრებულად იშვიათი შემთხვევებისა, როდესაც ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია).

პირობითი აქტივები არ აისახება ფინანსური ანგარიშგებაში, თუმცა მათ შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში, როდესაც შესაძლებელია ეკონომიკური სარგებლის შემოადინება. თუ ეკონომიკური სარგებელი აუცილებლად მიიღება, აქტივი და შესაბამისი შემოსავალიც აღიარდება შესაბამისი პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში მაშინ, როდესაც შეფასების ცვლილება მოხდება.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

დაბეგვრა

გადასახადის ხარჯი შედგება პერიოდის მიმდინარე და გადავადებული გადასახადისგან. გადასახადი აღიარებულია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში იმ შემთხვევის გარდა, თუ ის აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში. ამ შემთხვევაში გადასახადი ასევე აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში შესაბამისად.

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოითვლება საანგარიშგებო თარიღისთვის ფაქტობრივად მოქმედი საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით. მენეჯმენტი პერიოდულად ახდენს საგადასახადო მიდგომის გადახედვას კანონმდებლობაში არსებული სხვადასხვა ინტერპრეტაციის შესაბამისად. ორგანიზაცია ქმნის ანარიცხებს თანხებზე, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია საგადასახადო ორგანოებისთვის.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება ვალდებულებების მეთოდის გამოყენებით, დროებითი განსხვავებების წარმოქმნისას აქტივებსა და ვალდებულებებისგან წარმოქმნილ საგადასახადო ბაზასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ნაჩვენებ საბალანსო მაჩვენებელს შორის. რადგან გადავადებული საგადასახადო აქტივი არ დაანგარიშდება, როდესაც აღიარდა აქტივი ან ვალდებულება, მას არ ექნება გავლენა არც ფინანსურ და არც საგადასახადო მოგება-ზარალზე. გადავადებული საგადასახადო აქტივი განისაზღვრება საგადასახადო განაკვეთით (და კანონმდებლობით) რომელიც ამოქმედდა ან არსებითად ამოქმედდა საბალანსო უწყისის თარიღისთვის და მოსალოდნელია მისი გამოყენება, როდესაც მასთან დაკავშირებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი მიიღება ან გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება წარმოიქმნება.

გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში (და იმ ოდენობით), როცა მოსალოდნელია, რომ მომავალში იარსებებს დასაბეგრი მოგება, რის ხარჯზეც მოხდება აღნიშნული აქტივის გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება გადაიხურება იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს მიმდინარე საგადასახადო აქტივის მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებასთან გადახურვის სამართლებრივი უფლება, და როდესაც გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება წარმოშობილია ერთი და იმავე საგადასახადო კანონმდებლობის შედეგად, რომლის დროსაც აქტივის და ვალდებულების წმინდა თანხით წარდგენა შესაძლებელია.

საპროცენტო შემოსავლის აღიარება

ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც იმყოფება 1-ელ და მე-2 ეტაპზე, ორგანიზაცია საპროცენტო შემოსავალს არიცხავს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის (EIR) გამოყენებით მთლიან საბალანსო თანხაზე. მე-3 ეტაპზე არსებული ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის საპროცენტო შემოსავალი დაიანგარიშება EIR-ის გამოყენებით, სესხების ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ე.ი. მთლიანი საბალანსო თანხა შემცირებული საკრედიტო ზარალის ანარიცხით). იმ ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც შესყიდვის ან წარმოქმნის მომენტში გაუფასურებული, საპროცენტო შემოსავალი ერიცხებათ EIR-ის გამოყენებით, ამორტიზებულ ღირებულებაზე.

ხარჯების აღიარება

ხარჯები აღიარდება სხვა საერთო შემოსავლების ანგარიშგებაში, თუ წარმოიშვება სამომავლო ეკონომიკური მოგების შემცირება, რომელიც დაკავშირებულია აქტივის შემცირებასთან ან გაიზარდება ვალდებულება, რომელიც საიმედოდაა შეფასებული.

ხარჯები აღიარდება სხვა საერთო შემოსავლების ანგარიშგებაში მაშინვე, თუ ხარჯი აღარ არის მომავალი ეკონომიკური საქმიანობის მოგების ნაწილი, ან თუ მომავალი ეკონომიკური მოგება აღარ აღიარებს ან წყვეტს მისი როგორც აქტივის აღიარებას ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარები

ჯგუფი როგორც მოიჯარე

იჯარის იდენტიფიკაცია

ხელშეკრულების დაწყებისას ორგანიზაციამ უნდა შეაფასოს, მთლიანად ხელშეკრულება არის თუ არა იჯარა, ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება არის საიჯარო ხელშეკრულება, ან შეიცავს იჯარას, თუ ხელშეკრულების მეშვეობით ხდება იდენტიფიცირებული აქტივის კონტროლის უფლების გადაცემა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ანაზღაურების მიღების სანაცვლოდ. იმის დასადგენად, ესა თუ ის ხელშეკრულება გადასცემს თუ არა მომხმარებელს იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ორგანიზაციამ უნდა შეაფასოს, გამოყენების პერიოდის განმავლობაში მომხმარებელს გააჩნია თუ არა შემდეგი ორივე უფლება:

- ხელშეკრულებაში იდენტიფიცირებული აქტივიდან პრაქტიკულად მთლიანი სარგებლის მიღების უფლება და
- იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების წესის განსაზღვრის უფლება.

საწყისი აღიარება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ორგანიზაცია აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას, გარდა:

- იჯარისა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს და
- იჯარისა, რომლის ვადა 12 თვეზე ნაკლებია.

იჯარა ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება როგორც:

- აქტივი, რომელიც წარმოადგენს იჯარის ვადის განმავლობაში, იჯარის ობიექტის გამოყენების უფლებას და
- ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ორგანიზაცია საიჯარო ვალდებულებას აფასებს იმ საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების მიხედვით, რომლებიც ამ თარიღისთვის განხორციელებული არ არის. საიჯარო გადახდების დისკონტირდება იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით, თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა ადვილად არის შესაძლებელი. თუ ეს შეუძლებელია, გამოიყენება იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის განსაზღვრული მოიჯარის ზღვრული სასესხო განაკვეთი. საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში ცვლადი საიჯარო გადახდები მონაწილეობს იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე. ცვლადი საიჯარო გადახდები თავდაპირველად ფასდება იჯარის ვადის დაწყების თარიღის მდგომარეობით ამ ინდექსის ან განაკვეთის გამოყენებით. სხვა ცვლადი საიჯარო გადახდები აღიარდება იმ პერიოდის ხარჯად, რომელსაც ისინი მიეკუთვნება.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ორგანიზაციის ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის მოიცავს:

- თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით;
- შესყიდვის არჩევანის უფლების ფასს, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს ამ უფლებას;
- იჯარის ვადამდე შეწყვეტისთვის ჯარიმებს, თუ იჯარის ვადა ასახავს მოიჯარის მიერ იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლების გამოყენებას;

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის ორგანიზაცია აქტივების გამოყენების უფლებას თვითღირებულებით აფასებს. აქტივების გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს:

- საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ შეფასებას,
- საიჯარო გადახდებს, რომლებიც უკვე განხორციელებულია იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ან ამ თარიღამდე, მიღებული წამახალისებელი საიჯარო გადახდების გამოკლებით;
- მოიჯარის მიერ გაწეულ თავდაპირველ პირდაპირ დანახარჯებს; და
- იმ დანახარჯების შეფასებას, რომლებსაც მოიჯარე გასწევს საიჯარო აქტივის დემონტაჟისა და ლიკვიდაციის დროს, იმ ადგილის აღსადგენად, სადაც განთავსებულია აქტივი, ან საიჯარო აქტივის აღსადგენად ისეთ მდგომარეობაში მოყვანის მიზნით, რაც მოითხოვება საიჯარო ხელშეკრულების პირობებით.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

როცა ორგანიზაცია ახდენს იჯარის სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაციას, ამ შემთხვევაში, აღრიცხვა დამოკიდებულია მოდიფიკაციის შინაარსზე:

- იჯარის მოდიფიკაცია აისახება, როგორც განცალკევებული იჯარა, თუ მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო და იჯარის ანაზღაურება იზრდება გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი ანაზღაურებით.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, იჯარის მოდიფიკაციის ძალაში შესვლის თარიღისთვის მოიჯარე ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას გადასინჯული საიჯარო გადახდების დისკონტირებით გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის საფუძველზე.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო, მცირდება აქტივების გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, მოგება/ზარალი ადირდება ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიანად შეწყვეტასთან; საიჯარო ვალდებულება შემდგომში კორექტირდება იმგვარად, რომ მისმა საბალანსო ღირებულებამ ასახოს მოდიფიცირებული საიჯარო გადასახდელები მოდიფიცირებული ვადის განმავლობაში, რომლებიც დადისკონტირებულია მოდიფიკაციის თარიღისთვის არსებული განაკვეთით. ასეთ დროს, აქტივების გამოყენების უფლებაც შესაბამისი თანხით კორექტირდება.

იჯარის ვადის განსაზღვრა

იჯარის ვადა არის იჯარის არაგაუქმებადი პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც მოიჯარეს აქვს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლება, შემდეგ პერიოდებთან ერთად: ა) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლება (მათ შორის მიღებული საქმიანი პრაქტიკით გამყარებული), თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას გამოიყენებს; და ბ) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლება, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას არ გამოიყენებს.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იჯარის ვადის დადგენისას. იმის შესაფასებლად, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, ჯგუფი განიხილავს ყველა სათანადო ფაქტს და გარემოებას, რომელიც მოიჯარეს ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის, გამოიყენოს იჯარის გაგრძელების უფლება, ან არ გამოიყენოს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლება. ჯგუფი ხელახლა აფასებს, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ ის გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება რაიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა, ან მნიშვნელოვნად შეიცვლება გარემოებები, რომლებიც: ა) მოიჯარის კონტროლს ექვემდებარება; და ბ) გავლენას ახდენს იმის შეფასებაზე, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული არ ჰქონდა იჯარის ვადის დადგენისას, ან არ გამოიყენებს ისეთ უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული ჰქონდა იჯარის ვადის განსაზღვრისას.

ზღვრული სასესხო განაკვეთი

ზღვრული სასესხო განაკვეთი არის, საპროცენტო განაკვეთი, რომლის გადახდაც მსგავს ეკონომიკურ გარემოში მოუწევდა მოიჯარეს აქტივების გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საიჯარო გადახდების განსაზღვრა

საქართველოში ხშირად იჯარის ხელშეკრულება არ მოიცავს ჩანაწერს (ან მოიცავს არასრულს ჩანაწერს) იჯარის განახლების/გაგრძელების შესახებ. ზემოთხსენებული უფლების არსებობა გამყარებულია მიღებული საქმიანი პრაქტიკის შესაბამისად. ჯგუფი ამგვარ მიღებულ საქმიან პრაქტიკას განიხილავს ხელშეკრულების შემადგენელ ნაწილად. ასეთი შემთხვევებისთვის, საიჯარო ვალდებულების განსაზღვრისას შეფასებული საიჯარო გადახდები არის უცვლელი მთელი საიჯარო ვადის განმავლობაში განახლებადი პერიოდის ჩათვლით.

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოკლევადიანი იჯარა და გრძელვადიანი იჯარა, რომლის საიჯარო აქტის დაბალი ღირებულება აქვს

ორგანიზაციამ გადაწყვიტა მოკლევადიან იჯარასთან და დაბალი ღირებულების მქონე საიჯარო აქტის იჯარასთან მიმართებაში გამოიყენოს გათავისუფლება. ამ იჯარასთან დაკავშირებული საიჯარო გადახდები აღირიცხება ხარჯის სახით იჯარის ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდით. სხვა სისტემატური საფუძველი იმ შემთხვევაში გამოიყენება, თუ ეს საფუძველი უფრო ადეკვატურად ასახავს მოიჯარის მიერ სარგებლის მიღების სტრუქტურას/მოდელს.

ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

ხელფასები, ბონუსები და არაფულადი შეღავათები აღიარდება იმ წელს, როდესაც თანამშრომელმა გასწია შესაბამისი მომსახურება.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ასევე მოვლენები ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე, რომელიც გვაწვდის დამატებით ინფორმაციას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, შეტანილია ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბალანსის შემდგომი არსებითი მოვლენები, რომლებიც არ ახდენენ გავლენას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის დღისათვის, ასევე წარმოდგენილია ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

ფინანსურ ანგარიშგებაში შემავალი მუხლები ფასდება იმ ეკონომიკურ გარემოში არსებული ვალუტით, რომელშიც ორგანიზაცია ფუნქციონირებს („ფუნქციური ვალუტა“). ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც არის ორგანიზაციის ფუნქციური და წარსადგენი ვალუტა.

ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ოფიციალური გაცვლითი კურსის მიხედვით.

კურსთაშორის სხვაობიდან წარმოქმნილი მოგება და ზარალი, რომელიც მიიღება ტრანზაქციათა განხორციელებისა და ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში გადაყვანის შედეგად წლის ბოლოს არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსით, აღიარდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. გადაფასება წლის ბოლოს არ ეხება არაფულად მუხლებს კაპიტალში ინვესტიციების ჩათვლით. ფასიანი ქაღალდების გაცვლითი კურსის ცვლილებით მიღებული რეალური ღირებულების ცვლის ეფექტი აღიარდება, როგორც რეალური ღირებულების ცვლილებისას მიღებული შემოსავლის ან ხარჯის ნაწილი.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრისათვის არსებულ ოფიციალურ გაცვლით კურსებს:

	აშშ დოლარი / ლარი	ევრო / ლარი
გაცვლითი კურსი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	2.7020	2.8844
გაცვლითი კურსი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	3.0976	3.5040

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC
FINANCIAL STATEMENTS

Together with independent Auditors' Report

For the year ended 31 December 2022

CONTENTS:

INDEPENDENT AUDITORS' REPORT.....	3

FINANCIAL STATEMENTS

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION.....	5
STATEMENT OF COMPREHENSIVE INCOME.....	6
STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY	7
STATEMENT OF CASH FLOWS	8

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

1. General information.....	9
2. Basis of preparation	9
3. Critical accounting estimates and judgements.....	11
4. Financial instruments - risk management	12
5. Cash and cash equivalents	15
6. Financial assets and liabilities at fair value through profit or loss	16
7. Loans to customers.....	17
8. Finance lease receivables	19
9. Other assets	20
10. Taxation	20
11. Right-of-use assets and lease liabilities	21
12. Property and equipment.....	22
13. Other liabilities	22
14. Borrowings and subordinated borrowings	23
15. Charter capital.....	24
16. Net interest income	24
17. Other operating expenses	25
18. Commitments and contingencies.....	25
19. Transactions with related parties	26
20. Events after the reporting period	27
21. Summary of significant accounting policies.....	28

Tel: +995 32 2545 845
Tel: +995 32 2188 188
www.bdo.ge

2 Tarkhnishvili Street
Vere Business Center
0179 Tbilisi, Georgia

INDEPENDENT AUDITORS' REPORT

To the Shareholders and Management of Microfinance Organisation CENTRAL LLC

Opinion

We have audited the financial statements of Microfinance Organisation CENTRAL LLC, (hereinafter - the Organisation) which comprise the statement of financial position as at 31 December 2022, and the statement of comprehensive income, changes in equity and cash flows for the year then ended, and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements present fairly, in all material respects, the financial position of the Organisation as at 31 December 2022 and its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRSs).

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Organisation in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) together with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements in Georgia, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the IESBA Code.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Other information

The management is responsible for the preparation of other information, which is given in the management report. Other information was not provided until the date of auditor's opinion. Our opinion on financial statements does not cover abovementioned other information. Probably, management report will be available to us after the date of auditor's opinion. In preparing the financial statements, we are responsible to review the abovementioned other information and assess whether it is materially inconsistent with the financial statements or with evidence obtained during the audit or gives the impression that it is materially misstated. If based on our work performed, we conclude that other information is materially misstated, we are obliged to disclose this information.

Responsibilities of Management and Those Charged with Governance for the Financial Statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with IFRSs, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Organisation's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Organisation or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Organisation's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists.

Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Organisation's internal control
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Organisation's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Organisation to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

The engagement partner responsible for the audit resulting in this independent auditor's report is:

Ivane Zhuzhunashvili (Registration # SARAS-A-720718)

For and on behalf of BDO Audit LLC

Tbilisi, Georgia

9 June 2023

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

As at 31 December 2022

(In Georgian Lari)

	Note	31 December 2022	31 December 2021
Assets			
Cash and cash equivalents	5	2,043,004	1,124,801
Financial assets at fair value through profit or loss	6		327,124
Loans to customers	7	6,166,863	4,672,851
Finance lease receivables	8	2,974,152	2,966,914
Other assets	11	625,455	406,311
Deferred tax asset	12	195,208	29,917
Right-of-use assets	10	441,403	574,917
Property and equipment	9	101,053	110,098
Total assets		12,547,138	10,212,933
Liabilities			
Financial liabilities at fair value through profit or loss	6	11,205	74,693
Other liabilities	14	74,129	66,115
Lease liabilities	10	412,991	623,919
Borrowings	13	5,713,247	4,431,267
Subordinated borrowings	13	1,433,819	1,643,745
Total liabilities		7,645,391	6,839,739
Equity			
Charter capital	15	8,167,886	7,457,706
Accumulated loss		(3,266,139)	(4,084,512)
Total equity		4,901,747	3,373,194
Total liabilities and equity		12,547,138	10,212,933

The financial statements for the year ended 31 December 2022 were approved on behalf of the management on 9 June 2023 by:

Chief Executive Officer

Imran Khizar Hayat

The notes on pages 9-38 form an integral part of these financial statements.

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

As at 31 December 2022

(In Georgian Lari)

	Note	31 December 2022	31 December 2021
Assets			
Cash and cash equivalents	5	2,043,004	1,124,801
Financial assets at fair value through profit or loss	6		327,124
Loans to customers	7	6,166,863	4,672,851
Finance lease receivables	8	2,974,152	2,966,914
Other assets	11	625,455	406,311
Deferred tax asset	12	195,208	29,917
Right-of-use assets	10	441,403	574,917
Property and equipment	9	101,053	110,098
Total assets		12,547,138	10,212,933
Liabilities			
Financial liabilities at fair value through profit or loss	6	11,205	74,693
Other liabilities	14	74,129	66,115
Lease liabilities	10	412,991	623,919
Borrowings	13	5,713,247	4,431,267
Subordinated borrowings	13	1,433,819	1,643,745
Total liabilities		7,645,391	6,839,739
Equity			
Charter capital	15	8,167,886	7,457,706
Accumulated loss		(3,266,139)	(4,084,512)
Total equity		4,901,747	3,373,194
Total liabilities and equity		12,547,138	10,212,933

The financial statements for the year ended 31 December 2022 were approved on behalf of the management on 9 June 2023 by:

Chief Executive Officer:

Imran Khizar Hayat

The notes on pages 9-38 form an integral part of these financial statements.

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC
STATEMENT OF COMPREHENSIVE INCOME
For the year ended 31 December 2022
(In Georgian Lari)

	Note	2022	2021
Interest income	16	3,410,838	2,691,270
Interest expense	16	(575,374)	(430,359)
Net interest income before impairment		2,835,464	2,260,911
Loan impairment charge	7, 8	(149,380)	(230,258)
Net interest income		2,686,084	2,030,653
Net loss from trading in foreign currency		(859,280)	(189,898)
Income from penalties		448,234	363,912
Net loss on financial instruments at fair value through profit or loss	6	(4,593)	(99,245)
Salaries and other employee benefits		(1,309,791)	(1,175,034)
Depreciation and amortisation		(248,717)	(225,640)
Operating and other administrative expenses	17	(773,283)	(711,561)
Net gain from exchange rate differences		714,428	279,986
Income before tax		653,082	273,173
Income tax benefit/(expense)	10	165,291	(8,351)
Total comprehensive income		818,373	264,822

The notes on pages 9-38 form an integral part of these financial statements.

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC
 STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY
 For the year ended 31 December 2022
 (In Georgian Lari)

	Charter capital	Accumulated loss	Total
At 31 December 2020	<u>7,457,706</u>	<u>(4,349,334)</u>	<u>3,108,372</u>
Total comprehensive income for the year	-	264,822	264,822
At 31 December 2021	<u>7,457,706</u>	<u>(4,084,512)</u>	<u>3,373,194</u>
Cash contribution	710,180	-	710,180
Total comprehensive income for the year	-	818,373	818,373
At 31 December 2022	<u>8,167,886</u>	<u>(3,266,139)</u>	<u>4,901,747</u>

The notes on pages 9-38 form an integral part of these financial statements.

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

STATEMENT OF CASH FLOWS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

	Note	2022	2021
CASH FLOWS FROM OPERATING ACTIVITIES:			
Profit/(loss) before income tax		653,082	273,173
Adjustments for:			
Net change in interest accruals*		155,383	(79,685)
Loan impairment charge	7	149,380	230,258
Impairment of repossessed collaterals to not realisable value		52,682	35,245
Impairment of other receivables	11	15,649	11,742
Net loss on financial assets and liabilities at fair value through profit or loss		4,593	99,245
Depreciation and amortisation	10, 9	248,717	225,640
Modification (gain)/loss of contractual cash flows of financial assets	7	(10,990)	(56,154)
Loss from sale of repossessed collaterals		76,982	70,368
Net gain on foreign exchange operations		(714,428)	(279,986)
Cash inflow from operating activities before changes in operating assets and liabilities		631,050	529,846
Changes in operating assets and liabilities:			
Financial instruments at fair value through profit or loss		259,043	323,805
Loans to customers		(1,510,525)	(1,442,967)
Finance lease receivables		(26,087)	(900,858)
Other assets		(364,510)	(343,973)
Other liabilities		(82,084)	31,863
Net cash outflow from operating activities		(1,093,113)	(1,802,284)
CASH FLOWS FROM INVESTING ACTIVITIES:			
Purchase of property and equipment		(25,313)	(51,032)
Net cash outflow from investing activities		(25,313)	(51,032)
CASH FLOWS FROM FINANCING ACTIVITIES:			
Receipt of borrowings	13	2,883,174	2,521,661
Repayment of borrowings	13	(992,953)	(1,103,884)
Lease liabilities paid		(216,113)	(184,849)
Proceeds from increase of charter capital	15	710,180	-
Net cash inflow from financing activities		2,384,288	1,232,928
Net increase/(decrease) in cash and cash equivalents		1,265,862	(620,388)
Cash and cash equivalents at the beginning of the period		1,124,801	1,872,100
Effect of exchange rate fluctuations on the cash and cash equivalents held in foreign currencies		(347,659)	(126,911)
Cash and cash equivalents at the end of the year		2,043,004	1,124,801

*Interest received by the Organisation during the year ended 31 December 2022 and 2021 amounted to GEL 3,161,513 and GEL 2,579,013, respectively.

Interest paid by the Organisation during the year ended 31 December 2022 and 2021 amounted to GEL 328,954 and GEL 379,200 respectively.

The notes on pages 9-38 form an integral part of these financial statements.

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

---

1. GENERAL INFORMATION

ORGANISATION

Microfinance Organisation Central is a Limited Liability Company (the "Organisation") which was established on 23 October 2015. It was registered at tax department office in Tbilisi, Georgia with the registration number 405121817.

The Organisation conducts its business under the Law on Microfinance Activity and is supervised by the National Bank of Georgia ("NBG").

The main activity of the Organisation is micro-financing. Financial products of the Organisation constitute small loans to individuals, small entrepreneurs of businesses in micro sector through Auto loans and Auto Lombard. The overall goal of the Organisation is to provide micro, small and medium entrepreneurs with the wherewithal to manage their financial resources efficiently and to improve income in agricultural, commercial, trading & manufacturing enterprises in the urban & rural areas by providing affordable financial assistance.

The Organisation's governing body is the General Meeting of Shareholders, Supervisory Board and CEO. The supervision of the Organisation's operations is conducted by the Supervisory Board, members of which are appointed by the General Meeting of Shareholders. Daily activities in each branch are supervised by the branch manager appointed by the Organisation's Supervisory Board and nominated by the CEO.

As at 31 December 2022 with the head office located on 2 Giorgi Saakadze II Ln, Tbilisi, Georgia, the Organisation had three branches in Tbilisi and one in Batumi as well.

Detailed information about shareholders is disclosed below in Note 15. The Organisation had no ultimate controlling party as at 31 December 2022 and 2021.

2. BASIS OF PREPARATION

STATEMENT OF COMPLIANCE

These financial statements have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards, International Accounting Standards as issued by the International Accounting Standards Board (IASB) and Interpretations (collectively IFRSs).

The Organisation maintains its records and prepares financial statements in Georgian Lari (GEL). Amounts in the financial statements are presented without rounding, unless otherwise stated. The reporting period for the Organisation is the calendar year from January 1 to December 31.

The preparation of financial statements in compliance with adopted IFRS requires the use of certain critical accounting estimates. It also requires management to exercise judgment in applying The Organisation's accounting policies. The areas where significant judgments and estimates have been made in preparing the financial statements and their effect are disclosed in Note 3. The principal accounting policies adopted in the preparation of the financial statements are set in the Note 21.

BASIS OF MEASUREMENT

These financial statements have been prepared under the historical cost basis, except financial instruments at fair value through profit or loss.

GOING CONCERN

These financial statements have been prepared on the assumption that the Organisation is a going concern and will continue its operations for the foreseeable future. The management and shareholder have the intention to further develop the business of the Organisation in Georgia. Furthermore, management is not aware of any material uncertainties that may cast significant doubt upon the Organisation's ability to continue as a going concern. The management believes that the going concern assumption is appropriate for the Organisation.

---

2. BASIS OF PREPARATION (CONTINUED)

ADOPTION OF NEW OR REVISED STANDARDS AND INTERPRETATIONS

a) New standards, interpretations and amendments adopted from 1 January 2022

The following amendments are effective for the period beginning 1 January 2022:

- Onerous Contracts - Cost of Fulfilling a Contract (Amendments to IAS 37);
- Property, Plant and Equipment: Proceeds before Intended Use (Amendments to IAS 16);
- Annual Improvements to IFRS Standards 2018-2020 (Amendments to IFRS 1, IFRS 9, IFRS 16 and IAS 41); and
- References to Conceptual Framework (Amendments to IFRS 3).

These amendments to various IFRS standards are mandatorily effective for reporting periods beginning on or after 1 January 2022. Neither of interpretations and amendments have material effect, on the Organisation's financial statements for the year ended 31 December 2022.

b) New standards, interpretations and amendments not yet effective

There are a number of standards, amendments to standards, and interpretations which have been issued by the IASB that are effective in future accounting periods that the Organisation has decided not to adopt early.

The following amendments are effective for the period beginning 1 January 2023:

- Disclosure of Accounting Policies (Amendments to IAS 1 and IFRS Practice Statement 2);
- Definition of Accounting Estimates (Amendments to IAS 8); and
- Deferred Tax Related to Assets and Liabilities arising from a Single Transaction (Amendments to IAS 12).
- IFRS 17 Insurance Contracts

The following amendments are effective for the period beginning 1 January 2024:

- IFRS 16 Leases (Amendment - Liability in a Sale and Leaseback)
- IAS 1 Presentation of Financial Statements (Amendment - Classification of Liabilities as Current or Non-current)
- IAS 1 Presentation of Financial Statements (Amendment - Non-current Liabilities with Covenants)

In January 2020, the IASB issued amendments to IAS 1, which clarify the criteria used to determine whether liabilities are classified as current or non-current. These amendments clarify that current or non-current classification is based on whether the Organisation has a right at the end of the reporting period to defer settlement of the liability for at least twelve months after the reporting period. The amendments also clarify that 'settlement' includes the transfer of cash, goods, services, or equity instruments unless the obligation to transfer equity instruments arises from a conversion feature classified as an equity instrument separately from the liability component of a compound financial instrument. The amendments were originally effective for annual reporting periods beginning on or after 1 January 2022. However, in May 2020, the effective date was deferred to annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023.

The Organisation is currently assessing the impact of these new accounting standards and amendments. The Organisation does not expect any other standards issued by the IASB, but not yet effective, to have a material impact on the financial statements.

The Organisation does not expect any other standards issued by the IASB, but not yet effective, to have a material impact on the Organisation.

3. CRITICAL ACCOUNTING ESTIMATES AND JUDGEMENTS

The Organisation makes certain estimates and assumptions regarding the future. Estimates and judgments are continually evaluated based on historical experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances. In the future, actual experience may deviate from these estimates and assumptions. The estimates and assumptions that have a significant risk of causing a material adjustment to the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year are discussed below.

MEASUREMENT OF EXPECTED CREDIT LOSSES

The following are key estimations that the management have used in the process of applying the Organisation's accounting policies and that have the most significant effect on the Expected credit losses for expected credit losses:

- Probability of default: PD constitutes a key input in measuring ECL. PD is an estimate of the likelihood of default over a given time horizon, the calculation of which includes historical data, assumptions and expectations of future conditions.
- Loss Given Default: LGD is an estimate of the loss arising on default. It is based on the difference between the contractual cash flows due and those that the lender would expect to receive, taking into account cash flows from collateral and integral credit enhancements.
- Establishing forward-looking scenarios: When measuring ECL the Organisation uses reasonable and supportable forward-looking information, which is based on assumptions for the future movement of different economic drivers and how these drivers will affect each other.

LEASE TERM, INCREMENTAL BORROWING RATE (IBR) AND LEASE PAYMENTS

The lease term is defined as the non-cancellable term of the lease, together with any periods covered by an option to extend the lease (including the renewal option implied through customary business practices) if it is reasonably certain to be exercised, or any periods covered by an option to terminate the lease if it is reasonably certain not to be exercised. Management applies judgement to determine the lease term when lease contracts include renewal options that are exercisable only by the Organisation. It considers all relevant factors that create an economic incentive to exercise the renewal option. After the commencement date, the Organisation reassesses the lease term if there is a significant event or a change in circumstances that is within its control and affects its ability to exercise (or not to exercise) the option to renew, or to terminate the lease.

The management applies judgement to estimate the IBR. The management uses an observable information to determine the base rate and adjustments for the lessee specific factors and the asset factors (the adjustment for security).

In Georgia it is customary that lease renewal option is implied through customary business practices and not all renewal options are documented within the lease agreements. In such cases, the initial measurement of the lease liability assumes the payments for renewal periods equal to the contractual amount and will remain unchanged throughout the lease term.

ASSESSMENT OF COLLATERAL VALUES

The management regularly reviews the market value of the collateral. Management uses best knowledge to update the appraised values of collateral obtained at inception of the loan to the current values, taking into account the approximate changes in property values. The amount of collateral depends on the customer's credit risk.

TAXATION

The Organisation believes that its accruals for tax liabilities are adequate for all open audit years based on its assessment of many factors including past experience and interpretations of tax law. This assessment relies on estimates and assumptions and may involve a series of complex judgments about future events. To the extent that the final tax results of these matters differ from the amounts in the existing accounting records, such differences will affect the tax expense in the period when such decision was made. The Organisation believes that it can justify its tax declarations and minimizes the risks related to this fact.

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

4. FINANCIAL INSTRUMENTS - RISK MANAGEMENT

As a financial institution, the Organisation is exposed to risks that arise from its use of financial instruments. This note describes the Organisation's objectives, policies and processes for managing those risks and the methods used to measure them. Further quantitative information in respect of these risks is presented throughout these financial statements.

Financial assets and financial liabilities that are liquid or have a short-term maturity it is assumed that the carrying amounts approximate to their fair value.

GENERAL OBJECTIVES, POLICIES AND PROCESSES

The management has overall responsibility for the determination of the Organisation's risk management objectives and policies and, whilst retaining ultimate responsibility for them, it has delegated the authority for designing and operating processes that ensure the effective implementation of the objectives and policies to the organisations finance function.

The overall objective of the management is to set policies that seek to reduce risks as far as possible without unduly affecting the Organisation's competitiveness and flexibility. Further details regarding these policies are set out below. Through its operations, the Organisation is exposed to the following financial risks:

- Credit risk
- Liquidity risk
- Market risk:
  - Currency risk
  - Interest rate risk

CREDIT RISK

Credit risk is the risk that one party to a financial instrument will cause a financial loss for the other party by failing to discharge an obligation. Exposure to credit risk arises as a result of the lending and other transactions with counterparties giving rise to financial assets.

As the Organisation is providing micro-loans to customers as the core business activity credit risk is of crucial importance similar to any Micro Financing Organisations (MFO) risk management process. To avoid significant financial damage caused by this risk the Organisation uses various methods to identify and manage them effectively.

The Organisation continuously monitors the performance of individual credit exposures and branches and regularly reassesses the creditworthiness of its customers. The review is based on updated financial information of clients obtained by credit staff from monitoring.

The carrying amount of financial assets represents the maximum credit exposure. The maximum exposure to credit risk at the reporting dates was:

	31 December 2022	31 December 2021
Cash and cash equivalents (excluding cash on hand)	1,992,920	1,110,645
Financial assets at fair value through profit or loss		327,124
Loans to customers	6,166,863	4,672,851
Finance lease receivables	2,974,152	2,966,914
Other assets	175,746	93,668
	11,309,681	9,171,202

The Organisation's credit exposure related to loans to customers and finance lease receivables is disclosed in Notes 7 and 8.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

4. FINANCIAL INSTRUMENTS - RISK MANAGEMENT (CONTINUED)

LIQUIDITY RISK

Liquidity risk refers to the availability of sufficient funds to meet loan repayments and other financial commitments associated with financial instruments as they actually fall due.

In order to manage liquidity risk, the Organisation performs regular monitoring of future expected cash flows, which is a part of assets/liabilities management process. An analysis of the liquidity and interest rate risks is presented in the following tables. The presentation below is based upon the information provided by key management personnel of the Organisation.

Liquidity of financial liabilities as at 31 December 2022 can be presented as follows:

Financial liabilities	Up to 3 months	3 months to 1 year	1 year to 5 years	Over 5 years	Total
Borrowings	210,920	3,508,682	2,140,116	856,368	6,716,086
Subordinated borrowings	79,832	238,555	1,148	1,432,746	1,752,281
Lease liabilities	11,940	32,820	75,140	66,640	186,540
Other liabilities	35,636				35,636
	<u>338,328</u>	<u>3,780,057</u>	<u>2,216,404</u>	<u>2,355,754</u>	<u>8,690,543</u>

Liquidity of financial liabilities as at 31 December 2021 can be presented as follows:

Financial liabilities	Up to 3 months	3 months to 1 year	1 year to 5 years	Over 5 years	Total
Financial liabilities at fair value through profit or loss	75,470				75,470
Borrowings	2,692,882	623,100	1,457,831		4,773,813
Subordinated borrowings	26,603	75,125	399,120	1,856,588	2,357,436
Lease liabilities	62,657	187,970	268,376	242,852	761,855
Other liabilities	1,590				1,590
	<u>2,859,202</u>	<u>886,195</u>	<u>2,125,327</u>	<u>2,099,440</u>	<u>7,970,164</u>

MARKET RISK

Market risk is the risk that the fair value of a financial instrument will decrease because of changes in market factors. Market risk arises from the Organisation's use of interest bearing and foreign currency financial instruments. It is the risk that the fair value or future cash flows of a financial instrument will fluctuate because of changes in foreign exchange rates (currency risk) and interest rates (interest rate risk).

CURRENCY RISK

Currency risk is defined as the risk that the value of a financial instrument will fluctuate due to changes in foreign exchange rates. The Organisation is exposed to the effects of fluctuations in the prevailing foreign currency exchange rates on its financial position and cash flows.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

4. FINANCIAL INSTRUMENTS - RISK MANAGEMENT (CONTINUED)

The Organisation's exposure to foreign currency exchange rate risk as at 31 December 2022 is presented in the table below:

Financial assets	GEL	USD	EUR	Other
Cash and cash equivalents	515,892	1,319,845	161,275	45,992
Loans to customers	6,166,863	-	-	-
Finance lease receivables	2,974,152	-	-	-
Other assets	175,746	-	-	-
	<u>9,832,653</u>	<u>1,319,845</u>	<u>161,275</u>	<u>45,992</u>
Financial liabilities				
Borrowings	-	5,713,247	-	-
Subordinated borrowings	-	1,433,819	-	-
Other liabilities	-	412,991	-	-
Lease liabilities	35,636	-	-	-
	<u>35,636</u>	<u>7,560,057</u>	-	-
The effect of derivatives held for risk management	(3,658,905)	3,672,238	-	-
Open balance sheet position	<u>6,138,112</u>	<u>(2,567,974)</u>	<u>161,275</u>	<u>45,992</u>

The Organisation's exposure to foreign currency exchange rate risk as at 31 December 2021 is presented in the table below:

Financial assets	GEL	USD	EUR
Cash and cash equivalents	12,717	821,345	290,739
Loans to customers	4,672,851	-	-
Finance lease receivables	2,966,914	-	-
Other assets	93,668	-	-
	<u>7,746,150</u>	<u>821,345</u>	<u>290,739</u>
Financial liabilities			
Borrowings	-	4,431,267	-
Subordinated borrowings	-	1,643,745	-
Other liabilities	1,590	-	-
Lease liabilities	-	623,919	-
	<u>1,590</u>	<u>6,698,931</u>	-
The effect of derivatives held for risk management	(2,459,715)	2,477,010	-
Open balance sheet position	<u>5,284,845</u>	<u>(3,400,576)</u>	<u>290,739</u>

The following table details the Organisation's sensitivity to a 20% increase and decrease in the foreign currency exchange rates against GEL and represents management's assessment of the possible change in foreign currency exchange rates. The sensitivity analysis includes only outstanding foreign currency denominated monetary items and adjusts their translation at the end of the year for a 20% change in foreign currency rates. Impact on the statement of comprehensive income and equity based on financial instrument values as at 31 December 2022 and 2021 can be presented as follows:

Sensitivity of the fluctuation of the market exchange rates	(GEL / USD)		(GEL / EUR)	
	2022	2021	2022	2021
20% increase	(513,595)	(680,115)	32,255	58,148
20% decrease	<u>513,595</u>	<u>680,115</u>	<u>(32,255)</u>	<u>(58,148)</u>

The analysis assumes that all other variables, in particular interest rates, remain constant.

4. FINANCIAL INSTRUMENTS - RISK MANAGEMENT (CONTINUED)

- INTEREST RATE RISK

Interest rate risk arises from potential changes in market interest rates that can adversely affect the fair values of the financial assets and liabilities of the Organisation. This risk can arise from maturity mismatches of assets and liabilities, as well as from the re-pricing characteristics of such assets and liabilities.

The Organisation's all interest-bearing assets and liabilities are at fixed interest rates, therefore market interest rate fluctuations do not affect the Organisation's income or expenses.

The information about maturities of interest-bearing financial liabilities is given in liquidity risk quantitative disclosures above.

MANAGEMENT OF CAPITAL

The Organisation's objectives when maintaining capital are:

- To safeguard the Organisation's ability to continue as a going concern, so that it can continue to operate sufficiently; and
- To comply with the capital requirements set by NBG.
- To provide an adequate return to shareholders.

The Organisation sets the amount of capital it requires in proportion to risk. The Organisation manages its capital structure and makes adjustments to it in the light of changes in economic conditions and the risk characteristics of the underlying assets.

In order to maintain or adjust the capital structure, the Organisation may adjust the amount of dividends paid to shareholders, return capital to shareholders, or sell assets to reduce debt.

5. CASH AND CASH EQUIVALENTS

	31 December 2022	31 December 2021
Cash on hand	50,084	14,156
Cash at bank	1,992,920	1,110,645
	2,043,004	1,124,801

Cash and cash equivalents by currencies is disclosed in Note 4.

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

6. FINANCIAL ASSETS AND LIABILITIES AT FAIR VALUE THROUGH PROFIT OR LOSS

	31 December 2022	31 December 2021
Financial assets at fair value through profit or loss		
Currency swap contracts	-	309,760
Foreign currency forward contracts	-	17,364
	<u>-</u>	<u>327,124</u>
	31 December 2022	31 December 2021
Total financial liabilities at fair value through profit or loss		
Currency swap contracts	11,205	74,693
	<u>11,205</u>	<u>74,693</u>

Currency Swaps

The Organisation aggregates non-derivative transactions of back to back loans from banks guaranteed by foreign currency deposits placed at the same banks as derivative instruments, due to the fact that the transactions (placement of deposit and taking of the loan) result, in substance, in a derivative. The conclusion is based on the following indicators:

- They are entered into at the same time and in contemplation of one another;
- They have the same counterparty;
- They relate to the same risk;
- There is no apparent economic need or substantive business purpose for structuring the transactions separately that could not also have been accomplished in a single transaction;
- There is an initial net investment that is smaller than would be required for other types of contracts that would be expected to have a similar response to changes in market factors, and future settlement.

Foreign Currency Forward Contracts

Foreign Currency Forward Contracts are contractual agreements between two parties to exchange streams of payments over time based on specified notional amounts.

In a foreign currency forward, the Organisation pays a specified amount in one currency and receives a specified amount in another currency. Currency forwards are gross-settled.

The table below summarizes the undiscounted contractual amounts outstanding at 31 December 2021 and 2020 with remaining periods to maturity. Foreign currency amounts presented below are translated at rates ruling at the reporting date. The resultant unrealised gains and losses on these unmatured contracts are recognized in profit or loss and in financial instruments at fair value through profit or loss, as appropriate.

	31 December 2022	31 December 2021
Sell GEL to buy USD		
Less than 3 months	3,658,905	2,459,715
	<u>3,658,905</u>	<u>2,459,715</u>

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

7. LOANS TO CUSTOMERS

	31 December 2022	31 December 2021
Originated loans to customers	6,325,677	4,843,639
Accrued interest	178,242	160,890
Gross loans to customers	6,503,919	5,004,529
Less: expected credit losses	(337,056)	(331,678)
Net loans to customers	6,166,863	4,672,851

All loans to customers are collateralised by cars as at 31 December 2022 and 2021.

The following table provides information on the credit quality of loans outstanding at 31 December 2022:

	Gross Loans	ECL	Net Loans
Current and less than 30 days overdue	5,190,602	(36,859)	5,153,743
30 to 60 days overdue	52,538	(5,828)	46,710
60 to 90 days overdue	19,392	(4,089)	15,303
Over 90 days	168,315	(85,830)	82,485
Restructured (Less than 90)	708,624	(11,021)	697,603
Restructured (Over 90 Days)	364,448	(193,429)	171,019
	6,503,919	(337,056)	6,166,863

The following table provides information on the credit quality of loans outstanding at 31 December 2021:

	Gross Loans	ECL	Net Loans
Current and less than 30 days overdue	3,730,773	(34,444)	3,696,329
30 to 60 days overdue	25,783	(3,539)	22,244
Over 90 days	209,951	(138,363)	71,588
Restructured (Less than 90)	832,771	(11,413)	821,358
Restructured (Over 90 Days)	205,251	(143,919)	61,332
	5,004,529	(331,678)	4,672,851

Movements in the loan impairment allowance for the year ended 31 December 2022 are as follows:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
At the beginning of the year	43,392	6,006	282,280	331,678
Transfer to Stage 1	-	-	-	-
Transfer to Stage 2	(1,135)	1,135	-	-
Transfer to Stage 3	(101,299)	(2,468)	103,767	-
Loan impairment charge for the period	149,271	(3,053)	(106,788)	39,430
Repaid loans	(30,513)	(3,539)	-	(34,052)
Changes due to change in credit-risk	(15,854)	15,854	-	-
At the end of the year	43,862	13,935	279,259	337,056

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

7. LOANS TO CUSTOMERS (CONTINUED)

Movements in the loan impairment allowance for the year ended 31 December 2021 are as follows:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
At the beginning of the year	56,982	17,671	220,741	295,394
Transfer to Stage 1	212	(212)	-	-
Transfer to Stage 2	(1,600)	1,600	-	-
Transfer to Stage 3	(67,083)	(33,710)	100,793	-
Loan impairment charge for the period	122,061	13,733	(80,440)	55,354
Repaid loans	(16,145)	(10)	(2,915)	(19,070)
Changes due to change in credit-risk	(51,035)	6,934	44,101	-
At the end of the year	43,392	6,006	282,280	331,678

Movements in the gross loans to customers for the year ended 31 December 2022 are as follows:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
At the beginning of the year	4,549,439	39,891	415,199	5,004,529
Transfer to Stage 1	-	-	-	-
Transfer to Stage 2	(8,639)	8,639	-	-
Transfer to Stage 3	(198,107)	(4,513)	202,620	-
New financial assets originated	10,404,753	-	-	10,404,753
Changes due to change in credit-risk	(140,089)	109,839	30,250	-
Repaid loans	(8,738,739)	(56,678)	(98,811)	(8,894,228)
Modification of contractual cash flows of financial assets	10,319	84	587	10,990
Changes in interest accruals	5,121	6,835	(4,290)	7,666
Write-offs	-	-	(60,237)	(60,237)
Other movements	(19,343)	2,343	47,446	30,446
At the end of the year	5,864,715	106,440	532,764	6,503,919

Movements in the gross loans to customers for the year ended 31 December 2021 are as follows:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
At the beginning of the year	3,074,412	86,900	404,798	3,566,110
Transfer to Stage 1	6,310	(6,310)	-	-
Transfer to Stage 2	(7,854)	7,854	-	-
Transfer to Stage 3	(98,974)	(45,523)	144,497	-
New financial assets originated	7,817,150	-	-	7,817,150
Changes due to change in credit-risk	(165,743)	45,780	119,963	-
Repaid loans	(6,264,641)	(9,288)	(100,254)	(6,374,183)
Modification of contractual cash flows of financial assets	54,008	6,871	(4,725)	56,154
Changes in interest accruals	52,456	6,405	37,402	96,263
Write-offs	-	-	(156,965)	(156,965)
Other movements	82,315	(52,798)	(29,517)	-
At the end of the year	4,549,439	39,891	415,199	5,004,529

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

8. FINANCE LEASE RECEIVABLES

	31 December 2022	31 December 2021
Principal	3,040,745	3,012,404
Interest receivable	71,083	72,210
Finance lease receivables	3,111,828	3,084,614
Less: expected credit losses	(137,676)	(117,700)
Net finance lease receivables	2,974,152	2,966,914

Reconciliation and maturity analysis of finance lease receivables:

	31 December 2022	31 December 2021
Less than 1 year	1,749,553	1,924,377
1-2 years	1,296,368	1,560,227
2-3 years	797,065	1,024,496
3-4 years	285,899	481,237
4-5 years	10,998	37,229
Total undiscounted lease payments	4,139,883	5,027,566
Unearned finance income relating to the lease payments receivable	(1,165,731)	(2,060,652)
Net investment in finance lease	2,974,152	2,966,914

Movements in impairment allowance of finance lease receivables for the year ended 31 December 2022 are as follows:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
At the beginning of the year	33,433	3,254	81,013	117,700
Transfer to Stage 1	-	-	-	-
Transfer to Stage 2	(535)	535	-	-
Transfer to Stage 3	(33,694)	(2,689)	36,383	-
Loan impairment charge for the period	74,748	(10,474)	(23,176)	41,098
Repaid loans	(18,816)	(2,306)	-	(21,122)
Changes due to change in credit-risk	(31,279)	15,854	15,425	-
At the end of the year	23,857	4,174	109,645	137,676

Movements in impairment allowance of finance lease receivables for the year ended 31 December 2021 are as follows:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
At the beginning of the year	75,609	5,616	18,679	99,904
Transfer to Stage 1	145	(145)	-	-
Transfer to Stage 2	(725)	725	-	-
Transfer to Stage 3	(29,922)	-	29,922	-
Loan impairment charge for the period	75,028	(5,366)	(2,150)	67,512
Repaid loans	(45,206)	(4,510)	-	(49,716)
Changes due to change in credit-risk	(41,496)	6,934	34,562	-
At the end of the year	33,433	3,254	81,013	117,700

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

9. OTHER ASSETS

	31 December 2022	31 December 2021
Financial receivables		
Other receivables*	191,395	105,410
ECL of other receivables*	(15,649)	(11,742)
	175,746	93,668
Non-financial receivables		
Reposessed collaterals**	443,066	305,318
Prepayments	6,643	7,325
	449,709	312,643
Total other assets	625,455	406,311

*Other receivables include police penalties paid from registered automobiles with finance lease agreement with amount of GEL 162,276. Related provision amounts GEL 15,649.

Movements in reposessed collaterals for the years ended 31 December 2022 and 2021 are as follows:

	31 December 2022	31 December 2021
At the beginning of the year	305,318	145,856
Additions	814,026	842,975
Disposals	(620,180)	(648,268)
Write down to net realisable value	(56,098)	(35,245)
At the end of the year	443,066	305,318

**Reposessed collaterals represent non-financial assets acquired by the Organisation to settle overdue loans. The assets are initially recognised at fair value when acquired and included in inventories within other assets depending on their nature and the Organisation's intention in respect of recovery of these assets and are subsequently re-measured and accounted for in accordance with the accounting policies. Inventories of reposessed property are recorded at the lower of cost or net realisable value.

The Organisation expects to dispose these assets in the foreseeable future. Reposessed properties are sold as soon as practicable, with the proceeds used to reduce the outstanding indebtedness.

10. TAXATION

The tax effects of the movements in temporary differences recorded at the rate of 20% are as follows:

Temporary differences at a rate of 15% due to:	31 December 2020	Credited (charged) to profit or loss	31 December 2021	Credited (charged) to profit or loss	31 December 2022
Loans to customers	53,097	(43,930)	9,167	(9,167)	-
Finance lease receivables	14,986	2,669	17,655	(17,655)	-
Property and equipment	8,505	(1,079)	7,426	3,985	11,411
Right-of-use Assets	(69,035)	(17,203)	(86,238)	(2,043)	(88,281)
Lease liabilities	86,172	7,415	93,587	(10,991)	82,596
Borrowings	12,626	2,516	15,142	(3,894)	11,248
Other liabilities	-	-	-	6,200	6,200
Tax loss carry forward	546,117	(53,018)	493,099	55,772	548,871
Total temporary differences	652,468	(102,630)	549,838	22,207	572,045
Unrecognised deferred tax assets					
Loans to customers	(53,097)	43,930	(9,167)	9,167	-
Financial lease receivables	(14,986)	(2,669)	(17,655)	17,655	-
Tax loss carry forward	(546,117)	53,018	(493,099)	116,262	(376,837)
Deferred tax asset	38,268	(8,351)	29,917	165,291	195,208

10. TAXATION (CONTINUED)

Deferred tax asset has not been fully recognised in respect of tax losses carried forward giving rise to deferred tax asset as the management is not certain whether it is probable that these assets will be utilised during the reasonable period.

Income tax expense for the years ended 31 December 2022 and 2021 comprises the following:

	2022	2021
Current income tax	-	-
Effect of temporary differences	165,291	(8,351)
Income tax (expense) / benefit	165,291	(8,351)

Reconciliation of the income tax benefit/(expense) based on statutory rate with actual is as follows:

	2022	2021
Income/(loss) before income tax	653,082	273,173
Applicable tax rate	20%	15%
Theoretical income tax benefit/(expense)	(130,616)	(40,976)
Recovery of previously not recognized tax losses	116,262	53,018
Effect of permanent differences	179,645	(20,393)
Income tax benefit/(expense)	165,291	(8,351)

The tax effect of the movements in the temporary differences is recorded at the rate of 15% for Allowances for losses on loans to customers and at the rate of 20% for Other temporary differences (2021:15%).

11. RIGHT-OF-USE ASSETS AND LEASE LIABILITIES

The Organisation's lease agreements, for which right of use assets are recognised, include leases to the head office and branches. The lease of the head office is obtained from third parties. The renewal option is implied through customary business practices. Remaining lease terms are defined as one to ten years. Lease payments for these spaces are fixed over the lease term and are denominated in USD. Incremental borrowing rate used by Organisation in accounting for leases are 7% - 8.8% annually for each lease. The Organisation has no borrowings received in the current or comparable period with similar currency, maturity and terms. IBR was determined based on observable market data for a similar sector.

Right-of-use assets can be presented as follows:

	2022	2021
At the beginning of the year	574,917	460,230
New lease contracts	-	280,685
Effect of modification to lease terms	80,845	15,801
Amortisation	(214,359)	(181,799)
At the end of the year	441,403	574,917

Lease liabilities can be presented as follows:

	2022	2021
At the beginning of the year	623,919	574,484
New lease contracts	-	280,685
Interest expense	45,819	58,907
Effect of modification to lease terms	80,845	15,801
Lease payments	(261,927)	(243,756)
Foreign exchange movements	(75,665)	(62,202)
At the end of the year	412,991	623,919

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(in Georgian Lari)

12. PROPERTY AND EQUIPMENT

Historical cost	Vehicles	Computers and other technical equipment	Leasehold Improvements	Furniture and fixture	Other	Total
At 31 December 2020	65,672	111,910	75,337	37,492	23,933	314,344
Additions		22,940	6,672	8,018	13,402	51,032
At 31 December 2021	65,672	134,850	82,009	45,510	37,335	365,376
Additions		10,576	12,157	2,580		25,313
At 31 December 2022	65,672	145,426	94,166	48,090	37,334	390,688
Accumulated depreciation						
At 31 December 2020	(1,834)	(82,244)	(70,399)	(33,397)	(23,563)	(211,437)
Depreciation charge	(13,134)	(13,897)	(5,589)	(4,500)	(6,721)	(43,841)
At 31 December 2021	(14,968)	(96,141)	(75,988)	(37,897)	(30,284)	(255,278)
Depreciation charge	(13,134)	(9,989)	(1,334)	(3,317)	(6,584)	(34,358)
At 31 December 2022	(28,102)	(106,130)	(77,322)	(41,214)	(36,867)	(289,635)
Net book value						
At 31 December 2021	50,704	38,709	6,021	7,613	7,051	110,098
At 31 December 2022	37,570	39,296	16,844	6,876	467	101,053

13. OTHER LIABILITIES

	31 December 2022	31 December 2021
Salaries payable	31,000	
Taxes payable	13,424	31,882
Received advances	-	22,314
Overpayments	25,069	10,329
Other	4,636	1,590
	<u>74,129</u>	<u>66,115</u>

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

14. BORROWINGS AND SUBORDINATED BORROWINGS

				31 December 2022	
Borrowings from:	Currency	Interest rate	Maturity date	Principal	Interest
Other individuals	USD	3.5%-9.5%	Jan 2022 - Aug 2024	2,218,219	54,128
Shareholders	USD	6.5%-9%	Nov 2022 - June 2023	2,079,060	2,112
Related parties	USD	8.43-8.5%	Feb 2022 - Aug 2024	1,351,000	8,728
				5,648,279	64,968

				31 December 2021	
Borrowings from:	Currency	Interest rate	Maturity date	Principal	Interest
Related parties	USD	8.5%	Feb 2022 - Aug 2024	1,548,800	12,589
Shareholders	USD	8%-9%	Nov 2022 - June 2023	252,396	5,250
Other individuals	USD	3.5%-9.5%	Jan 2022 - Aug 2024	2,516,535	95,697
				4,317,731	113,536

Subordinated borrowings from:	Currency	Interest rate	Maturity date	31 December 2022	31 December 2021
Shareholders	USD	6%-6.3%	Nov 2028 - Nov 2029	1,433,819	1,643,745
				1,433,819	1,643,745

According to the agreement the Organisation initially pays the interest accrued on the principal amount of the loan, and the principal amount will be paid for the completion of the contract.

Changes in borrowings and subordinated borrowings arising from financing activities, including both changes arising from cash flows and non-cash changes can be presented as follows:

	2022	2021
At the beginning of the year	6,075,012	5,003,915
Proceed in borrowings	2,883,174	2,521,661
Repayment of borrowings	(992,953)	(1,103,884)
Interest paid	(328,954)	(379,200)
Non-cash flows:		
Interest accruing in period	529,555	371,452
Effects of foreign exchange	(1,018,768)	(338,932)
At the end of the year	7,147,066	6,075,012

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

15. CHARTER CAPITAL

Shareholders	31 December 2022		31 December 2021	
	Percent	Amount	Percent	Amount
Imran Khizar Hayat	20%	1,633,578	20%	1,491,542
Rukhsana Bashir	16%	1,306,862	16%	1,193,233
Shaukat Ullah Khan Bangash	11.5%	939,307	11.5%	857,636
Muhammad Ali	8.5%	694,270	8.5%	633,905
Zubair Ullah Khan Bangash	8.5%	694,270	8.5%	633,905
Muhammad Abdullah Khan Bangash	8%	653,431	8%	596,616
Atif Ullah Khan Bangash	8%	653,431	8%	596,616
Fahd Ali Sheikh	6%	490,073	6%	447,463
Hiba Sheikh	5.5%	449,234	5.5%	410,174
Osman Bashir	4%	326,715	4%	298,308
Kifayat Ullah Khan Bangash	4%	326,715	4%	298,308
	100%	8,167,886	100%	7,457,706

In 2022 charter capital was increased by GEL 710,180 with cash contribution.

16. NET INTEREST INCOME

Interest income is arising from:

	2022	2021
Loans to customers	2,192,033	1,579,189
Finance income	1,207,815	1,054,731
Modification	10,990	56,154
Placements with banks	-	1,196
	3,410,838	2,691,270

Interest expense is arising from:

	2022	2021
Borrowings from shareholders	(155,326)	(23,299)
Borrowings from related parties	(121,919)	(133,662)
Borrowings from other individuals	(158,379)	(110,726)
Subordinated borrowings	(93,931)	(103,765)
Interest expense for leases	(45,819)	(58,907)
	(575,374)	(430,359)

Net interest income

2,835,464 2,260,911

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

17. OTHER OPERATING EXPENSES

	2022	2021
Advertising	(113,632)	(71,665)
Software support	(107,971)	(102,873)
Taxes other than income tax	(88,367)	(71,512)
Consulting and other professional services*	(86,872)	(86,665)
Loss from the sale of the Repossessed property	(76,982)	(70,368)
Impairment of repossessed collaterals	(56,098)	(35,245)
Expenses related to loan collection	(52,682)	(55,277)
Utilities	(41,791)	(33,336)
office expenses	(33,222)	(33,220)
Application inspection expenses	(25,471)	(28,526)
Communication	(24,521)	(20,737)
Security	(13,823)	(11,212)
Business trip	(13,215)	(8,046)
Transportation and fuel costs	(12,001)	(23,488)
Fines and penalties	(5,702)	(37,742)
Other	(20,933)	(21,649)
	(773,283)	(711,561)

*Consulting and other professional services include audit fees with amount of GEL26,274 and GEL28,457 excluding VAT for the years ended 31 December 2022 and 2021, respectively.

18. COMMITMENTS AND CONTINGENCIES

LITIGATION

In the ordinary course of business, organisations are usually subject to legal actions and complaints.

Following the Organisation's customers' failure to meet loan repayment obligations the Organisation is involved in legal disputes against such customers. The highest possible outcome from such legal disputes is the amount of loans receivable from such customers (including accrued interest and other charges).

Management is unaware of any significant actual, pending or threatened claims against the Organisation.

MANAGEMENT REPORT

In accordance with the Law on accounting, reporting and auditing (article 7) the Organisation has an obligation to prepare and submit Management Report to the State Regulatory Authority, together with Independent Auditors' Report no later than 1 October of the year following the reporting period. The Organisation has not yet fulfilled this obligation at the date of issue of the financial statements.

REGULATIONS OF NATIONAL BANK OF GEORGIA

Starting from 1 September 2018, the Organisation also has to comply with the financial covenants established by the National Bank of Georgia (NBG), such as: capital adequacy, liquidity, property investment, investment, related party exposure and pledged assets ratios. The compliance with these ratios is monitored by the NBG on a monthly basis.

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS

For the year ended 31 December 2022

(In Georgian Lari)

18. COMMITMENTS AND CONTINGENCIES (CONTINUED)

According to the NBG regulations, the Organisation has to hold minimum level of CAR in accordance with the below schedule:

- 1 July 2019 onwards - at least 18%

The below table discloses the compliance with NBG CAR ratio as at 31 December 2022 and 31 December 2021:

	31 December 2022	31 December 2021
Charter capital	8,167,886	7,457,706
Retained earnings	(3,266,139)	(4,084,512)
Eligible subordinated debt	1,433,819	1,643,745
Regulatory capital	6,335,566	5,016,939
	31 December 2022	31 December 2021
Total assets	12,547,138	10,212,933
	31 December 2022	31 December 2021
Capital adequacy ratio	50%	49%

19. TRANSACTIONS WITH RELATED PARTIES

Related parties or transactions with related parties, as defined by IAS 24 "Related party disclosures", could be one or more of the following:

- Parties that directly, or indirectly through one or more intermediaries: control, or are controlled by, or are under common control with, the Organisation (this includes parents, subsidiaries and fellow subsidiaries); have an interest in the Organisation that gives them significant influence over the Organisation; and that have joint control over The Organisation;
- Members of key management personnel of the Organisation or its parent;
- Close members of the family of any individuals referred to in (a) or (b);
- Parties that are entities controlled, jointly controlled or significantly influenced by, or for which significant voting power in such entity resides with, directly or indirectly, any individual referred to in (c) or (b);

In considering each possible related party relationship, attention is directed to the substance of the relationship, and not merely the legal form. Details of transactions between The Organisation and other related parties are disclosed below.

Related party balances and transactions as and for the year ended 31 December 2022:

Financial statement caption	Shareholders	Key management	Other related parties
Borrowings	2,081,172	-	2,272,347
Subordinated borrowings	1,433,819	-	-
Interest expense on borrowings	(155,326)	-	(121,919)
Interest expense on subordinated borrowings	(93,931)	-	-
Salaries and other employee benefits	(487,240)	(76,796)	-

MICROFINANCE ORGANISATION CENTRAL LLC**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**

For the year ended 31 December 2022

(in Georgian Lari)

19. TRANSACTIONS WITH RELATED PARTIES (CONTINUED)

Related party balances and transactions as and for the year ended 31 December 2021:

Financial statement caption	Shareholders	Key management	Other related parties
Borrowings	257,646	-	1,561,389
Subordinated borrowings	1,643,745	-	-
Interest expense on borrowings	(23,299)	-	(133,662)
Interest expense on subordinated borrowings	(103,765)	-	-
Salaries and other employee benefits	(487,240)	(76,796)	-

20. EVENTS AFTER THE REPORTING PERIOD

Events after the reporting period and events before the date of financial statements authorisation for issue that provide additional information about the Organisation's financial statements are reported in the financial statements. Post-balance sheet events that do not affect the financial position of the Organisation at the balance sheet date are disclosed in the notes to the financial statements when material.

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES

FINANCIAL INSTRUMENTS

INITIAL RECOGNITION OF FINANCIAL INSTRUMENTS

Financial assets and financial liabilities are recognised in the Organisation's financial position when the Organisation becomes a party to the contractual provisions of the instrument.

When financial instruments are recognised initially, they are measured at fair value, adjusted, in the case of instruments not at fair value through profit or loss, for directly attributable fees and costs.

If the transaction price differs from fair value at initial recognition, the Organisation accounts for such difference as follows:

- if the fair value is evidenced by a quoted price in an active market for an identical asset or liability (i.e., a Level 1 input) or based on a valuation technique that uses only data from observable markets, the Organisation recognises the difference between the fair value at initial recognition and the transaction price as a gain or loss;
- in all other cases, the initial measurement of the financial instrument is adjusted to defer the difference between the fair value at initial recognition and the transaction price. After initial recognition, the Organisation recognises that deferred difference as a gain or loss only when the inputs become observable, or when the instrument is derecognised.

FINANCIAL ASSETS

Classification and subsequent measurement

On initial recognition, a financial asset is classified into one of the following measurement categories: amortised cost; fair value through other comprehensive income (FVOCI); or fair value through profit or loss (FVTPL).

FINANCIAL ASSETS AT AMORTISED COST

Financial asset at amortised cost is the most relevant measurement category to the Organization. The Organization measures financial assets at amortised cost if both of the following conditions are met:

- The asset is held within a business model whose objective is to hold assets to collect contractual cash flows; and
- The contractual terms of the financial asset give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest ("SPPI") on the principal amount outstanding.

Financial assets at amortised cost are subsequently measured using the effective interest (EIR) method and are subject to impairment. Gains and losses are recognised in profit or loss when the asset is derecognised, modified or impaired.

FINANCIAL ASSETS AT FAIR VALUE THROUGH OTHER COMPREHENSIVE INCOME

A financial asset is measured at fair value through other comprehensive income if it meets both of the following conditions and is not designated as at fair value through profit or loss:

- The asset is held within a business model whose objective is achieved by both collecting contractual cash flows and selling financial assets; and
- The contractual terms of the financial asset give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding.

---

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

FINANCIAL ASSETS AT FAIR VALUE THROUGH PROFIT OR LOSS

All financial assets not classified as measured at amortised cost or FVOCI as described above are measured at FVTPL. This includes all derivative financial assets.

The Organisation's all financial assets are measured at amortised cost, except derivative financial assets.

BUSINESS MODEL ASSESSMENT

There are three business models available under IFRS 9:

- Hold to collect: It is intended to hold the asset to maturity to earn interest, collecting repayments of principal and interest from the counterparty.
- Hold to collect and sell: this model is similar to the hold to collect model, except that the entity may elect to sell some or all of the assets before maturity as circumstances change or to hold the assets for liquidity purposes.
- Other: all those models that do not meet the 'hold to collect' or 'hold to collect and sell' qualifying criteria.

The assessment of business model requires judgment based on facts and circumstances at the date of the assessment. The business model is not assessed on an instrument-by-instrument basis, but at a higher level of aggregated portfolios per instrument type and is based on observable factors.

The Organisation has considered quantitative factors and qualitative factors such as how the performance of the business model and the financial assets held within that business model are evaluated and reported to the key management personnel; the risks that affect the performance of the business model and, in particular, the way those risks are managed; and how managers of the business are compensated.

Financial assets that are held for trading or are managed and whose performance is evaluated on a fair value basis are measured at FVTPL, because they are neither held to collect contractual cash flows nor held both to collect contractual cash flows and to sell financial assets.

SOLELY PAYMENTS OF PRINCIPAL AND INTEREST (SPPI)

If a financial asset is held in either to a Hold to Collect or a Hold to Collect and Sell business model, then assessment to determine whether contractual cash flows are solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding at initial recognition is required to determine the classification. The SPPI test is performed on an individual instrument basis.

Contractual cash flows, that represent solely payments of principal and Interest on the principal amount outstanding, are consistent with basic lending arrangement. Interest is consideration for the time value of money and the credit risk associated with the principal amount outstanding during a particular period of time. It can also include consideration for other basic lending risks (e.g. liquidity risk) and costs (e.g. administrative costs) associated with holding the financial asset for a particular period of time, and a profit margin that is consistent with a basic lending arrangement.

In assessing whether the contractual cash flows are SPPI, the Organisation considers whether the contractual terms of the financial asset contain a term that could change the timing or amount of contractual cash flows arising over the life of the instrument which could affect whether the instrument is considered to meet the SPPI test.

If the SPPI test is failed, such financial assets are measured at FVTPL with interest earned recognised in other interest income.

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

DERECOGNITION OF FINANCIAL ASSETS

A financial asset (or, where applicable, a part of a financial asset or part of a group of similar financial assets) is primarily derecognised (i.e., removed from the Organisation's statement of financial position) when:

- The rights to receive cash flows from the asset have expired, Or
- The Organisation has transferred its rights to receive cash flows from the asset or has assumed an obligation to pay the received cash flows in full without material delay to a third party under a 'pass-through' arrangement; and either (a) the Organisation has transferred substantially all the risks and rewards of the asset, or (b) the Organisation has neither transferred nor retained substantially all the risks and rewards of the asset, but has transferred control of the asset.

IMPAIRMENT OF FINANCIAL ASSETS

Changes to the impairment estimation

The adoption of IFRS 9 has fundamentally changed the Organisation's accounting for loan loss impairment by replacing IAS 39's incurred loss approach with forward-looking expected credit loss (ECL) approach. IFRS 9 requires the Organisation to record ECL on all of its debt financial assets at amortised cost or FVOCI. The allowance is based on the ECL associated with the probability of default in the next 12 months unless there has been a significant increase in credit risk since origination, in which case the allowance is based on the ECL over the life of the asset. If the financial asset meets the definition of purchased or originated credit impaired, the allowance is based on the change in the lifetime ECL.

From 1 January 2018 the Organisation recorded the allowance for expected credit loss for all debt instruments that are measured at amortised cost.

The determination of impairment losses and allowance moves from an incurred credit loss model whereby credit losses are recognised when a defined loss event occurs under IAS 39, to an expected credit loss model under IFRS 9, where provisions are taken upon initial recognition of the financial instruments. Under IFRS 9, the Organisation first evaluates individually whether objective evidence of impairment exists for loans that are individually significant. It then collectively assesses loans that are not individually significant and loans which are significant but for which there is no objective evidence of impairment available under the individual assessment.

Collectively assessed loans are grouped on the basis of shared credit risk characteristics and collateral type.

Three stage approach

IFRS 9 introduces a three-stage approach to impairment for Financial Instruments that are performing at the date of origination or purchase. This approach is summarised as follows:

Stage 1: The Organisation recognizes a credit loss allowance at an amount equal to 12-month expected credit losses. This represents the portion of lifetime expected credit losses from default events that are expected within 12 months of the reporting date, assuming that credit risk has not increased significantly after initial recognition. For those financial assets with a remaining maturity of less than 12 months, a PD is used that corresponds to the remaining maturity.

Stage 2: The Organisation recognizes a credit loss allowance at an amount equal to lifetime expected credit losses for those Financial Instruments which are considered to have experienced a significant increase in credit risk since initial recognition. This requires the computation of ECL based on lifetime probability of default that represents the probability of default occurring over the remaining lifetime of the Financial Instrument. Allowance for credit losses are higher in this stage because of an increase in credit risk and the impact of a longer time horizon being considered compared to 12 months in Stage 1. Financial Instruments in stage 2 are not yet deemed to be credit-impaired.

Stage 3: If the Financial Instrument is credit-impaired, it is then moved to stage 3. The Organisation recognizes a loss allowance at an amount equal to lifetime expected credit losses, reflecting a Probability of Default (PD) of 100% for those Financial Instruments that are credit-impaired.

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

Definition of default

The Organisation recognizes default in the following cases:

- Arrears including restructured loans >90 days
- Decease of a client
- Force majeure, when a client becomes insolvent due to external factors beyond the control

The loans for which the Organisation recognizes default are credit-impaired loans.

Significant increase in credit risk

When determining whether the risk of default on a financial instrument has increased significantly since initial recognition, the Organisation considers reasonable and supportable information that is relevant and available without undue cost or effort. This includes both quantitative and qualitative information and analysis, based on the Organisation's historical experience and expert credit assessment and including forward-looking information.

The quantitative information is a primary indicator of significant increase in credit risk and is based on the change in lifetime PD by comparing:

- the remaining lifetime PD at the reporting date; with
- the remaining lifetime PD for this point in time that was estimated based on facts and circumstances at the time of initial recognition of the exposure.

As a backstop, the Organisation considers that a significant increase in credit risk occurs no later than when an asset is more than 30 days past due.

The Organisation monitors the effectiveness of the criteria used to identify significant increases in credit risk by regular reviews to confirm that:

- The criteria are capable of identifying significant increases in credit risk before an exposure is in default;
- The criteria do not align with the point in time when an asset becomes 30 days past due; and
- There is no unwarranted volatility in loss allowance from transfers between 12-months PD (probability of default) and lifetime PD.

Forward-looking information

Under IFRS 9, the allowance for credit losses is based on reasonable and supportable forward looking information obtainable without undue cost or effort, which takes into consideration past events, current conditions and forecasts of future economic conditions.

The Organisation incorporates forward-looking information into both its assessment of whether the credit risk of an instrument has increased significantly since its initial recognition and its measurement of ECL.

Measurement of ECL

The key inputs into the measurement of ECL are the term structure of the following variables:

- Probability of default (PD);
- Loss given default (LGD);
- Exposure at default (EAD).

These parameters are generally derived from internally developed statistical models and other historical data. They are adjusted to reflect forward-looking information as described above.

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

Probability of default (PD)

PD estimates are estimates at a certain date, which are calculated based on statistical rating models.

If a counterparty or exposure migrates between ratings classes, then this will lead to a change in the estimate of the associated PD. PDs are estimated considering the contractual maturities of exposures and estimated prepayment rates.

Exposure at default (EAD)

Exposure of default (EAD): The EAD represents an estimate of the exposure to credit risk at the time of a potential default occurring during the life of a financial asset. It represents the cash flows outstanding at the time of default, considering expected repayments, interest payments and accruals discounted at the EIR.

Loss given default (LGD)

LGD is defined as the likely loss in case of a counterparty default. The Organisation estimates LGD parameters based on the history of recovery rates of claims against defaulted counterparties. The LGD model considers cash recoveries only. LGD is calculated on a discounted cash flow basis using the effective interest rate as the discounting factor.

FINANCIAL LIABILITIES

The Organisation classifies its financial liabilities into one of two categories, depending on the purpose for which the liability was acquired. On 1 January 2018 (the date of initial application of IFRS 9), the Organisation has classified all financial as liabilities within "Other financial liabilities" category. Other financial liabilities include the following items: borrowings and other short-term monetary liabilities.

Other financial liabilities are initially recognised at fair value net of any transaction costs directly attributable to the issue of the instrument. Such interest-bearing liabilities are subsequently measured at amortised cost using the effective interest rate method, which ensures that any interest expense over the period to repayment is at a constant rate on the balance of the liability carried in the statement of financial position. For the purposes of each financial liability, interest expense includes initial transaction costs and any premium payable on redemption, as well as any interest or coupon payable while the liability is outstanding.

DERECOGNITION OF FINANCIAL LIABILITIES

The Organisation derecognises financial liabilities when, and only when, the Organisation's obligations are discharged, cancelled or they expire. Where an existing financial liability is replaced by another from the same lender on substantially different terms, or the terms of an existing liability are substantially modified, such an exchange or modification is treated as a derecognition of the original liability and the recognition of a new liability. The difference between the carrying amount of the financial liability derecognised and the consideration paid and payable is recognised in profit and loss.

OFFSETTING

Financial assets and liabilities are offset and the net amount reported in the statement of financial position only when there is a legally enforceable right to offset the recognised amounts, and there is an intention to either settle on a net basis, or to realise the asset and settle the liability simultaneously.

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

FAIR VALUE MEASUREMENT HIERARCHY

IFRS 13 requires certain disclosures which require the classification of financial assets and financial liabilities measured at fair value using a fair value hierarchy that reflects the significance of the inputs used in making the fair value measurement. The fair value hierarchy has the following levels:

- Level 1 - Quoted (unadjusted) market prices in active markets for identical assets or liabilities;
- Level 2 - Valuation techniques for which the lowest level input that is significant to the fair value measurement is directly or indirectly observable; and
- Level 3 - Valuation techniques for which the lowest level input that is significant to the fair value measurement is unobservable.

The level in the fair value hierarchy within which the financial asset or financial liability is categorised is determined on the basis of the lowest level input that is significant to the fair value measurement. Financial assets and financial liabilities are classified in their entirety into only one of the three levels.

Derivative Financial instruments measured at fair value by the level 2 in the fair value hierarchy are presented in Notes 6.

CASH AND CASH EQUIVALENTS

Cash and cash equivalents are items which are readily convertible to known amounts of cash and which are subject to an insignificant risk of changes in value. Cash and cash equivalents include cash on hand, and all bank placements or receivables with original maturities of less than three months. Funds restricted for a period of more than three months on origination are excluded from cash and cash equivalents.

PROPERTY AND EQUIPMENT

Property, equipment and intangible assets are carried at historical cost less accumulated depreciation and recognised impairment loss, if any. Depreciation is charged on the carrying value of property, equipment and intangible assets and is designed to write off assets over their useful economic lives. Depreciation is calculated on a straight-line basis over 5 year.

The carrying amounts of property and equipment are reviewed at each reporting date to assess whether they are recorded in excess of their recoverable amounts. The recoverable amount is the higher of fair value less costs to sell and value in use.

CHARTER CAPITAL AND DIVIDENDS

Equity includes charter capital and retained earnings. Dividends are recorded in equity in the period in which they are declared. Any dividends declared after the end of the reporting period and before the financial statements are authorised for issue, are disclosed in the subsequent events note.

DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS

Derivative financial instruments included in financial assets at fair value through profit or loss or loss in the statement of financial position comprise foreign currency forward contracts and currency swaps.

Derivatives are initially recognised at fair value on the date on which a derivative contract is entered into and are subsequently re-measured at fair value. All derivatives are carried as financial assets when their fair value is positive and as financial liabilities when their fair value is negative.

Changes in the fair value of derivatives are recognised immediately in profit or loss.

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

FINANCE LEASE RECEIVABLES

Financial asset is recognized as a finance lease receivable when substantially all the risks and rewards are transferred incidental to ownership of an asset. Title may or may not eventually be transferred.

Finance lease in the statement of financial position is presented as a receivable in the scope of IAS 17 at an amount equal to the net investment in the lease. Under a finance lease substantially all the risks and rewards incidental to legal ownership are transferred by the lessor, and thus the lease payment receivable is treated by the lessor as repayment of principal and finance income to reimburse and reward the lessor for its investment and services.

Subsequently the recognition of finance income is based on a pattern reflecting a constant periodic rate of return on the lessor's net investment in the finance lease. Lease payments relating to the period, excluding costs for services, are applied against the gross investment in the lease to reduce both the principal and the unearned finance income.

A sale and leaseback transaction involves the sale of an asset and the leasing back of the same asset. The lease payment and the sale price are usually interdependent because they are negotiated as a package. The accounting treatment of a sale and leaseback transaction depends upon the type of lease involved.

If a sale and leaseback transaction results in a finance lease, any excess of sales proceeds over the carrying amount shall not be immediately recognised as income by a seller-lessee. Instead, it shall be deferred and amortised over the lease term.

If the leaseback is a finance lease, the transaction is a means whereby the lessor provides finance to the lessee, with the asset as security. For this reason, it is not appropriate to regard an excess of sales proceeds over the carrying amount as income. Such excess is deferred and amortised over the lease term.

PROVISIONS, CONTINGENT LIABILITIES AND CONTINGENT ASSETS

A provision is a liability of uncertain timing or amount. A liability is a present obligation of the entity arising from past events, the settlement of which is expected to result in an outflow from the entity of resources embodying economic benefits. An obligating event is an event that creates a legal or constructive obligation that results in an entity having no realistic alternative to settling that obligation. A legal obligation is an obligation that derives from:

- A contract (through its explicit or implicit terms);
- Legislation; or
- Other operation of law.

A constructive obligation is an obligation that derives from an entity's actions where:

- By an established pattern of past practice, published policies or a sufficiently specific current statement, the entity has indicated to other parties that it will accept certain responsibilities; and
- As a result, the entity has created a valid expectation on the part of those other parties that it will discharge those responsibilities.

The term 'contingent liability' is used for liabilities that do not meet the recognition criteria. Accounting policy distinguishes between:

- provisions - which are recognised as liabilities (assuming that a reliable estimate can be made) because they are present obligations and it is probable that an outflow of resources embodying economic benefits will be required to settle the obligations; and
- contingent liabilities - which are not recognised as liabilities because they are either:
  - possible obligations, as it has yet to be confirmed whether the entity has a present obligation that could lead to an outflow of resources embodying economic benefits; or
  - present obligations that do not meet the recognition criteria in this Standard (because either it is not probable that an outflow of resources embodying economic benefits will be required to settle the obligation, or a sufficiently reliable estimate of the amount of the obligation cannot be made).

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

Contingent liabilities are not reflected in the financial statements, except for the cases when the outflow of economic benefits is likely to occur and the amount of such liabilities can be reliably measured. The information on contingent liabilities is disclosed in the notes to the financial statements with the exception of cases, when the outflow of economic benefits is likely.

Contingent liabilities may develop in a way not initially expected. Therefore, they are assessed continually to determine whether an outflow of resources embodying economic benefits has become probable. If it becomes probable that an outflow of future economic benefits will be required for an item previously dealt with as a contingent liability, a provision is recognised in the financial statements of the period in which the change in probability occurs (except in the extremely rare circumstances where no reliable estimate can be made).

Contingent assets are not reflected in the financial statements, but the information on them is disclosed when inflow of economic benefits is possible. If economic benefits are sure to occur, an asset and related income are recognized in the financial statements for the year, when the evaluation change occurred.

TAXATION

The tax expense for the year comprises current and deferred tax. Tax is recognized in the statement of comprehensive income, except to the extent that it relates to items recognized in other comprehensive income or directly in equity. In this case the tax is also recognized in other comprehensive income or directly in equity, respectively.

The current income tax charge is calculated on the basis of the tax laws enacted or substantively enacted at the balance sheet date in Georgia and generates taxable income. Management periodically evaluates positions taken in tax returns with respect to situations in which applicable tax regulation is subject to interpretation. It establishes provisions where appropriate on the basis of amounts expected to be paid to the tax authorities.

In December 2022 the Parliament of Georgia adopted changes which will come into effect on 1 January 2023. Income tax on companies of Georgia's financial sector will be set at 20 percent, with taxation of MFOs and other entities no longer set to be switched to the Estonian tax model.

Deferred income tax is recognized, using the liability method, on temporary differences arising between the tax bases of assets and liabilities and their carrying amounts in the financial statements. However, the deferred income tax is not accounted for if it arises from initial recognition of an asset or liability in a transaction other than a business combination that at the time of the transaction affects neither accounting nor taxable profit and loss. Deferred income tax is determined using tax rate (and laws) that has been enacted or substantively enacted by the balance sheet date and is expected to apply when the related deferred income tax asset is realized or the deferred income tax liability is settled.

Deferred income tax assets are recognized only to the extent that it is probable that future taxable profit will be available against which the temporary differences can be utilized. Deferred income tax assets and liabilities are offset when there is a legally enforceable right to offset current tax assets against current tax liabilities and when the deferred income taxes assets and liabilities relate to income taxes levied by the same taxation authority on either the taxable entity where there is an intention to settle the balances on a net basis.

INTEREST INCOME RECOGNITION

For Financial Instruments in Stage 1 and Stage 2, the Organisation calculates interest income by applying the Effective Interest Rate (EIR) to the gross carrying amount. Interest income for financial assets in Stage 3 is calculated by applying the EIR to the amortised cost (i.e. the gross carrying amount less credit loss allowance). For Financial Instruments classified as purchased or originated credit-impaired only, interest income is calculated by applying a credit adjusted EIR to the amortised cost of these purchased or originated credit-impaired assets.

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

RECOGNITION OF EXPENSES

Expenses are recognised in the statement of comprehensive income if there arises any decrease of future economic profit related to the decrease of an asset or increase of a liability that can be reliably assessed.

Expenses are recognized in the statement of comprehensive income immediately, if the expenses do not result in future economic profit any more, or if future economic profit do not meet or stop to meet the requirements of recognition as an asset in the balance sheet.

LEASES

The Organisation as lessee

Identifying the lease

A contract is, or contains, a lease when it conveys the right to use an underlying asset for a period of time, in exchange for consideration. At inception of a contract, the Organisation assesses whether it meets the two following cumulative conditions to be qualified as a lease:

- its execution involves the use of an identified asset, and
- it conveys the right to direct the use of that identified asset.

Initial recognition

All leases are accounted for by recognising a right-of-use asset and a lease liability except for:

- Leases of low value assets; and
- Leases with a duration of 12 months or less.

Leases are recognised on the Organisation's balance sheet as follows:

- An asset representing the right to use the underlying asset over the lease term;
- A liability for the obligation to pay the lease payments.

Lease liabilities are measured at the present value of the contractual payments due to the lessor over the lease term, with the discount rate determined by reference to the rate inherent in the lease unless this is not readily determinable, in which case the Organisation's incremental borrowing rate on commencement of the lease is used. Variable lease payments are only included in the measurement of the lease liability if they depend on an index or rate. In such cases, the initial measurement of the lease liability assumes the variable element will remain unchanged throughout the lease term. Other variable lease payments are expensed in the period to which they relate.

On initial recognition, the carrying value of the lease liability also includes:

- amounts expected to be payable under any residual value guarantee;
- the exercise price of any purchase option granted in favour of the Organisation if it is reasonably certain to assess that option;
- any penalties payable for terminating the lease, if the term of the lease has been estimated on the basis of termination option being exercised.

At the commencement date, the Organisation measures the right-of-use asset at cost. The cost of the right-of-use asset is comprised:

- The amount of the initial measurement of the lease liability;
- lease payments made at or before commencement of the lease;
- initial direct costs incurred; and
- the amount of any provision recognised where the Organisation is contractually required to dismantle, remove or restore the leased asset (typically leasehold dilapidations).

Subsequent measurement

Subsequent to initial measurement lease liabilities increase as a result of interest charged at a constant rate on the balance outstanding and are reduced for lease payments made. Right-of-use assets are amortised on a straight-line basis over the remaining term of the lease or over the remaining economic life of the asset if, rarely, this is judged to be shorter than the lease term.

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

When the Organisation revises its estimate of the term of any lease (because, for example, it re-assesses the probability of a lessee extension or termination option being exercised), it adjusts the carrying amount of the lease liability to reflect the payments to make over the revised term, which are discounted at the revised discount rate. The carrying value of lease liabilities is similarly revised when the variable element of future lease payments dependent on a rate or index is revised, except the discount rate remains unchanged. In both cases an equivalent adjustment is made to the carrying value of the right-of-use asset, with the revised carrying amount being amortised over the remaining (revised) lease term. If the carrying amount of the right-of-use asset is adjusted to zero, any further reduction is recognised in profit or loss.

When the Organisation renegotiates the contractual terms of a lease with the lessor, the accounting depends on the nature of the modification:

- if the renegotiation results in one or more additional assets being leased for an amount commensurate with the standalone price for the additional rights-of-use obtained, the modification is accounted for as a separate lease in accordance with the above policy;
- in all other cases where the renegotiated increases the scope of the lease (whether that is an extension to the lease term, or one or more additional assets being leased), the lease liability is remeasured using the discount rate applicable on the modification date, with the right-of-use asset being adjusted by the same amount;
- if the renegotiation results in a decrease in the scope of the lease, both the carrying amount of the lease liability and right-of-use asset are reduced by the same proportion to reflect the partial of full termination of the lease with any difference recognised in profit or loss. The lease liability is then further adjusted to ensure its carrying amount reflects the amount of the renegotiated payments over the renegotiated term, with the modified lease payments discounted at the rate applicable on the modification date. The right-of-use asset is adjusted by the same amount.

The Organisation elects, by class of underlying asset, not to separate non-lease components from lease components, and instead accounts for each lease component and any associated non-lease components as a single lease component.

Determination of lease term

The lease term is defined as the non-cancellable term of the lease, together with any periods covered by an option to extend the lease (including the renewal option implied through customary business practices) if it is reasonably certain to be exercised, or any periods covered by an option to terminate the lease if it is reasonably certain not to be exercised.

Management applies judgement to determine the lease term when contracts include renewal options that are exercisable only by the Organisation. It considers all relevant factors that create an economic incentive to exercise the renewal option. After the commencement date, the Organisation reassesses the lease term if there is a significant event or a change in circumstances that is within its control and affects its ability to exercise (or not to exercise) the option to renew, or to terminate the lease.

Determination of incremental borrowing rate (IBR)

IBR is the rate of interest that a lessee would have to pay to borrow over a similar term, and with a similar security, the funds necessary to obtain an asset of a similar value to the right of use asset in a similar economic environment.

The management applies judgement to estimate the IBR. The management uses an observable information to determine the base rate and adjustments for the lessee specific factors and the asset factors (the adjustment for security).

Determination of lease payments

In Georgia it is customary that lease renewal option is implied through customary business practices and not all renewal options are documented within the lease agreements. In such cases, the initial measurement of the lease liability assumes the payment for renewal period will remain unchanged throughout the lease term.

Short-term leases and leases of low-value assets

The Organisation applies the recognition exemption for short-term leases (i.e. lease with a lease term of 12 months or less from the commencement date) and leases of low-value assets. Associated lease payments are recognised as an expense in the income statement on a straight-line basis over the lease term.

21. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (CONTINUED)

SALARIES AND OTHER EMPLOYEE BENEFITS

Wages, salaries, bonuses, and non-monetary benefits are accrued in the year in which the associated services are rendered by the employees of The Organisation.

EVENTS AFTER THE REPORTING PERIOD

Events after the reporting period and events before the date of financial statements authorization for issue that provide additional information about The Organisation's financial statements are reported in the financial statements. Post-balance sheet events that do not affect the financial position of The Organisation at the balance sheet date are disclosed in the notes to the financial statements when material.

FOREIGN CURRENCY TRANSLATION

Items included in the financial statements are measured using the currency of the primary economic environment in which The Organisation operates ('the functional currency'). Financial statements are presented in Georgian Lari (GEL), which is The Organisation's functional and presentation currency.

Monetary assets and liabilities are translated into The Organisation's functional currency at the official exchange rate of the National Bank of Georgia.

Foreign exchange gains and losses resulting from the settlement of transactions and from the translation of monetary assets and liabilities into the Organisation's functional currency at year-end official exchange rates are recognised in the statement of comprehensive income. Translation at year-end rates does not apply to non-monetary items, including equity investments. Effects of exchange rate changes on the fair value of equity securities are recorded as part of the fair value gain or loss.

Table below presents the closing exchange rates by the National Bank of Georgia as at 31 December 2022 and 2021:

	USD / GEL	EUR / GEL
Exchange rate as at 31 December 2022	2.7020	2.8844
Exchange rate as at 31 December 2021	3.0976	3.5040

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

საანგარიშო წლისათვის, რომელიც დასრულდა

2022 წლის 31 დეკემბერს

ამინე, შინგუა

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
ფინანსური ანგარიშგება	
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	5
სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	6
ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ.....	7
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება	8
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	
1. ზოგადი ინფორმაცია.....	9
2. მომზადების საფუძვლები	9
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები	11
4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკის მართვა.....	12
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	15
6. სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით	16
7. კლიენტებზე გაცემული სესხები	17
8. მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	19
9. სხვა აქტივები.....	20
10. გადასახადები	21
11. აქტივების გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულება	21
12. ძირითადი საშუალებები.....	22
13. სხვა ვალდებულებები	23
14. სუბორდინირებული სესხები და სხვა ნასესხები თანხები	23
15. საწესდებო კაპიტალი	24
16. წმინდა საპროცენტო შემოსავლები.....	24
17. სხვა საოპერაციო ხარჯები	25
18. პირობითი ვალდებულებები	25
19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	26
20. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	27
21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა	28

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის დამფუძნებლებსა და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალის (შემდეგში - ორგანიზაცია) თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, ასევე, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისა და სხვა განმარტებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ორგანიზაციის ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით გათვალისწინებული ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ორგანიზაციისგან დამოუკიდებელი, რაც გულისხმობს შესაბამისობას „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ მიერ გამოცემული „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ მოთხოვნებთან და ამასთანავე, ვასრულებთ ამავე კოდექსით განსაზღვრულ სხვა ეთიკურ ვალდებულებებს.

გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია, რომელზეც პასუხისმგებელია ორგანიზაციის ხელმძღვანელობა და რომელიც შეიტანება მმართველობის ანგარიშგებაში, არ გვქონდა მიღებული აუდიტორის დასკვნის თარიღისთვის. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას. სავარაუდოდ, მმართველობის ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასაც და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე, შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს და, საჭიროების შემთხვევაში, განმარტოს საქმიანობის უწყვეტობა და მასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე, ანგარიშგება მოამზადოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვების საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა განზრახული აქვს ორგანიზაციის ლიკვიდაცია, ოპერაციების შეჩერება ან არ აქვს, ამის გარდა, სხვა არჩევანი.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან ზედამხედველობა გაუწიონ ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესს.

მომხმ., 2023.03.01

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მივიღოთ გონივრული რწმუნება, შეიცავს თუ არა მოცემული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას.

უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად განიხილება, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) თანახმად, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ვადგენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკებს, ვგეგმავთ და ვასრულებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობის ვერ აღმოჩენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას;
- შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარიგებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ორგანიზაციის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე;
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე დასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვეველობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვის ქვეშ დააყენოს ორგანიზაციის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვეველობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღებას გავამახვილებთ შესაბამის ინფორმაციაზე ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაადეკვატური იქნება, შევცვლით ჩვენს დასკვნას. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს ორგანიზაცია შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადგება და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის, შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

გარიგების პარტნიორი, რომელიც პასუხისმგებელია აუდიტზე, რომლის შედეგებიც ასახულია დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნაში, არის:

/ხელმოწერა/

ივანე ულუწაშვილი (სარეგისტრაციო ნომერი SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიოს“ სახელით

თბილისი, საქართველო

9 ივნისი 2023

დოქტორი, ნიჭიერი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი
 ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
 (ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	5	2,043,004	1,124,801
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	6		327,124
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	6,166,863	4,672,851
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	8	2,974,152	2,966,914
სხვა აქტივები	11	625,455	406,311
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივი	12	195,208	29,917
აქტივების გამოყენების უფლება	10	441,403	574,917
ძირითადი საშუალებები	9	101,053	110,098
სულ აქტივები		12,547,138	10,212,933
ვალდებულებები			
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	6	11,205	74,693
სხვა ვალდებულებები	14	74,129	66,115
საიჯარო ვალდებულებები	10	412,991	623,919
მიღებული სესხები	13	5,713,247	4,431,267
სუბორდინირებული სესხები	13	1,433,819	1,643,745
მთლიანი ვალდებულებები		7,645,391	6,839,739
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	15	8,167,886	7,457,706
აკუმულირებული ზარალი		(3,266,139)	(4,084,512)
მთლიანი კაპიტალი		4,901,747	3,373,194
მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი		12,547,138	10,212,933

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასრულებული ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2023 წლის 9 ივნისს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

/ხელმოწერა/

იმრან ხიზარ ჰაიატი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

9-39 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

გიორგი, ჯიხიძე

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2022	2021
საპროცენტო შემოსავალი	16	3,410,838	2,691,270
საპროცენტო ხარჯი	16	(575,374)	(430,359)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურებამდე		2,835,464	2,260,911
გაუფასურების ხარჯი სასესხო ფინანსურ აქტივებზე	7, 8	(149,380)	(230,258)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		2,686,084	2,030,653
წმინდა ზარალი ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციებიდან		(859,280)	(189,898)
ჯარიმებიდან მიღებული შემოსავალი		448,234	363,912
წმინდა ზარალი სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მოგებაში ან ზარალში ასახვით	6	(4,593)	(99,245)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(1,309,791)	(1,175,034)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(248,717)	(225,640)
საოპერაციო და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები	17	(773,283)	(711,561)
წმინდა მოგება სავალუტო ოპერაციებიდან		714,428	279,986
მოგება დაზღვევამდე		653,082	273,173
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	10	165,291	(8,351)
მთლიანი სრული შემოსავალი		818,373	264,822

9-39 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

გვერდი 6 - 39

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი
 ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ
 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის
 (ქართულ ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	აკუმულირებული ზარალი	სულ
2020 წლის 31 დეკემბერი	7,457,706	(4,349,334)	3,108,372
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	264,822	264,822
2021 წლის 31 დეკემბერი	7,457,706	(4,084,512)	3,373,194
ფულადი შენატანით	710,180	-	710,180
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	818,373	818,373
2022 წლის 31 დეკემბერი	8,167,886	(3,266,139)	4,901,747

9-39 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

ნიხიჯ, წახედველ

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2022	2021
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან:			
მოგება/(ზარალი) დაბეგვრამდე		653,082	273,173
კორექტირებები:			
დარიცხული პროცენტის წმინდა ცვლილება*		155,383	(79,685)
გაუფასურების ხარჯი სასესხო ფინანსურ აქტივებზე	7	149,380	230,258
დასაკუთრებული ქონების გაუფასურება წმინდა		52,682	35,245
სარეალიზაციო ღირებულებამდე			
დებიტორული დავალიანების გაუფასურება	11	15,649	11,742
წმინდა ზარალი სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული		4,593	99,245
ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მოგებაში ან ზარალში ასახვით			
ცვლელა და ამორტიზაცია	10, 9	248,717	225,640
სახელმწიფო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაციის ეფექტი	7	(10,990)	(56,154)
დასაკუთრებული ქონების რეალიზაციიდან მიღებული ზარალი		76,982	70,368
წმინდა მოგება უცხოური ვალუტის გადაფასებიდან		(714,428)	(279,986)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო		631,050	529,846
აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებამდე			
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში:			
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური		259,043	323,805
ინსტრუმენტები მოგებაში ან ზარალში ასახვით			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		(1,510,525)	(1,442,967)
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან		(26,087)	(900,858)
სხვა აქტივები		(364,510)	(343,973)
სხვა ვალდებულებები		(82,084)	31,863
ფულადი ნაკადების წმინდა გადინება საოპერაციო საქმიანობიდან		(1,093,113)	(1,802,284)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან:			
ძირითადი საშუალებების შესყიდვა		(25,313)	(51,032)
ფულადი ნაკადების წმინდა გადინება საინვესტიციო საქმიანობიდან		(25,313)	(51,032)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან:			
შემოძინება მიღებული სესხებიდან	13	2,883,174	2,521,661
მიღებული სესხების დაფარვა	13	(992,953)	(1,103,884)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(216,113)	(184,849)
საწესდებო კაპიტალის ზრდა	15	710,180	-
ფულადი ნაკადების წმინდა შემოძინება ფინანსური საქმიანობიდან		2,384,288	1,232,928
წმინდა ზრდა/(კლება) ფულსა და ფულის ეკვივალენტებში		1,265,862	(620,388)
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		1,124,801	1,872,100
გაცვლითი კურსის ცვლილების წმინდა ეფექტი უცხოურ		(347,659)	(126,911)
ვალუტაში არსებულ ფულსა და ფულის ეკვივალენტებზე			
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს		2,043,004	1,124,801

*2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის თარიღით დასრულებული წლისთვის ორგანიზაციის მიერ მიღებულმა პროცენტმა შესაბამისად შეადგინა 3,161,513 ლარი და 2,579,013 ლარი.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის თარიღით დასრულებული წლისთვის ორგანიზაციის მიერ გადახდილმა პროცენტმა შეადგინა შესაბამისად 328,954 ლარი და 379,200 ლარი.

9-39 გვერდებზე არსებული განმარტებითი შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

დირექტორი, შპს-მფლობელი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

1. ზოგადი ინფორმაცია

ორგანიზაცია

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი დაარსდა 2015 წლის 23 ოქტომბერს როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება (შემდგომში "ორგანიზაცია") საიდენტიფიკაციო ნომრით 405121817.

ორგანიზაცია თავის საქმიანობას წარმართავს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონის საფუძველზე და მას ზედამხედველობას უწევს საქართველოს ეროვნული ბანკი ("სებ").

ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობა მიკრო სესხების გაცემაა. ორგანიზაციის ძირითადი ფინანსური პროდუქტებია: ავტო სესხები და ავტო ლომბარდი. ორგანიზაციის საერთო მიზანია მცირე და საშუალო მეწარმეების ფინანსური მხარდაჭერა, რომელიც მიმართულია ფინანსური რესურსების ეფექტიან მართვასა და შემოსავლების გაუმჯობესებისკენ აგროკულტურული საქონლის წარმოებაში, კომერციულ, სავაჭრო და სამეწარმეო საქმიანობაში, ხელმისაწვდომი ფინანსური მხარდაჭერის უზრუნველყოფით.

ორგანიზაციის უმაღლესი მმართველობითი ორგანოა აქციონერთა საერთო კრება, სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორი. ორგანიზაციის საქმიანობას ზედამხედველობას უწევს სამეთვალყურეო საბჭო, რომლის წევრებიც შერჩეულია აქციონერთა საერთო კრების მიერ. თითოეული ფილიალის ყოველდღიურ საქმიანობის ზედამხედველობას ახორციელებს მმართველი, რომელსაც ნიშნავს ორგანიზაციის სამეთვალყურეო საბჭო გენერალური დირექტორის წარდგინებით.

სათაო ოფისთან ერთად, რომელიც მდებარეობს ქ. თბილისში, გიორგი სააკაძის II გასასვლელში, ნომერ 2-ში, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ორგანიზაციას ასევე აქვს 3 ფილიალი თბილისში და 1 ბათუმში.

დეტალური ინფორმაცია აქციონერების შესახებ გაშიფრულია მე-15 შენიშვნაში. 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ორგანიზაციას არ ჰყოლია საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე.

2. მომზადების საფუძვლები

ანგარიშგების შესაბამისობა

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ბასსკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანობაში ფასს-ები) შესაბამისად.

ორგანიზაცია თავის ბუღალტრულ ჩანაწერებს აწარმოებს და ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებს ქართულ ლარში. თანხობრივი მჩვენებლები ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია დამრგვალებების გარეშე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული. ორგანიზაციის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით.

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ების შესაბამისად მომზადება ითხოვს გარკვეული შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების გაკეთებას. ის, ასევე, ორგანიზაციის ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს, რომ მსჯელობის საფუძველზე ჩამოაყალიბოს და მიიღოს ყველაზე გონივრული სააღრიცხვო შეფასებები. ის მნიშვნელოვანი სფეროები, რომლებიც შეფასდა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და მათი ეფექტის შესახებ, მოცემულია მე-3 შენიშვნაში. ბუღალტრული პოლიტიკის საფუძვლები მოცემულია მე-21 შენიშვნაში.

შეფასების საფუძველი

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე, გარდა სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებისა მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

საქმიანობის უწყვეტობა

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ორგანიზაციის ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე იმის დაშვებით, რომ ორგანიზაცია განაგრძობს ფუნქციონირებას პროგნოზირებად მომავალში. ხელმძღვანელობასა და დამფუძნებლებს სურვილი აქვთ, განაგრძონ ორგანიზაცია საქართველოში. ხელმძღვანელობისთვის არ არის ცნობილი რაიმე განუსაზღვრელობა, რამაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ორგანიზაციის ფუნქციონირებას. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის გამოყენება შესაფერისია ორგანიზაციისთვის

ამხმ, შპს ცენტრალი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ა) 2022 წლის 1 იანვრის შემდეგ ძალაში შესული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები:

2022 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შედის შემდგომი სტანდარტები და შესწორებები:

- წამგებიანი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების შესრულების ღირებულება (ბასს 37-ის ცვლილებები);
- ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი მიზნობრივ გამოყენებამდე (ბასს 16-ის ცვლილებები);
- ფასს სტანდარტების წლიური გაუმჯობესება 2018-2020 (ცვლილებები ფასს 1, ფასს 9, ფასს 16 და ბასს 41 სტანდარტებში); და
- კონცეპტუალური მიდგომა (ფასს 3-ის ცვლილებები).

ეს ცვლილებები ფასს-ების სხვადასხვა სტანდარტებში ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვრიდან ან შემდგომი საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. არცერთი მათგანი არსებითი გავლენას არ ახდენს ორგანიზაციის 2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ბ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული:

ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე, IASB-ის (ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭო) მიერ გამოიცა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც ძალაში შედის მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდებში და რომლებზეც ორგანიზაციამ გადაწყვიტა არ მიეღო ნაადრევად.

2023 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შედის შემდგომი შესწორებები:

- სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები (შესწორება - ბასს 1 და ფასს პრაქტიკული ანგარიშგება 2);
- სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (შესწორება - ბასს 8);
- გადავადებული გადასახადი დაკავშირებული ერთი ტრანზაქციიდან წარმოქმნილ აქტივებთან და ვალდებულებებთან (შესწორება - ბასს 12);
- ფასს 17 სადაზღვევო კონტრაქტები

2024 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შედის შემდგომი შესწორებები:

- ფასს 16 იჯარა (შესწორება - საიჯარო ვალდებულება უკუიჯარის პირობით გაყიდვისას);
- ბასს 1 ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა (შესწორება - ვალდებულების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად, კოვენანტებიანი გრძელვადიანი ვალდებულებები);
- ბასს 1 ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა (შესწორება - გრძელვადიანი ვალდებულებები ფინანსური შეზღუდვებით);

2020 წლის იანვარში, IASB-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში, რომელიც აზუსტებს კრიტერიუმებს ვალდებულებების კლასიფიკაციისთვის მოკლევადიან და გრძელვადიან ვალდებულებებად. აღნიშნული ცვლილებების მიხედვით, ვალდებულების მოკლევადიან ან გრძელვადიან ვალდებულებად კლასიფიცირება დამოკიდებულია, მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს აქვს თუ არა ორგანიზაციას უფლება გადაავადოს ვალდებულების დაფარვა სულ მცირე 12 თვის განმავლობაში საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ. შესწორებები ასევე აზუსტებს, რომ „ვალდებულების დაფარვა“ მოიცავს ფულადი სახსრების, საქონლის, მომსახურების ან წილობრივი ინსტრუმენტების გადაცემას, თუ წილობრივი ინსტრუმენტების გადაცემის ვალდებულება არ წარმოიშობა ფინანსური ინსტრუმენტის შემადგენელი გადაცემის პირობით, რომელიც კლასიფიცირებულია წილობრივ ინსტრუმენტად, ვალდებულების კომპონენტისგან განცალკევებით.

ცვლილებები თავდაპირველად ძალაში უნდა შესულიყო 2022 წლის 1 იანვარს და აქტიური იქნებოდა შემდგომ საანგარიშგებო პერიოდებში. თუმცა, 2020 წლის მაისში ბასს 1-ის ცვლილებების ამოქმედების თარიღი გადავადდა 2023 წლის 1 იანვრამდე.

ამჟამად, ორგანიზაცია აფასებს ცვლილებების მოსალოდნელ გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებებზე. ხელმძღვანელობის შეფასებით, ბასს 1-ში შესულ ცვლილებებს არ ექნება არსებითი გავლენა ორგანიზაციის ვალდებულებების კლასიფიკაციაზე, რადგან მისი სავალი ინსტრუმენტები არ მოიცავენ კონვერტაციის პირობას.

ორგანიზაციას არ გააჩნია მოლოდინი, რომ ბასს-ის მიერ გამოშვებული სხვა რომელიმე სტანდარტს, რომელიც ჯერ არ არის ძალაში შესული, ექნება არსებითი გავლენა მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ორგანიზაცია

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

ორგანიზაცია ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და დაშვებების შემუშავებას მომავალ პერიოდებთან დაკავშირებით. მსგავსი შეფასებები და დაშვებები მუდმივად მუშავდება ისტორიულ გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, მათ შორის, ისეთი მომავალი მოვლენების გათვალისწინებით, რომელიც მოსალოდნელია გონივრულ ფარგლებში. მომავალში მიღებული ფაქტობრივი შედეგი შესაძლოა განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისა და დაშვებებისგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების ანარიცხის შეფასება

ქვემოთ მოცემულია ორგანიზაციის ხელმძღვანელობის მიერ სააღრიცხვო პოლიტიკაში გამოყენებული ძირითადი შეფასებები, რომლებიც ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების (ზარალის) რეზერვების შეფასებაზე:

- დეფოლტის ალბათობა: დეფოლტის ალბათობა (PD) წარმოადგენს მთავარ მონაცემს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაზომვისას. დეფოლტის ალბათობა არის მაჩვენებელი, რომელიც გვიჩვენებს დეფოლტის მოხდენის ალბათობას კონკრეტულ პერიოდში, რომლის გაანგარიშებისას გამოიყენება ისტორიული მონაცემები და სამომავლო პირობებთან დაკავშირებული დაშვებები და მოლოდინი.
- ზარალი ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში: ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD) არის შესაძლო ზარალის შეფასება, რომელიც წარმოიშობა დეფოლტის შემთხვევაში. იგი ეფუძნება ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და იმ ნაკადებს შორის სხვაობას, რომლის მიღებასაც ელის კრედიტორი, სესხის უზრუნველყოფიდან და კრედიტის ერთიანი გაზრდით მიღებული ნაღდი ფულის ნაკადების გათვალისწინებით.
- საპროგნოზო სცენარების დადგენა: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) გაზომვისას ორგანიზაცია იყენებს გონივრულ და ფაქტებით გამყარებულ საპროგნოზო ინფორმაციას, რომელიც ეფუძნება დაშვებებს სხვადასხვა ეკონომიკური ფაქტორის სამომავლო მოქმედებისა და ამ ფაქტორების ურთიერთქმედების შესახებ.

იჯარის ვადა, ზღვრული სასესხო განაკვეთი და საიჯარო გადასახადები

ორგანიზაცია იყენებს მსჯელობას იჯარის ვადის დადგენისას. განიხილავს ყველა სათანადო ფაქტს და გარემოებას, რომელიც მოიჯარეს ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის, გამოიყენოს იჯარის გაგრძელების უფლება, ან არ გამოიყენოს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლება. ორგანიზაცია ხელახლა აფასებს, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ ის გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება რაიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა, ან მნიშვნელოვნად შეიცვლება გარემოებები, რომლებიც: ა) მოიჯარის კონტროლს ექვემდებარება; და ბ) გავლენას ახდენს იმის შეფასებაზე, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული არ ჰქონდა იჯარის ვადის დადგენისას, ან არ გამოიყენებს ისეთ უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული ჰქონდა იჯარის ვადის განსაზღვრისას.

ორგანიზაცია იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საქართველოში ხშირად იჯარის ხელშეკრულება არ მოიცავს ჩანაწერს (ან მოიცავს არასრულს ჩანაწერს) იჯარის განახლების/გაგრძელების შესახებ. ასეთი შემთხვევებისთვის, საიჯარო ვალდებულების განსაზღვრისას შეფასებული საიჯარო გადახდები არის უცვლელი მთელი საიჯარო ვადის განმავლობაში განახლებადი პერიოდის ჩათვლით.

უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების შეფასება

ხელმძღვანელობა რეგულარულად განიხილავს უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებას. ხელმძღვანელობა იყენებს საკუთარ გამოცდილებას რეალური ღირებულების დასაკორექტირებლად. უზრუნველყოფის მოცულობა დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკზე.

გადასახადები

სხვადასხვა ფაქტორების, მათ შორის წარსული გამოცდილების ანალიზისა და საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების მიხედვით, ორგანიზაცია თვლის, რომ მის მიერ გაკეთებული საგადასახადო ვალდებულებების დააღრიცხვები ადეკვატურია ყველა წლისთვის. ეს მოსაზრება ეყრდნობა დაშვებებს და შეფასებებს და შეიძლება შეიცვალოს კომპლექსურ მსჯელობებს მომავალ მოვლენებზე. იმდენად, რამდენადაც ამ საკითხების საბოლოო საგადასახადო შედეგები განსხვავდება არსებული საბუღალტრო ჩანაწერების თანხებისაგან, ასეთი სხვაობები გავლენას იქონიებს საგადასახადო ხარჯზე იმ პერიოდში, როცა ასეთი გადაწყვეტილება იქნა მიღებული. ორგანიზაცია დარწმუნებულია, რომ მას შეუძლია თავისი საგადასახადო დეკლარაციების დასაბუთება და ცდილობს მინიმუმამდე დაიყვანოს გადასახადებთან დაკავშირებული რისკები.

გიორგი წიხიძე

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკის მართვა

სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების მსგავსად, ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად ორგანიზაცია დგება სხვადასხვა რისკის წინაშე. ეს შენიშვნა აღწერს ორგანიზაციის მიზნებს, პოლიტიკასა და პროცესებს, რომ მართოს აღნიშნული რისკები და წარმოადგენს მეთოდებს მათ შესაფასებლად. დამატებითი ციფრობრივი მონაცემები აღნიშნულ რისკებთან დაკავშირებით წარმოდგენილია მოცემული ფინანსური ანგარიშგების სხვადასხვა ნაწილში.

ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც ლიკვიდური ან მოკლევადიანია (სამ თვემდე ვადით), ითვლება, რომ მათი საბალანსო ღირებულება მიახლოებულია მათ რეალურ ღირებულებასთან.

ზოგადი მიზნები, პოლიტიკა და პროცესები

ხელმძღვანელობას გააჩნია საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის რისკების მართვის მიზნებისა და პოლიტიკის განსაზღვრისთვის, ამასთანავე, პასუხისმგებლობის შენარჩუნებასთან ერთად, მიზნებისა და პროცესების ეფექტურად დანერგვისთვის მას დელეგირებული აქვს პროცესების შემუშავებისა და ოპერირების უფლება ორგანიზაციის ფინანსური მხარისთვის.

ხელმძღვანელობის საერთო მიზანია, რომ შექმნას ისეთი პოლიტიკა, რომელიც მიზანმიმართული იქნება რისკების მინიმუმამდე შემცირებისკენ ორგანიზაციის კონკურენტუნარიანობისა და მოქნილობის გაუარესების გარეშე. აღნიშნულ პოლიტიკებთან დაკავშირებული დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ.

- საკრედიტო რისკი
- ლიკვიდურობის რისკი
- საბაზრო რისკი:
  - სავალუტო რისკი
  - საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს რისკს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ დანაკარგს მეორე მხარისთვის ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. საკრედიტო რისკის წინაშე ორგანიზაცია დგება სესხების გაცემით და სხვა სახის ოპერაციებით, როდესაც ურთიერთობისას წარმოიშობა ფინანსური აქტივი.

ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობა მიკრო სესხების გაცემა და შესაბამისად, საკრედიტო რისკი უმნიშვნელოვანეს როლს თამაშობს მიკრო საფინანსო ორგანიზაციის (მისო) რისკების მართვაში. იმისათვის, რომ მსგავსმა შემთხვევებმა ორგანიზაციის ფინანსური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად არ დააზარალოს, გამოიყენება სხვადასხვა სამუშაო მეთოდი, რაც უზრუნველყოფს საკრედიტო რისკების დროულად იდენტიფიცირებასა და მათ ეფექტურად მართვას.

ორგანიზაცია რეგულარულად აკვირდება ინდივიდუალური სესხების საკრედიტო რისკებს და მუდმივად აფასებს კლიენტების კრედიტუნარიანობას. მიმოხილვა დაფუძნებულია განახლებულ ფინანსურ ინფორმაციაზე, რომელსაც იღებს საკრედიტო პერსონალი მონიტორინგის შედეგად. შემდეგ ინფორმაცია გადის რისკზე დაფუძნებულ შეფასებას საკრედიტო დეპარტამენტის მიერ.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მაქსიმუმს. საანგარიშგებო პერიოდისათვის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა იყო:

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა)	1,992,920	1,110,645
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით		327,124
კლიენტებზე გაცემული სესხები	6,166,863	4,672,851
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	2,974,152	2,966,914
სხვა აქტივები	175,746	93,668
	11,309,681	9,171,202

ორგანიზაციის საკრედიტო რისკი კლიენტებზე გაცემულ სესხებთან დაკავშირებით მოცემულია მე-7 და მე-8 შენიშვნებში.

გამგზ. წმინდნი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკში იგულისხმება საკმარისი ფინანსური რესურსის არსებობა, რომ მოხდეს სესხების გასტუმრება და სხვა ფინანსური ვალდებულებების დაფარვა შესაბამის ვადაში.

ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით ორგანიზაცია ახორციელებს ფულადი ნაკადების რეგულარულ მონიტორინგს, რაც ასევე აქტივების და ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილია. ლიკვიდურობის ანალიზი და საპროცენტო განაკვეთის რისკები წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილებში. ქვემოთ მოყვანილი პრეზენტაცია ეფუძნება ორგანიზაციის ძირითადი მენეჯმენტის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციას.

ფინანსური ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1 წლიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
მიღებული სესხები	210,920	3,508,682	2,140,116	856,368	6,716,086
სუბორდინირებული სესხები	79,832	238,555	1,148	1,432,746	1,752,281
საიჯარო ვალდებულება	11,940	32,820	75,140	66,640	186,540
სხვა ვალდებულება	35,636	-	-	-	35,636
	338,328	3,780,057	2,216,404	2,355,754	8,690,543

ფინანსური ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1 წლიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში ასახვით	75,470	-	-	-	75,470
მიღებული სესხები	2,692,882	623,100	1,457,831	-	4,773,813
სუბორდინირებული სესხები	26,603	75,125	399,120	1,856,588	2,357,436
საიჯარო ვალდებულება	62,657	187,970	268,376	242,852	761,855
სხვა ვალდებულება	1,590	-	-	-	1,590
	2,859,202	886,195	2,125,327	2,099,440	7,970,164

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება შემცირდება საბაზრო ფაქტორების ცვლილების გავლენით. საბაზრო რისკი შეიძლება წარმოიშვას ორგანიზაციის მიერ პროცენტუანი, სავაჭრო ან უცხოურ ვალუტაში არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის შედეგად. არსებობს რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება ან მომავალი ფინანსური ნაკადები შეიცვლება უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის გამო (სავალუტო რისკი) და საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო (საპროცენტო რისკი).

- სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა ერთი ვალუტის მიმართ მეორის ფასის ცვლილებით. სავალუტო რისკი არანაკლებ გავლენას ახდენს ორგანიზაციის ფინანსური რისკების განსაზღვრაში. ორგანიზაცია ატარებს სავალუტო რისკს, რომელიც დაკავშირებულია მის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებთან.

გიორგი, შიხიძე

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	
ფული და ფულის ეკვივალენტები	515,892	1,319,845	161,275	45,992
კლიენტებზე გაცემული სესხები	6,166,863	-	-	-
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	2,974,152	-	-	-
სხვა აქტივები	175,746	-	-	-
	9,832,653	1,319,845	161,275	45,992
ფინანსური ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	-	5,713,247	-	-
სუბორდინირებული სესხები	-	1,433,819	-	-
სხვა ვალდებულებები	-	412,991	-	-
საიჯარო ვალდებულება	35,636	-	-	-
	35,636	7,560,057	-	-
რისკების მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	(3,658,905)	3,672,238	-	-
ლია საბალანსო პოზიცია	6,138,112	(2,567,974)	161,275	45,992

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო
ფული და ფულის ეკვივალენტები	12,717	821,345	290,739
კლიენტებზე გაცემული სესხები	4,672,851	-	-
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	2,966,914	-	-
სხვა აქტივები	93,668	-	-
	7,746,150	821,345	290,739
ფინანსური ვალდებულებები			
მიღებული სესხები	-	4,431,267	-
სუბორდინირებული სესხები	-	1,643,745	-
სხვა ვალდებულებები	1,590	-	-
საიჯარო ვალდებულება	-	623,919	-
	1,590	6,698,931	-
რისკების მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	(2,459,715)	2,477,010	-
ლია საბალანსო პოზიცია	5,284,845	(3,400,576)	290,739

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ორგანიზაციის მგრძნობელობას ქართულ ლართან მიმართებით უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსების 20%-იან ზრდასა ან კლებაზე და წარმოადგენს ხელმძღვანელობის შეფასებას უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის შესაძლო ცვლილებაზე. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოური ვალუტის დენომინირებულ ფულად სახსრებს და აკორექტირებს წლის ბოლოსთვის უცხოურ ვალუტას 20% საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების მიხედვით. გავლენა მოგება/ზარალსა და კაპიტალზე 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	(ლარი/აშშ დოლარი)		(ლარი/ევრო)	
მგრძნობელობა უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებაზე	2022	2021	2022	2021
20% ზრდა	(513,595)	(680,115)	32,255	58,148
20% შემცირება	513,595	680,115	(32,255)	(58,148)

ანალიზისას გამოყენებულია დაშვება, რომ ყველა ცვლადი, უცვლელი დარჩება.

მიხეილ ჯიშინაძე

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ორგანიზაციის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებებზე. ეს რისკი შესაძლოა წარმოიშვას აქტივებისა და ვალდებულებების მიღება/დაფარვის ვადების შეუსაბამობით, ასევე იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი აქტივები და ვალდებულებები დამოკიდებულია კურსის ცვლილებაზე.

ორგანიზაციის ყველა პროცენტის მატარებელი აქტივი და ვალდებულება აქვს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით, შესაბამისად საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებას არ აქვს გავლენა ორგანიზაციის შემოსავლებსა და ხარჯებზე.

ინფორმაცია პროცენტის მატარებელ ფინანსურ ვალდებულებებზე მოცემულია ზემოთ ლიკვიდურობის რისკის შენიშვნაში.

კაპიტალის მართვა

ორგანიზაციის მიზნები კაპიტალის მართვისას შემდეგში მდგომარეობს:

- მოახდინოს ორგანიზაციის ფუნქციონირებადობის უზრუნველყოფა ისე, რომ ორგანიზაციამ გააგრძელოს ეფექტურად საქმიანობა;
- შეესაბამებოდეს სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნილებებს;
- ჰქონდეს ადეკვატური უკუგება დამფუძნებლებისთვის.

ორგანიზაცია რისკის პროპორციულად აწესებს საჭირო კაპიტალის ოდენობას. ორგანიზაცია მართავს საკუთარი კაპიტალის სტრუქტურას და ახდენს მის კორექტირებას ეკონომიკური გარემოებებისა და აქტივების რისკიანობის შესაბამისად.

იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს ან დააკორექტიროს კაპიტალის სტრუქტურა, ორგანიზაციამ შეიძლება დააკორექტიროს მფლობელებისათვის გადახდილი დივიდენდები, დაუბრუნოს კაპიტალი მფლობელებს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები ვალის დაფარვის მიზნით.

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ნაღდი ფული სალაროში

ფული საბანკო ანგარიშებზე

31 დეკემბერი
2022

31 დეკემბერი
2021

50,084

14,156

1,992,920

1,110,645

2,043,004

1,124,801

ფული და ფულის ეკვივალენტები ვალუტების მიხედვით გაშიფრულია მე-4 შენიშვნაში.

ნიკოლოზი წიხიშვილი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

6. სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით		
ვალუტის სვოპ ხელშეკრულებები		309,760
უცხოური ვალუტის ფორვარდული ხელშეკრულებები		17,364
	-	327,124
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ვალდებულებები მოგებაში ან ზარალში აღრიცხვით		
ვალუტის სვოპ ხელშეკრულებები	11,205	74,693
	11,205	74,693

ვალუტის სვოპ ხელშეკრულებები

არაწარმოებულ ოპერაციებს, როგორც არის ბანკებისგან მიღებული სესხები, რომლებიც უზრუნველყოფილია იმავე ბანკებში უცხოურ ვალუტაში განთავსებული დეპოზიტებით, კომპანია აერთიანებს წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებში (უცხოური ვალუტის კონტრაქტები), იმ მიზეზით, რომ ამგვარი ოპერაციების (დეპოზიტის განთავსება და სესხის აღება) შედეგი, არსებითად, წარმოებულია. ამგვარი დასკვნა შემდეგ ინდიკატორებს ეფუძნება:

- გარიგებები ერთდროულად იდება ერთიმეორის გათვალისწინებით;
- მათში ერთი და იგივე მხარე მონაწილეობს;
- ერთი და იგივე რისკთან არიან დაკავშირებული;
- არ არსებობს გამოკვეთილი ეკონომიკური საჭიროება ან არსებითი საქმიანი მიზანი გარიგებების ცალ-ცალკე დასადავად; შესაძლებელია იმავე შედეგის ერთი გარიგებით მიღწევა;
- არსებობს საწყისი წმინდა ინვესტიცია, რომლის ოდენობაც მცირეა იმასთან შედარებით, რაც მოითხოვებოდა სხვა ტიპის ხელშეკრულებებით, რომლებსაც მსგავსი პასუხი ექნებოდათ საბაზრო ფაქტორების ცვლილებებზე და მოძვალ ანგარიშსწორებაზე.

უცხოური ვალუტის ფორვარდული ხელშეკრულებები

ფორვარდი არის სახელშეკრულებო შეთანხმება ორ მხარეს შორის, რომელთა შორისაც უნდა მოხდეს გარკვეული დროის განმავლობაში ფინანსური სახსრების გადახდები კონკრეტული ოდენობით.

უცხოური ვალუტის ფორვარდულ ოპერაციებში კომპანია იხდის თანხის გარკვეულ ოდენობას ერთ ვალუტაზე და იღებს გარკვეულ ოდენობას მეორე ვალუტაში. სავალუტო ფორვარდები ერთიანად იფარება.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახულია 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის დისკონტირებულ სახელშეკრულებო თანხებს დაფარვის ვადამდე დარჩენილი პერიოდებით. ქვემოთ წარმოდგენილი უცხოური ვალუტის თანხები მოცემულია ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი კურსით. ამ კონტრაქტებზე მიღებული არარეალიზებული მოგება და ზარალი აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში და ფინანსურ ინსტრუმენტებში სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალის მეშვეობით, საჭიროებისამებრ.

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
აშშ დოლარის ყიდვა	3,658,905	2,459,715
3 თვეზე ნაკლები	3,658,905	2,459,715

ცენტრალი შპს-ის ხელმოწერა

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
გაცემული სესხები	6,325,677	4,843,639
დარიცხული პროცენტები	178,242	160,890
კლიენტებზე გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	6,503,919	5,004,529
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(337,056)	(331,678)
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	6,166,863	4,672,851

2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კლიენტებზე გაცემული ყველა სესხი უზრუნველყოფილია ავტომობილებით.

ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	გაუფასურების რეზერვი	სულ
მიმდინარე და 30 დღემდე	5,190,602	(36,859)	5,153,743
ვადაგადაცილებული			
30-60 დღემდე ვადაგადაცილებით	52,538	(5,828)	46,710
60-90 დღემდე ვადაგადაცილებით	19,392	(4,089)	15,303
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	168,315	(85,830)	82,485
რესტრუქტურიზებული (90 დღემდე)	708,624	(11,021)	697,603
რესტრუქტურიზებული ((90 დღეზე მეტი)	364,448	(193,429)	171,019
	6,503,919	(337,056)	6,166,863

ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	გაუფასურების რეზერვი	სულ
მიმდინარე და 30 დღემდე	3,730,773	(34,444)	3,696,329
ვადაგადაცილებული			
30-60 დღემდე ვადაგადაცილებით	25,783	(3,539)	22,244
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	209,951	(138,363)	71,588
რესტრუქტურიზებული (90 დღემდე)	832,771	(11,413)	821,358
რესტრუქტურიზებული (90 დღეზე მეტი)	205,251	(143,919)	61,332
	5,004,529	(331,678)	4,672,851

ცვლილებები კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ანარიცხებში 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 2	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	43,392	6,006	282,280	331,678
გადასვლა ეტაპი 1-ზე		-	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(1,135)	1,135	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(101,299)	(2,468)	103,767	-
საკრედიტო ზარალი წლის განმავლობაში	149,271	(3,053)	(106,788)	39,430
ჩამოწერილი სესხები	(30,513)	(3,539)	-	(34,052)
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(15,854)	15,854	-	-
ნაშთი წლის ბოლოს	43,862	13,935	279,259	337,056

დოქტორი, წმინდა

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ცვლილებები კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ანარიცხებში 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 2	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	56,982	17,671	220,741	295,394
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	212	(212)	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(1,600)	1,600	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(67,083)	(33,710)	100,793	-
საკრედიტო ზარალი წლის განმავლობაში	122,061	13,733	(80,440)	55,354
ჩამოწერილი სესხები	(16,145)	(10)	(2,915)	(19,070)
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(51,035)	6,934	44,101	-
ნაშთი წლის ბოლოს	43,392	6,006	282,280	331,678

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისთვის კლიენტებისთვის გაცემული სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულებების შესაბამისი მოძრაობები შემდეგია:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	4,549,439	39,891	415,199	5,004,529
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	-	-	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(8,639)	8,639	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(198,107)	(4,513)	202,620	-
შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივები	10,404,753	-	-	10,404,753
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(140,089)	109,839	30,250	-
სესხის დაფარვა	(8,738,739)	(56,678)	(98,811)	(8,894,228)
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია	10,319	84	587	10,990
დარიცხული პროცენტის ცვლილება	5,121	6,835	(4,290)	7,666
ჩამოწერა	-	-	(60,237)	(60,237)
სხვა ცვლილებები	(19,343)	2,343	47,446	30,446
ნაშთი წლის ბოლოს	5,864,715	106,440	532,764	6,503,919

2021 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული წლისთვის კლიენტებისთვის გაცემული სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულებების შესაბამისი მოძრაობები შემდეგია:

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	3,074,412	86,900	404,798	3,566,110
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	6,310	(6,310)	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(7,854)	7,854	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(98,974)	(45,523)	144,497	-
შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივები	7,817,150	-	-	7,817,150
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(165,743)	45,780	119,963	-
სესხის დაფარვა	(6,264,641)	(9,288)	(100,254)	(6,374,183)
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია	54,008	6,871	(4,725)	56,154
დარიცხული პროცენტის ცვლილება	52,456	6,405	37,402	96,263
ჩამოწერა	-	-	(156,965)	(156,965)
სხვა ცვლილებები	82,315	(52,798)	(29,517)	-
ნაშთი წლის ბოლოს	4,549,439	39,891	415,199	5,004,529

ამონტაჟი, წმენდა

(ქართულ ღარში)

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
გაცემული სესხები	3,040,745	3,012,404
დარიცხული პროცენტები	71,083	72,210
მთლიანი მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	3,111,828	3,084,614
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(137,676)	(117,700)
წმინდა მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	2,974,152	2,966,914

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
1 წელზე ნაკლები	1,749,553	1,924,377
1-2 წლამდე	1,296,368	1,560,227
2-3 წლამდე	797,065	1,024,496
3-4 წლამდე	285,899	481,237
4-5 წლამდე	10,998	37,229
სულ არადისკონტირებული საიჯარო გადახდები	4,139,883	5,027,566
საიჯარო გადახდების მოთხოვნებთან დაკავშირებული გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავალი	(1,165,731)	(2,060,652)
ნეტო საიჯარო ინვესტიციასთან	2,974,152	2,966,914

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	33,433	3,254	81,013	117,700
გადასვლა ეტაპი 1-ზე				-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(535)	535	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(33,694)	(2,689)	36,383	-
სესხების გაუფასურების ხარჯის ცვლილება	74,748	(10,474)	(23,176)	41,098
სესხის დაფარვა	(18,816)	(2,306)		(21,122)
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(31,279)	15,854	15,425	-
ნაშთი წლის ბოლოს	23,857	4,174	109,645	137,676

	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
ნაშთი წლის დასაწყისში	75,609	5,616	18,679	99,904
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	145	(145)	-	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(725)	725	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(29,922)	-	29,922	-
სესხების გაუფასურების ხარჯის ცვლილება	75,028	(5,366)	(2,150)	67,512
სესხის დაფარვა	(45,206)	(4,510)	-	(49,716)
საკრედიტო რისკის ცვლილება	(41,496)	6,934	34,562	-
ნაშთი წლის ბოლოს	33,433	3,254	81,013	117,700

Amby. 3 May 2008

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

9. სხვა აქტივები

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ფინანსური მოთხოვნები		
სხვა მოთხოვნები*	191,395	105,410
სხვა აქტივების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები*	(15,649)	(11,742)
	175,746	93,668
არაფინანსური მოთხოვნები		
დასაკუთრებული ქონება	443,066	305,318
ავანსები	6,643	7,325
	449,709	312,643
მთლიანი სხვა აქტივები	625,455	406,311

* სხვა მოთხოვნები მოიცავს 162,276 ლარის (2021: 89,182 ლარის) ოდენობის პოლიციის ჯარიმებს, რომლებიც გადახდილია ორგანიზაციის სახელზე რეგისტრირებული მანქანისთვის ფინანსური იჯარის ხელშეკრულების ფარგლებში. მასთან დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები არის 15,649 ლარი (2021: 11,742 ლარი).

მოძრაობა დასაკუთრებულ აქტივებში 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბერს დასრულებული წლებისთვის:

	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2020
ნაშთი წლის დასაწყისისთვის	305,318	145,856
შესყიდვები	814,026	842,975
რეალიზაცია	(620,180)	(648,268)
წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე ჩამოწერა	(56,098)	(35,245)
ნაშთი წლის ბოლოსთვის	443,066	305,318

*დასაკუთრებული აქტივები წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ორგანიზაციამ ვადაგადაცდილებული სესხების ამოღებისას დაისაკუთრა. ეს აქტივები თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით და შემდგომ ფასდება კლასიფიკაციის შესაბამისი აღრიცხვის პოლიტიკით. აქტივების აღიარებისას კლასიფიკაციის განსაზღვრა დამოკიდებულია ორგანიზაციის აქტივების რეალიზაციის მიზნობრიობასა და მის ბუნებაზე. დასაკუთრებული ქონების მარაგები აღრიცხულია ისტორიულ და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

ორგანიზაციის მოლოდინით მოსავალში მოხდება აღნიშნული აქტივების რეალიზაცია. დასაკუთრებული ქონების რეალიზაცია ხდება შესაძლებლობისთანავე, ხოლო მიღებული თანხები გამოიყენება დავალიანების შესამცირებლად.

მოხმე, ნახტვი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

10. გადასახადები

დროებით სხვაობებში ცვლილებების საგადასახადო ეფექტი აღრიცხული 15%-იანი განაკვეთით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

დროებითი სხვაობა 15%-იანი განაკვეთით:	31 დეკემბერი 2020	აღიარებული სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	31 დეკემბერი 2021	აღიარებული სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში	31 დეკემბერი 2022
კლიენტებზე გაცემული სესხები	53,097	(43,930)	9,167	(9,167)	-
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	14,986	2,669	17,655	(17,655)	-
ძირითადი საშუალებები	8,505	(1,079)	7,426	3,985	11,411
აქტივების გამოყენების უფლება	(69,035)	(17,203)	(86,238)	(2,043)	(88,281)
საიჯარო ვალდებულება	86,172	7,415	93,587	(10,991)	82,596
მიღებული სესხები	12,626	2,516	15,142	(3,894)	11,248
				6,200	6,200
გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალი	546,117	(53,018)	493,099	55,772	548,871
სულ დროებითი სხვაობები	652,468	(102,630)	549,838	22,207	572,045
აღიარებული დროებითი სხვაობები					
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(53,097)	43,930	(9,167)	9,167	-
მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან	(14,986)	(2,669)	(17,655)	17,655	-
წინა წლებში დაგროვილი ზარალი	(546,117)	53,018	(493,099)	116,262	(376,837)
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	38,268	(8,351)	29,917	165,291	195,208

გადავადებული საგადასახადო აქტივი არ არის აღიარებული გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალისა და გაცემული სესხებისგან წარმოქმნილი დროებითი სხვაობების საფუძველზე, რადგან ხელმძღვანელობა არ არის დარწმუნებული შეძლებს თუ არა ორგანიზაცია აღნიშნული აქტივის გამოყენებას.

მოგების გადასახადის ხარჯი 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლებისთვის წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
მომდინარე მოგების გადასახადი	-	-
დროებითი სხვაობების ეფექტი	165,291	(8,351)
მოგების გადასახადის სარგებელი	165,291	(8,351)

მოგების გადასახადის ხარჯის რეკონსილაცია დადგენილი განაკვეთის მიხედვით შემდეგნაირია:

	2022	2021
ზარალი დაბეგვრამდე	653,082	273,173
საგადასახადო განაკვეთი	20%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის სარგებელი	(130,616)	(40,976)
აღიარებული საგადასახადო ზარალის ეფექტი	116,262	53,018
მუდმივი სხვაობების ეფექტი	179,645	(20,393)
მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	165,291	(8,351)

საგადასახადო ეფექტი დროებით განსხვავებებში ფიქსირდება 15%-იანი განაკვეთით კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურებაზე და 20% სხვა დროებით სხვაობებზე (2021:15%).

გამგზავნი: შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

11. აქტივების გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულება

კომპანიის საიჯარო ხელშეკრულებები, რომლებზეც აღიარებულია აქტივის გამოყენების უფლება, მოიცავს ფართებს ფილიალებისთვის და სათაო ოფისისთვის. სათაო ოფისის იჯარა მიღებულია მესამე მხარისგან. ხელშეკრულების განახლების უფლება დაფუძნებულია არსებულ ბიზნეს პრაქტიკაზე. ყველა აქტივის საიჯარო გადასახდელი არის ფიქსირებული. საიჯარო გადასახდელები წარმოდგენილია აშშ დოლარში. იჯარების ზღვრული საპროცენტო განაკვეთი შეადგენდა წლიურ 7% და 8,8%-ს იჯარების ვადიანობისა და ვალუტების მიხედვით. ორგანიზაციას არ აქვს მიღებული სესხები მიმდინარე ან შესაძარებელ პერიოდში მსგავსი ვალუტით, დაფარვის ვადითა და პირობებით. ზღვრული სასესხო განაკვეთი განისაზღვრა მსგავსი სექტორისთვის ბაზრის მონაცემებზე დაყრდნობით.

აქტივის გამოყენების უფლება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
ნაშთი წლის დასაწყისში	574,917	460,230
წლის განმავლობაში გაფორმებული საიჯარო კონტრაქტები	-	280,685
საიჯარო ხელშეკრულების პირობის ცვლილების ეფექტი	80,845	15,801
ამორტიზაცია	(214,359)	(181,799)
ნაშთი წლის ბოლოს	441,403	574,917

საიჯარო ვალდებულება წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
ნაშთი წლის დასაწყისში	623,919	574,484
წლის განმავლობაში გაფორმებული საიჯარო კონტრაქტები	-	280,685
საპროცენტო ხარჯი	45,819	58,907
საიჯარო ხელშეკრულების პირობის ცვლილების ეფექტი	80,845	15,801
საიჯარო გადასახადი	(261,927)	(243,756)
უცხოური ვალუტის გადაფასება	(75,665)	(62,202)
ნაშთი წლის ბოლოს	412,991	623,919

12. ძირითადი საშუალებები

ისტორიული ღირებულება	სატრანსპორტო საშუალებები	კომპიუტერები და სხვა ტექნიკური აღჭურვილობა	იჯარით აღებული ფართის კეთილმოწყობა	ავეჯი და ინვენტარი	სხვა	სულ
2020 წლის 31 დეკემბერს	65,672	111,910	75,337	37,492	23,933	314,344
შესყიდვა	-	22,940	6,672	8,018	13,402	51,032
2021 წლის 31 დეკემბერს	65,672	134,850	82,009	45,510	37,335	365,376
შესყიდვა	-	10,576	12,157	2,580	-	25,313
2022 წლის 31 დეკემბერს	65,672	145,426	94,166	48,090	37,334	390,688
დაგროვილი ცვეთა						
2020 წლის 31 დეკემბერს	(1,834)	(82,244)	(70,399)	(33,397)	(23,563)	(211,437)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(13,134)	(13,897)	(5,589)	(4,500)	(6,721)	(43,841)
2021 წლის 31 დეკემბერს	(14,968)	(96,141)	(75,988)	(37,897)	(30,284)	(255,278)
ცვეთა წლის განმავლობაში	(13,134)	(9,989)	(1,334)	(3,317)	(6,584)	(34,358)
2022 წლის 31 დეკემბერს	(28,102)	(106,130)	(77,322)	(41,214)	(36,867)	(289,635)
ნეტო საბალანსო ღირებულება						
2021 წლის 31 დეკემბერს	50,704	38,709	6,021	7,613	7,051	110,098
2022 წლის 31 დეკემბერს	37,570	39,296	16,844	6,876	467	101,053

ამხმ, შპს ცენტრალი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

13. სხვა ვალდებულებები

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
გადასახდელი ხელფასები	31,000	-
გადასახადები	13,424	31,882
მიღებული ავანსები	-	22,314
ზედმეტად გადახდილი თანხები	25,069	10,329
სხვა	4,636	1,590
	<u>74,129</u>	<u>66,115</u>

14. სუბორდინირებული სესხები და სხვა ნასესხები თანხები

				31 დეკემბერი 2022	
სხვა ნასესხები თანხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	დარჩენილი ძირი	პროცენტი
დაკავშირებული მხარეები	აშშ დოლარი	3.5%-9.5%	იან 2022 - აგვ 2024	2,218,219	54,128
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	6.5%-9%	ნოემ 2022 - ივნ 2023	2,079,060	2,112
სხვა ფიზიკური პირები	აშშ დოლარი	8.43-8.5%	თებ 2022 - აგვ 2024	1,351,000	8,728
				<u>5,648,279</u>	<u>64,968</u>

				31 დეკემბერი 2021	
სხვა ნასესხები თანხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	დარჩენილი ძირი	პროცენტი
დაკავშირებული მხარეები	აშშ დოლარი	8.5%	თებ 2022 - აგვ 2024	1,548,800	12,589
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	8%-9%	ნოემ 2022 - ივნ 2023	252,396	5,250
სხვა ფიზიკური პირები	აშშ დოლარი	3.5%-9.5%	იან 2022 - აგვ 2024	2,516,535	95,697
				<u>4,317,731</u>	<u>113,536</u>

სუბორდინირებული სესხები:	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
დამფუძნებლები	აშშ დოლარი	6%-6.3%	ნოემბერი 2028 - ნოემბერი 2029	1,433,819	1,643,745
				<u>1,433,819</u>	<u>1,643,745</u>

ხელშეკრულების მიხედვით, ორგანიზაცია თავდაპირველად იხდის სესხის ძირითად თანხაზე დარიცხულ პროცენტს, ხოლო ძირითადი თანხის დაფარვა მოხდება ხელშეკრულების მოქმედების დასრულებისთვის.

სესხებსა და სუბორდინირებულ სესხებში განხორციელებული ფულადი და არაფულადი ცვლილებები, რომლებიც მიღებულია ფინანსური აქტივობების შედეგად, შესაძლოა წარმოდგენილი იქნეს შემდეგნაირად:

	2022	2021
ნაშთი წლის დასაწყისში	6,075,012	5,003,915
სესხის აღება	2,883,174	2,521,661
ძირის დაფარვა	(992,953)	(1,103,884)
გადახდილი პროცენტი	(328,954)	(379,200)
არაფულადი ნაკადები:		
პერიოდის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი	529,555	371,452
უცხოური ვალუტის ცვლილების ეფექტი	(1,018,768)	(338,932)
ნაშთი წლის ბოლოს	<u>7,147,066</u>	<u>6,075,012</u>

ნიმუში, პაიხიძე

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

15. საწესდებო კაპიტალი

მფლობელები	31 დეკემბერი 2022		31 დეკემბერი 2021	
	წილი	მოცულობა	წილი	მოცულობა
იმრან ხიზარ ჰაიატ	20%	1,633,578	20%	1,491,542
რუხსანა ბაშირ	16%	1,306,862	16%	1,193,233
შაუკატ ულაჰ ხან ბანგაშ	11.5%	939,307	11.5%	857,636
მუჰამედ ალი	8.5%	694,270	8.5%	633,905
ზუბაირ ულაჰ ხან ბანგაშ	8.5%	694,270	8.5%	633,905
მუჰამედ აბდულაჰ ხან ბანგაშ	8%	653,431	8%	596,616
ატიფ ულაჰ ხან ბანგაშ	8%	653,431	8%	596,616
ფაჰად ალი შეიკ	6%	490,073	6%	447,463
ჰიბა შეიხ	5.5%	449,234	5.5%	410,174
ოსმან ბაშირ	4%	326,715	4%	298,308
კიფაიატ ულაჰ ხან ბანგაშ	4%	326,715	4%	298,308
	100%	8,167,886	100%	7,457,706

2022 წლის განმავლობაში საწესდებო კაპიტალი გაიზარდა ფულადი შენატანით 710,180 ლარის ოდენობით.

16. წმინდა საპროცენტო შემოსავლები

საპროცენტო შემოსავალი წარმოქმნილია:

	2022	2021
გაცემული სესხებიდან	2,192,033	1,579,189
ფინანსური იჯარიდან	1,207,815	1,054,731
სახელმწიფოებრივ ფულადი ნაკადების მოდიფიკაციიდან	10,990	56,154
ბანკში განთავსებული სახსრებიდან		1,196
	3,410,838	2,691,270

საპროცენტო ხარჯი წარმოქმნილია:

	2022	2021
მფლობელებისგან მიღებული სესხებიდან	(155,326)	(23,299)
დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხებიდან	(121,919)	(133,662)
სხვა ფიზიკური პირებისგან მიღებული სესხებიდან	(158,379)	(110,726)
სუბორდინირებული სესხებიდან	(93,931)	(103,765)
საიჯარო ვალდებულებიდან	(45,819)	(58,907)
	(575,374)	(430,359)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	2,835,464	2,260,911

ამოწმებულია

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

17. სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2022	2021
რეკლამა	(113,632)	(71,665)
პროგრამული უზრუნველყოფა	(107,971)	(102,873)
გადასახადები გარდა მოგების გადასახადისა	(88,367)	(71,512)
საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული მომსახურება*	(86,872)	(86,665)
დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან მიღებული ზარალი	(76,982)	(70,368)
დასაკუთრებული ქონების გაუფასურება	(56,098)	(35,245)
სესხის ამოღებასთან დაკავშირებული ხარჯები	(52,682)	(55,277)
კომუნალური მომსახურება	(41,791)	(33,336)
ოფისის ხარჯები	(33,222)	(33,220)
სესხის განაცხადის შემოწმება	(25,471)	(28,526)
კომუნიკაცია	(24,521)	(20,737)
დაცვის მომსახურება	(13,823)	(11,212)
ბიზნეს მოგზაურობა	(13,215)	(8,046)
ტრანსპორტირება და საწვავის ხარჯი	(12,001)	(23,488)
ჯარიმები	(5,702)	(37,742)
სხვა	(20,933)	(21,649)
	(773,283)	(711,561)

*საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული მომსახურებები მოიცავს 2022 და 2021 წლების აუდიტის საფასურს ჯამური ღირებულებით შესაბამისად 26,274 ლარი და 28,457 ლარი დღგ-ს გარეშე.

18. პირობითი ვალდებულებები

სასამართლო დავები

ნორმალური საქმიანობის პირობებში, ორგანიზაციები ჩვეულებრივ ექვემდებარებიან სამართლებრივ ქმედებებსა და საჩივრებს.

კლიენტების მიერ სესხის დაფარვის ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში ორგანიზაციას უწევს სამართლებრივ დავებში ჩართვა. ასეთი სამართლებრივი დავების მაქსიმალური გასავალი მომხმარებლისგან მისაღები სესხის თანხაა (მათ შორის დარიცხული პროცენტი და სხვა გადასახადები).

ხელმძღვანელობას არ აქვს ინფორმაცია ~~მათ~~ წინააღმდეგ რაიმე სახის მნიშვნელოვანი ფაქტიური, მიმდინარე ან მოსალოდნელი სარჩელის შესახებ.

მმართველობის ანგარიშგება

ორგანიზაციას აქვს ვალდებულება მმართველობის ანგარიშგება მოამზადოს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილი ინფორმაციის შესაბამისად და დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად წარადგინოს მარეგულირებელ ორგანოსთან არაუგვიანეს მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდის 1 ოქტომბრამდე. ორგანიზაციას არ მოუმზადებია მმართველობის ანგარიშგება ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის თარიღში.

ამხმარე წარმომადგენელი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციები

სებ-ის რეგულაციების შესაბამისად, ორგანიზაცია ვალდებულია იქონიოს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის მინიმალური დონე ქვემოთ მოცემული გრაფიკის შესაბამისად:

• ივლისი 1, 2019-დან – სულ მცირე 18%

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში განხილულია სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტთან შესაბამისობა 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სააქციო კაპიტალი	8,167,886	7,457,706
გაუნაწილებელი მოგება	(3,266,139)	(4,084,512)
დაშვებული დაქვემდებარებული ვალი	1,433,819	1,643,745
მარეგულირებელი კაპიტალი	6,335,566	5,016,939
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
მთლიანი აქტივები	12,547,138	10,212,933
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	50%	49%

19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები ან ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან, როგორც წარმოდგენილია ბასს 24-ში „ინფორმაცია დაკავშირებულ მხარეებზე“ წარმოდგენს:

(ა) მხარეებს, რომლებიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ერთი ან რამდენიმე შუამავლით: აკონტროლებენ, კონტროლდებიან ან არიან ერთობლივი კონტროლის ქვეშ ორგანიზაციასთან (მათ შორის დამფუძნებელ კომპანიასა და ფილიალებთან); ფლობენ წილს ორგანიზაციაში, რაც მნიშვნელოვანი გავლენის მიზეზია; და ფლობენ საერთო კონტროლს ორგანიზაციაზე;

(ბ) ორგანიზაციის ან მისი მშობელი საწარმოს ძირითად მმართველ პერსონალს;

(გ) (ა) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილთა ოჯახის წევრებს;

(დ) მხარეებს, რომლებიც წარმოდგენენ (გ) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილი პირების მიერ კონტროლირებად ან ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებს, ან ამ პირებს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ მათზე, ან ასეთ საწარმოში ხმის მიცემის უფლება პირდაპირ ან არაპირდაპირ ამ პირების ხელშია.

დაკავშირებულ მხარეებთან ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას ყურადღება ექცევა ამ ურთიერთობის არსს და არა უბრალოდ იურიდიულ ფორმას.

დოხვი, ნაზიძე

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთები და ტრანზაქციები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ფინანსური ანგარიშგების არე	აქციონერები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
სესხები	2,081,172	-	2,272,347
სუბორდინირებული სესხები	1,433,819	-	-
საპროცენტო ხარჯი	(155,326)	-	(121,919)
სუბორდინირებული სესხების საპროცენტო ხარჯი	(93,931)	-	-
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(487,240)	(76,796)	-

დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთები და ტრანზაქციები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ფინანსური ანგარიშგების არე	აქციონერები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
სესხები	257,646	-	1,561,389
სუბორდინირებული სესხები	1,643,745	-	-
საპროცენტო ხარჯი	(23,299)	-	(133,662)
საპროცენტო ხარჯი სუბორდინირებული სესხებიდან	(103,765)	-	-
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(487,240)	(76,796)	-

20. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ასევე მოვლენები ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე, რომელიც გვაწვდის დამატებით ინფორმაციას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, შეტანილია ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბალანსის შემდგომი არსებითი მოვლენები, რომლებიც არ ახდენენ გავლენას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის დღისათვის, ასევე წარმოდგენილია ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

გამოცემის, წარმდგენი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი საღარიგებო პოლიტიკის მიმოხილვა

ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარება

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები აღიარებულია ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაში, როდესაც იგი ხდება ხელშეკრულების მონაწილე შესაბამის ფინანსურ ინსტრუმენტთან მიმართებაში.

თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური ინსტრუმენტები ფასდება იმ დანახარჯებით დაკორექტირებული რეალური ღირებულებით, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შეძენასთან, ან ფინანსური ვალდებულების გამოშვებასთან, იმ ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომელიც შეფასებული არ არის რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თუ გარიგების ფასი განსხვავდება რეალური ღირებულებისგან თავდაპირველი აღიარებისას, ორგანიზაცია სხვაობას ანგარიშობს შემდეგნაირად:

- თუ რეალური ღირებულება განსაზღვრულია აქტიურ ბაზარზე კოტირებული ფასით იდენტური აქტივებისთვის ან ვალდებულებისთვის ან ეფუძნება შეფასების ისეთი მეთოდის გამოყენებას, რომელიც ეყრდნობა მხოლოდ დაკვირვების ქვეშ მყოფი ბაზრებიდან მიღებულ მონაცემებს, ამ შემთხვევაში სხვაობა აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში თავდაპირველი აღიარებისას.
- სხვა ნებისმიერ შემთხვევაში რეალური ღირებულება დაკორექტირდება გარიგების ფასის მიხედვით, თავდაპირველი აღიარებისას რეალურ ღირებულებასა და ოპერაციის ფასს შორის სხვაობის გადავადებით. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ორგანიზაცია ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს როგორც მოგებას ან ზარალს, როდესაც იგი იქნება გონივრულად გაზომვადი, ან როდესაც ინსტრუმენტის აღიარება არის შეწყვეტილი.

ფინანსური აქტივები

კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას და შემდგომი შეფასება

საწყისი აღიარებისას ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთად: შემდგომში ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული, შემდგომში რეალური ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და შემდგომში რეალური ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ამორტიზირებული ღირებულება

ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები არის ორგანიზაციისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი კატეგორია. ფინანსური აქტივები ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით, თუ ერთდროულად კმაყოფილდება შემდეგი ორი გარემოება:

- ორგანიზაცია აქტივს ფლობს ბიზნეს-მოდელით, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად; და
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც ერთპიროვნულად წარმოადგენს ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდას ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაწილზე.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის (EIR) გამოყენებით და ექვემდებარება გაუფასურებას. აქტივის აღიარების შეწყვეტის, მოდიფიცირების ან გაუფასურების შედეგად მიღებული მოგება ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

რეალური ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ფინანსური აქტივი ფასდება რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, თუ ის აკმაყოფილებს მომდევნო ორ პირობას და არ ექვემდებარება მოგებაში ან ზარალში რეალური ღირებულებით ასახული აქტივის პირობას:

- კომპანია აქტივს ფლობს ბიზნეს-მოდელით, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც ერთპიროვნულად წარმოადგენს ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდას ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაწილზე.

გიორგი, შაჩიძე

გვს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ არის კლასიფიცირებული, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, ან რეალური ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფასდება როგორც რეალური ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ორგანიზაციის ყველა ფინანსურ აქტივი შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით.

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ფასს 9-ის მიხედვით არსებობს 3 სახის ბიზნეს მოდელი:

- აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად: ამ ბიზნეს მოდელის მიზანია აქტივების ფლობა მათი არსებობის მანძილზე პროცენტის, ძირისა და სხვა დაკავშირებული ფულადი ნაკადების გენერირებისთვის;
- აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად, ან/და გასაყიდად: ეს ბიზნეს მოდელი წინას მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ ორგანიზაციამ შეიძლება გადაწყვიტოს მისი გაყიდვა ან ლიკვიდობის მიზნებისთვის ფლობა, სანამ აქტივს ვადა დაუდგება.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ ხდება ზემოთ მოცემული მოდელების კრიტერიუმებში.

ბიზნეს მოდელის შეფასება მოითხოვს მსჯელობას, რომელიც დაფუძნებულია შეფასების თარიღში არსებული ფაქტებისა და გარემოებების შეფასებაზე. ბიზნეს მოდელი არ არის შეფასებული ცალკეული ფინანსური ინსტრუმენტის მიხედვით, არამედ შეფასებულია უფრო მაღალი დონის ფაქტორის - ფინანსური ინსტრუმენტის სახეობის შესაბამისად აგრეგირებული პორტფელის მიხედვით.

ბიზნეს მოდელის შეფასებისას ორგანიზაციამ გაითვალისწინა: რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მახასიათებლები, რომ განესაზღვრა თუ როგორ იცვლებოდა ბიზნეს მოდელი და ფინანსური ინსტრუმენტი ამ ბიზნეს მოდელში; რისკები, რომლებიც ახდენს გავლენას ამ ბიზნეს მოდელზე; ამ რისკების მართვის გზები და უმაღლესი ხელმძღვანელობის კომპეტენცია.

გასაყიდად ფლობილი ან მართული ფინანსური აქტივები, რომელთა მაჩვენებლები ფასდება რეალური ღირებულების საფუძველზე, შეფასებულია რეალური ღირებულების მოგება ზარალში ასახვით, რადგან ისინი არც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებისთვის და არც ორივე - სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებისა და ფინანსური აქტივების გაყიდვისთვის არიან განკუთვნილი.

მხოლოდ ძირი თანხისა და პროცენტის გადახდა (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი არის ფლობილი ისეთი ბიზნეს მოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება, ან რომლის მიზანია მიიღწევა როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ისე ფინანსური აქტივების გაყიდვით, მაშინ ორგანიზაციამ უნდა განსაზღვროს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენს თუ არა მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტების გადახდას. SPPI -ის ტესტი ხორციელდება ერთეული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირი თანხისა და ძირი თანხის დაუფარავ ნაწილთან დაკავშირებული პროცენტების გადახდას, საბაზისო სასესხო შეთანხმების პირობების შესაბამისია. პროცენტი განისაზღვრება, როგორც ფულის დროითი ღირებულებისა და დარჩენილ ძირ თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის ანაზღაურება კონკრეტული პერიოდის განმავლობაში. ის შეიძლება ასევე ითვალისწინებდეს სესხის გაცემასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგალითად, ლიკვიდობის რისკი) და დანახარჯების (მაგალითად, ადმინისტრაციულ დანახარჯებს) კომპენსაციას, რაც დაკავშირებულია დროის გარკვეულ პერიოდში ფინანსური აქტივის შენარჩუნებასთან. ასევე საბაზისო სასესხო შეთანხმების პირობების შესაბამისი მოგების მარჟინაც.

იმის შეფასებისას, წარმოადგენს თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირი თანხისა და პროცენტის გადახდებს, ორგანიზაცია აფასებს ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობებს. ეს წარმოადგენს იმის შეფასებას, მოიცავს თუ არა ფინანსური აქტივი სახელშეკრულებო პირობებს, რომლებიც შესაძლოა ცვლიდეს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვადებს ან თანხებს, რომელიც არ შეესაბამება SPPI-ის პირობებს.

SPPI-ის პირობები თუ დარღვეულია, ასეთი ფინანსური აქტივები ფასდება როგორც რეალური ღირებულებით მოგება ზარალში ასახვით, მიღებული პროცენტი კი აღიარდება სხვა საპროცენტო შემოსავლად.

ფორმ, შენიშვნა

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც შესაბამისია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც:

- აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების მიღების საკონტრაქტო უფლებებს ვადა გასდის;
- ორგანიზაცია გადასცემს ფინანსური აქტივებიდან მისაღები ფულადი სახსრების საკონტრაქტო უფლებებს, ან მიიღო ვალდებულება გადაიხადოს მიღებული ფული მთლიანად მესამე მხარის მიმართ; ან (ა) გადასცემს არსებითად ყველა რისკს და აქტივზე საკუთრების უფლებას, ან (2) არსებითად არც გადასცემს და არც იტოვებს ყველა რისკსა და სარგებელს, მაგრამ გადასცემს კონტროლს აქტივზე.

ცვლილება გაუფასურების შეფასებაში

ფასს 9-ის მიღებამ ფუნდამენტურად შეცვალა ორგანიზაციის აღრიცხვა გაცემული სესხების გაუფასურების ანარიცხთან დაკავშირებით, კერძოდ ბასს 39-ის მიდგომა - „გაწეული ზარალი“ (CL) ჩაანაცვლა მომავალზე ორიენტირებულმა - „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის“ (ECL) მოდელმა. ფასს 9 მოითხოვს ECL-ის დაანგარიშებას ორგანიზაციის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური აქტივისთვის, რომელიც აღრიცხულია, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ან რეალური ღირებულების სხვა სრულ შემოსავალში აღრიცხვით. გაუფასურების ანარიცხი ეფუძნება ECL-ს, რომელიც დაანგარიშებულია ფინანსური აქტივის წარმოქმნიდან მომავალი 12 თვის მანძილზე დეფოლტის მოხდენის შემთხვევაში, მანამ სანამ არ მოხდება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რა დროსაც გაუფასურების ანარიცხი ეფუძნება ფინანსური აქტივის არსებობის მანძილზე დაანგარიშებულ ECL-ს. თუ ფინანსური აქტივი აკმაყოფილებს შემენილის ან აღიარებისთანავე გაუფასურებულის განმარტებას, გაუფასურების ანარიცხი ეფუძნება არსებობის მანძილზე დაანგარიშებულ ECL-ს.

2018 წლის 1 იანვრიდან ორგანიზაციამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალები აღიარა ყველა სადებეტო ინსტრუმენტისთვის, რომელიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით.

გაუფასურების ზარალისა და ანარიცხის გასწავლვრებამ გადაინაცვლა „გაწეული ზარალის“ (CL) მოდელიდან, რომელიც ბასს 39-ის მიხედვით ზარალს აღრიცხავდა მას შემდეგ, რაც ზარალის გამოძწევი მოვლენა უკვე მომხდარი იყო, „მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის“ (ECL) მოდელზე, რომელიც ფასს 9-ის მიხედვით ზარალს აღრიცხავს ფინანსური აქტივის წარმოქმნისთანავე. ფასს 9-ის მიხედვით ორგანიზაცია ჯერ ცალკეულად მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივებისთვის განსაზღვრავს თუ არის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდგომ კი ჯგუფურად აფასებს იმ აქტივებს, რომლებიც ცალკეულად არ არის მნიშვნელოვანი და აქტივებს, რომლებიც მნიშვნელოვანია, მაგრამ არ არის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება გამოვლენილი მათი ცალკეულად შეფასებისას.

სამეტაპიანი მიდგომა

ფასს 9 წარადგენს 3 ეტაპს ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურებისთვის, მათი წარმოქმნის ან შეძენის თარიღში. ეს მიდგომა შეჯამებულია ქვემოთ:

1-ლი ეტაპი: ორგანიზაცია აღიარებს საკრედიტო ზარალის ანარიცხს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხით. ეს წარმოადგენს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილს დეფოლტის შემთხვევაში, საანგარიშგებო პერიოდიდან 12 თვის ვადაში, იმ დაშვებით, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა მნიშვნელოვნად. იმ ფინანსური აქტივებისთვის, რომელთა ვადიანობა 12 თვეზე ნაკლებია, დეფოლტის ალბათობა იგივეა, რაც არსებობის მანძილზე.

მე-2 ეტაპი: ორგანიზაცია აღიარებს საკრედიტო ზარალის ანარიცხს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხით, იმ ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებმაც თავდაპირველი აღიარების შემდეგ განიცადეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა.

ეს მოითხოვს ECL-ის გამოთვლას, რომელიც დაფუძნებულია ფინანსური ინსტრუმენტის არსებობის მანძილზე დეფოლტის მოხდენის ალბათობაზე.

ანარიცხი საკრედიტო ზარალებზე ამ ეტაპზე არის უფრო მაღალი, რადგან გაზრდილია საკრედიტო რისკი და გასათვალისწინებელი პერიოდი უფრო გრძელია ვიდრე 1 ეტაპის 12 თვე. მე-2 ეტაპზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტები ჯერ (ამ ეტაპისთვის) არ იგულისხმებიან გაუფასურებულად.

მე-3 ეტაპი: თუ ფინანსური ინსტრუმენტი არის გაუფასურებული, იგი გადადის მე-3 ეტაპზე. ორგანიზაცია აღიარებს გაუფასურების ზარალს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი ზარალის თანხით, ამ გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების PD-ის 100 %-ით.

ამოხმ., წმინდ.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის
(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი საკრედიტო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

დეფოლტის განსაზღვრება

დეფოლტის სტატუსი გამოიყენება იმ სესხებისთვის, რომლისთვისაც ქვემოთ მოცემულ რომელიმე მოვლენას ექნება ადგილი:

- 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- მსესხებლის ან თანამსესხებლის გარდაცვალება ან დაკარგვა;
- ფორსმაჟორი, როცა კლიენტი ხდება გადახდისუუნარო გარე ფაქტორების გამო, რომელიც კონტროლს არ ექვემდებარება.

ორგანიზაცია დეფოლტს აღიარებს გაუფასურებული სესხებისთვის.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

იმის განსაზღვრისას, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მოხდენის რისკი, მისი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ორგანიზაცია ითვალისწინებს გონივრულ და საჭირო ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი მიზანშეუწონელი ხარჯებისა და ძალისხმევის გარეშე. ეს მოიცავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, ანალიზს, რომელიც დაფუძნებულია ორგანიზაციის წარსულ გამოცდილებაზე და საკრედიტო ექსპერტების შეფასებაზე, ასევე მომავლის პროგნოზირებისთვის საჭირო ინფორმაციას.

რაოდენობრივი ინფორმაცია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია და ეფუძნება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის ცვლილებას შემდეგი ორი მაჩვენებლის შედარებით:

- დარჩენილი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა ანგარიშგების დღეს; და
- დარჩენილი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა მოცემული დროის მონაკვეთში, რომლის შეფასებაც მოხდა იმ ფაქტებსა და მოვლენებზე დაყრდნობით რომელიც არსებობდა აღიარების მომენტში

ორგანიზაციის აზრით საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ხდება არაუგვიანეს 30 დღიანი ვადაგადაცილებისა.

ორგანიზაცია რეგულარულად მიმოიხილავს შემდეგ ფაქტორებს, რათა დარწმუნდეს, რომ აღნიშნული კრიტერიუმები ეფექტურია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მონიტორინგისას:

- კრიტერიუმებს აქვს უნარი გამოავლინონ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა დეფოლტის დადგომამდე;
- ადგილი არ აქვს დროში დამთხვევას (კრიტერიუმის მხრივ), როდესაც აქტივი ხდება 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების;
- არ არსებობს არანაირი უსაფუძვლო არასტაბილურობა ზარალის რეზერვში, 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან (ეტაპი 1) არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (ეტაპი 2) გადატანებიდან.

საპროგნოზო ინფორმაცია

ფასს 9-ის მიხედვით საკრედიტო ზარალების ანარიცხი დაფუძნებულია გონივრულ და საჭირო საპროგნოზო ინფორმაციაზე, რომელიც ხელმისაწვდომია მიზანშეუწონელი ხარჯებისა და ძალისხმევის გარეშე, რომელიც მოიცავს წარსულ მოვლენებს, მიმდინარე პირობებსა და მომავალი ეკონომიკური მდგომარეობის პროგნოზებს.

ორგანიზაცია საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს, როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შესაფასებლად, ისე ECL-ის გაზომვის დროს.

ამხრე, შახაძე

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ECL -ის გაზომვა

ECL -ის გასაზომად გამოსაყენებელი ძირითადი საშუალებები არის ქვემოთ მოყვანილი ცვლილებების სტრუქტურა:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დეფოლტის რისკის პოზიცია (EAD).

აღნიშნული პარამეტრები, როგორც წესი შეფასებულია შიდა სტატისტიკური მოდელების და სხვა ისტორიული მონაცემთა ბაზის გამოყენებით. ისინი შექმნილია სამომავლო პროგნოზის ასახვის მიზნით, როგორც ზემოთ არის აღწერილი.

დეფოლტის ალბათობა (PD)

PD მაჩვენებლები არის მაჩვენებლები კონკრეტული თარიღისთვის და გამოითვლება სტატისტიკური რეიტინგის მოდელების მიხედვით.

იმ შემთხვევაში, თუ მსესხებელი ან სესხი მიგრირდება რეიტინგების კატეგორიებს შორის, აღნიშნულმა შესაძლოა, გამოიწვიოს ცვლილება შესაბამისი PD-ს შეფასებისას. PD-ს შეფასება ხდება საკონტრაქტო ვადის შესაბამისად წინასწარი გადახდის კოეფიციენტის გათვალისწინებით.

დეფოლტის რისკის პოზიცია (EAD)

EAD წარმოადგენს ფინანსური აქტივის არსებობის მანძილზე საკრედიტო რისკის ზეგავლენის შეფასებას, პოტენციური დეფოლტის მოხდენის მომენტში. ეს წარმოადგენს მიუღებელ ფულად ნაკადებს დეფოლტის მომენტში, წინასწარებით დაფარვების, პროცენტის დაფარვებისა და EIR-ით დისკონტირებული დარიცხვების გათვალისწინებით, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს რეგულაციით დადგენილს.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD)

LGD გამოიყენება მოსალოდნელი დანაკარგის მოცულობის განსაზღვრისთვის, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას დეფოლტის შემთხვევაში. ამ მაჩვენებლის გამოსათვლელად ორგანიზაცია იყენებს გადეფოლტებული სესხების ამოღების განაკვეთს. LGD მოდელი განსაზღვრავს მხოლოდ ფულად შემოძინებებს. LGD გამოითვლება ფულადი ნაკადების საშუალო შეწონილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

ფინანსური ვალდებულებები

ბასს 39 -- „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ ჩაანაცვლა ფასს 9 -- „ფინანსური ინსტრუმენტი“-მა. ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიხედვით ფინანსური ვალდებულებები უნდა დაკლასიფიცირდეს შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთით: „რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით“ და „სხვა ფინანსურ ვალდებულებებად“. ორგანიზაციამ 2018 წლის 1 იანვრისთვის (ფასს 9-ის მიღების თარიღი) ყველა ფინანსური ვალდებულება დააკლასიფიცირა, როგორც „სხვა ფინანსური ვალდებულებები“.

ორგანიზაციის სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სხვა ვალდებულებებსა და მიღებულ სესხებს.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური ვალდებულებების გამოშვებასთან.

მსგავსი პროცენტის მატარებელი ვალდებულებები შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს მუდმივი განაკვეთით ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებაზე საპროცენტო ხარჯის დარიცხვას. ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულებისთვის საპროცენტო ხარჯი მოიცავს საწყის გარიგების ხარჯებს და ნებისმიერ დამატებით გადასახდელს ვალდებულების გამოსყიდვისთვის.

ამხმ, შპს

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ორგანიზაცია ფინანსური ვალდებულებების აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც ვალდებულება სრულდება, უქმდება, ან გასდის ვადა. სადაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ენაცვლება მეორეს იმავე მსესხებლის მიმართ მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობებით, ან არსებული ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება ან მოდიფიკაცია ითვლება თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტად და ახალი ვალდებულების აღიარებად და სხვაობა საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ, ან გადასახდელ ანაზღაურებას შორის აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების გადახურვა

ორგანიზაცია ფინანსურ აქტივებისა და ვალდებულებების გადახურვას აკეთებს მაშინ, როდესაც ურთიერთობათა იურიდიულად არ არის შეზღუდული და ორგანიზაცია გეგმავს ანგარიშსწორებას გადახურული ნაშთის საფუძველზე, ან ფინანსური აქტივის მიღებას და ვალდებულების დაფარვას გეგმავს ერთგვაროვნად.

რეალური ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 13 რეალური ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 13 მოითხოვს განმარტებითი შენიშვნებს რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებებისთვის იმ დაშვებების შესახებ, რაც გამოყენებულ იქნა რეალური ღირებულების განსაზღვრისას. რეალური ღირებულების იერარქია მოიცავს შემდეგ დონეებს:

1. იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე (1-ლი დონე);
2. პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ (მე-2 დონე); და
3. ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე (მე-3 დონე).

რეალური ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია ერთ-ერთ დონეში.

რეალური ღირებულების იერარქიის მეორე დონეში შემავალი რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები გაშიფრულია მე-6 შენიშვნაში.

ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები არის აქტივები, რომლებიც იოლად კონვერტირებადი ფულად სახსრებში და ექვემდებარება ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს ფულს სალაროში და ფულად სახსრებს საბანკო ანგარიშებზე სამ თვემდე ვადით. სამ თვეზე მეტი ვადიანობით შეზღუდული სახსრები არ შედის ნაღდი ფულისა და ფულის ეკვივალენტებში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები ბალანსში ასახულია ისტორიული ღირებულებით, რომელიც შემცირებულია დაგროვილი ცვეთისა (ამორტიზაციის) და გაუფასურების ზარალით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ძირითად საშუალებებზე (და არამატერიალურ აქტივებზე) ცვეთის (და ამორტიზაციის) დარიცხვა ხდება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში სისტემატურ საფუძველზე წრფივი მეთოდით. ცვეთა ერიცხება წრფივად 5 წელზე გადაანგარიშებით.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რათა გადამოწმდეს, ხომ არ არის აღიარებული ანაზღაურებად ღირებულებაზე მეტად. ანაზღაურებადი ღირებულება არის უდიდესი გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებას შორის.

ამოხმ., წმინდები

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საწესდებო კაპიტალი და დივიდენდები

კაპიტალი შედგება საწესდებო კაპიტალისა და გაუნაწილებელი მოგებისგან. დივიდენდები ჩაიწერება კაპიტალში იმ პერიოდში, როდესაც ის არის გამოცხადებული. ნებისმიერი დივიდენდი, რომელიც გამოცხადდა საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნებამდე გაიშიფრება ბალანსის შედგენის თარიღის შემდგომი მოვლენების შენიშვნაში.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავს ფორვარდულ და სპოტ ოპერაციებს სავალუტო ბაზრებზე.

წარმოებული ინსტრუმენტები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით ხელშეკრულების ძალაში შესვლის დღეს და შემდგომში გადაფასდებიან სამართლიანი ღირებულებით. წარმოებული ინსტრუმენტი აქტივების სახით აღირიცხება, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, ხოლო ვალდებულებად - უარყოფითი სამართლიანი ღირებულების შემთხვევაში.

წარმოებული ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

მოთხოვნები ფინანსური იჯარიდან

ფინანსური აქტივი აღიარდება ფინანსურ იჯარად, როდესაც აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და ეკონომიკური სარგებელი გადაეცემა მოიჯარეს. საკუთრების უფლება შეიძლება გადაეცეს ან არა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ფინანსური იჯარა, მეიჯარისათვის, ბასს 17-ის მოთხოვნების შესაბამისად წარსდგება, როგორც მოთხოვნა, წმინდა საიჯარო ინვესტიციების ტოლი თანხით. ფინანსური იჯარის შემთხვევაში, რამდენადაც, აქტივის იურიდიულ საკუთრებასთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და ეკონომიკური სარგებელი მოიჯარეს გადაეცემა, მისაღები საიჯარო გადასახდელები მეიჯარის პოზიციიდან განიხილება, როგორც ძირითადი თანხის დაფარვა და გარკვეული შემოსავლების მიღება, როდესაც მას აუნაზღაურდება და ეკონომიკური სარგებლის სახით დაუბრუნდება ჩადებული ინვესტიცია და მომსახურება.

ფინანსური შემოსავლის აღიარება უნდა ეფუძნებოდეს ფინანსურ იჯარაში მეიჯარის წმინდა საიჯარო ინვესტიციების უკუგების, მუდმივი პერიოდული განაკვეთის ამსახველ მოდელს. საანგარიშო პერიოდის საიჯარო გადასახდელი, მომსახურების დანახარჯების გამოქვითვით, მიმართულია მთლიანი (ბრუტო) საიჯარო ინვესტიციის საპირისპიროდ, როგორც ძირითადი თანხის, ისე გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავლის შემცირებისაკენ.

უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაცია გულისხმობს აქტივის გაყიდვას და იმავე აქტივის იჯარის გზით უკან დაბრუნებას. როგორც წესი, ასეთ შემთხვევაში საიჯარო ქირა და აქტივის გასაყიდი ფასი ურთიერთდამოკიდებულია, რადგან ისინი განიხილება, როგორც ერთიანი პაკეტი. აქტივის გაყიდვის და მისი იჯარით უკან დაბრუნების ოპერაციის აღრიცხვის წესი დამოკიდებულია იჯარის ტიპზე.

თუ აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაცია წარმოადგენს ფინანსურ იჯარას, გაყიდვიდან ამონაგები თანხის არანაირი ნაშთი მის საბალანსო ღირებულებაზე არ შეიძლება გამოყიდველ-მოიჯარის მიერ მაშინვე აღიარდეს შემოსავლის სახით. სანაცვლოდ, იგი აისახება გადავადებული შემოსავლების სახით და თანდათანობით ამორტიზდება იჯარის მთელი ვადის განმავლობაში.

თუ აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვა არის ფინანსური იჯარა, ოპერაცია წარმოადგენს მეიჯარის მიერ მოიჯარის ფინანსური სახსრებით მომარაგებას, ხოლო აქტივი მის უზრუნველყოფას. ამიტომ არ შეიძლება აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ამონაგები თანხის მეტობა მის საბალანსო ღირებულებაზე აღიარდეს შემოსავლის სახით. ეს ნაშთი გადავადდება და ამორტიზდება იჯარის ვადის განმავლობაში.

გომიჯ, ნაზიძე

გვს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ანარიცხები, პირობითი აქტივები და ვალდებულებები

ანარიცხი არის ვალდებულება, რომლის დაფარვის ვადა ან ოდენობა განუსაზღვრელია. ვალდებულება არის წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად წარმოშობილი მიმდინარე მოვალეობა, რომლის დასაფარავად საჭიროა ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების საწარმოოდან გასვლა. ვალდებულების წარმოქმნელი მოვლენა არის ისეთი მოვლენა, რომელიც ქმნის იურიდიულ ან კონსტრუქციულ ვალდებულებას, რომლის მიხედვითაც ორგანიზაციამ უპირობოდ უნდა დაფაროს ვალდებულება. იურიდიული ვალდებულება არის ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნება შემდეგი ფაქტორებიდან:

- ხელშეკრულება (ყველა პირობის გათვალისწინებით, მათ შორის, ზეპირი);
- კანონმდებლობა; ან
- სხვა კანონიერი ქმედება.

კონსტრუქციული ვალდებულება წარმოიქმნება ორგანიზაციის ქმედებებიდან, რაც გულისხმობს შემდეგს:

- წარსული პრაქტიკიდან მიღებული გამოცდილების შედეგად, გამოქვეყნებული პოლიტიკით ან საკმაოდ სპეციფიკური მიმდინარე განაცხადით, ორგანიზაცია სხვა მხარეებს მიუთითებს, რომ ის აიღებს გარკვეულ პასუხისმგებლობებს; და
- შედეგად, ორგანიზაცია აღნიშნულ სხვა მხარეებს უქმნის სამართლიან მოლოდინს, რომ იგი შეასრულებს აღებულ ვალდებულებებს.

ტერმინი “პირობითი ვალდებულება” გამოიყენება ვალდებულებებისათვის, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებენ აღიარების კრიტერიუმებს.

სააღრიცხვო პოლიტიკა გამოყოფს შემდეგ კატეგორიებს:

- ანარიცხები - რომლებიც აღიარდება, როგორც ვალდებულება (იმ პირობით, რომ შესაძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება), რადგან ისინი წარმოადგენენ მიმდინარე მოვალეობას და მოსალოდნელია, რომ მათ დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა; და
- პირობითი ვალდებულებები - რომლებიც არ აღიარდება, როგორც ვალდებულება, რადგან წარმოადგენს, ან:
  - შესაძლო მოვალეობებს, რადგან ჯერ კიდევ არაა დადასტურებული, გააჩნია თუ არა ორგანიზაციას მიმდინარე მოვალეობა, რომლის შესრულება გამოიწვევს ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლას; ან
  - მიმდინარე მოვალეობებს, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებს სტანდარტის მოთხოვნებს (რადგან მოსალოდნელი არ არის, რომ ვალდებულების დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა, ან შეუძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება).

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება. პირობითი ვალდებულებების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში გარდა ისეთი პირობითი ვალდებულებებისა, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან არ არის მოსალოდნელი.

პირობითი ვალდებულებები შეიძლება განვითარდეს თავდაპირველად მოსალოდნელისგან განსხვავებული სახით. ამიტომ ისინი ფასდება მუდმივად, რათა განისაზღვროს, ხომ არაა აუცილებელი ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების ორგანიზაციიდან გასვლა. იმ შემთხვევაში, თუ იმ ვალდებულების დასაფარად, რომელიც განიხილებოდა პირობით ვალდებულებად, საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების ორგანიზაციიდან გასვლა, ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება ანარიცხი იმ პერიოდში, როდესაც ასეთი ცვლილებას ექნება ადგილი (გარდა განსაკუთრებულად იშვიათი შემთხვევებისა, როდესაც ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია).

პირობითი აქტივები არ აისახება ფინანსური ანგარიშგებაში, თუმცა მათ შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში, როდესაც შესაძლებელია ეკონომიკური სარგებლის შემოდიდება. თუ ეკონომიკური სარგებელი აუცილებლად მიიღება, აქტივი და შესაბამისი შემოსავალიც აღიარდება შესაბამისი პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში მაშინ, როდესაც შეფასების ცვლილება მოხდა.

ნიკოლოზი ანგარიშგებელი

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი საღრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

დაბეგვრა

გადასახადის ხარჯი შედგება პერიოდის მიმდინარე და გადავადებული გადასახადისგან. გადასახადი აღიარებულია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში იმ შემთხვევის გარდა, თუ ის აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში. ამ შემთხვევაში გადასახადი ასევე აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში შესაბამისად.

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოითვლება საანგარიშგებო თარიღისთვის ფაქტობრივად მოქმედი საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით. მენეჯმენტი პერიოდულად ახდენს საგადასახადო მიდგომის გადახედვას კანონმდებლობაში არსებული სხვადასხვა ინტერპრეტაციის შესაბამისად. ორგანიზაცია ქმნის ანარიცხებს თანხებზე, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია საგადასახადო ორგანოებისთვის.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება ვალდებულებების მეთოდის გამოყენებით, დროებითი განსხვავებების წარმოქმნისას აქტივებსა და ვალდებულებებისგან წარმოქმნილ საგადასახადო ბაზასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ნაჩვენებ საბალანსო მაჩვენებელს შორის. რადგან გადავადებული საგადასახადო აქტივი არ დაანგარიშდება, როდესაც აღიარდა აქტივი ან ვალდებულება, მას არ ექნება გავლენა არც ფინანსურ და არც საგადასახადო მოგება-ზარალზე. გადავადებული საგადასახადო აქტივი განისაზღვრება საგადასახადო განაკვეთით (და კანონმდებლობით) რომელიც ამოქმედდა ან არსებითად ამოქმედდა საბალანსო უწყისის თარიღისთვის და მოსალოდნელია მისი გამოყენება, როდესაც მასთან დაკავშირებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი მიიღება ან გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება წარმოიქმნება.

გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში (და იმ ოდენობით), როცა მოსალოდნელია, რომ მომავალში იარსებებს დასაბეგრი მოგება, რის ხარჯზეც მოხდება აღნიშნული აქტივის გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება გადაიხურება იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს მიმდინარე საგადასახადო აქტივის მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებასთან გადახურვის სამართლებრივი უფლება, და როდესაც გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება წარმოშობილია ერთი და იმავე საგადასახადო კანონმდებლობის შედეგად, რომლის დროსაც აქტივის და ვალდებულების წმინდა თანხით წარდგენა შესაძლებელია.

საპროცენტო შემოსავლის აღიარება

ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც იმყოფება 1-ელ და მე-2 ეტაპზე, ორგანიზაცია საპროცენტო შემოსავალს არიცხავს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის (EIR) გამოყენებით მთლიან საბალანსო თანხაზე. მე-3 ეტაპზე არსებული ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის საპროცენტო შემოსავალი დაიანგარიშება EIR-ის გამოყენებით, სესხების ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ე.ი. მთლიანი საბალანსო თანხა შემცირებული საკრედიტო ზარალის ანარიცხით). იმ ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც შესყიდვის ან წარმოქმნის მომენტში გაუფასურებული, საპროცენტო შემოსავალი ერიცხებათ EIR-ის გამოყენებით, ამორტიზებულ ღირებულებაზე.

ხარჯების აღიარება

ხარჯები აღიარდება სხვა საერთო შემოსავლების ანგარიშგებაში, თუ წარმოიშობა სამომავლო ეკონომიკური მოგების შემცირება, რომელიც დაკავშირებულია აქტივის შემცირებასთან ან გაიზრდება ვალდებულება, რომელიც საიმედოდაა შეფასებული.

ხარჯები აღიარდება სხვა საერთო შემოსავლების ანგარიშგებაში მაშინვე, თუ ხარჯი აღარ არის მომავალი ეკონომიკური საქმიანობის მოგების ნაწილი, ან თუ მომავალი ეკონომიკური მოგება აღარ აღიარებს ან წყვეტს მისი როგორც აქტივის აღიარებას ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ამოღებულია

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარები

ჯგუფი როგორც მოიჯარე

იჯარის იდენტიფიკაცია

ხელშეკრულების დაწყებისას ორგანიზაციამ უნდა შეაფასოს, მთლიანად ხელშეკრულება არის თუ არა იჯარა, ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება არის საიჯარო ხელშეკრულება, ან შეიცავს იჯარას, თუ ხელშეკრულების მეშვეობით ხდება იდენტიფიცირებული აქტივის კონტროლის უფლების გადაცემა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ანაზღაურების მიღების სანაცვლოდ. იმის დასადგენად, ესა თუ ის ხელშეკრულება გადასცემს თუ არა მომხმარებელს იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ორგანიზაციამ უნდა შეაფასოს, გამოყენების პერიოდის განმავლობაში მომხმარებელს გააჩნია თუ არა შემდეგი ორივე უფლება:

- ხელშეკრულებაში იდენტიფიცირებული აქტივიდან პრაქტიკულად მთლიანი სარგებლის მიღების უფლება და
- იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების წესის განსაზღვრის უფლება.

საწყისი აღიარება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ორგანიზაცია აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას, გარდა:

- იჯარისა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს და
- იჯარისა, რომლის ვადა 12 თვეზე ნაკლებია.

იჯარა ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება როგორც:

- აქტივი, რომელიც წარმოადგენს იჯარის ვადის განმავლობაში, იჯარის ობიექტის გამოყენების უფლებას და
- ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ორგანიზაცია საიჯარო ვალდებულებას აფასებს იმ საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების მიხედვით, რომლებიც ამ თარიღისთვის განხორციელებული არ არის. საიჯარო გადახდების დისკონტირება იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით, თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა ადვილად არის შესაძლებელი. თუ ეს შეუძლებელია, გამოიყენება იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის განსაზღვრული მოიჯარის ზღვრული სასესხო განაკვეთი. საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში ცვლადი საიჯარო გადახდები მონაწილეობს იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე. ცვლადი საიჯარო გადახდები თავდაპირველად ფასდება იჯარის ვადის დაწყების თარიღის მდგომარეობით ამ ინდექსის ან განაკვეთის გამოყენებით. სხვა ცვლადი საიჯარო გადახდები აღიარდება იმ პერიოდის ხარჯად, რომელსაც ისინი მიეკუთვნება.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ორგანიზაციის ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის მოიცავს:

- თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით;
- შესყიდვის არჩევანის უფლების ფასს, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს ამ უფლებას;
- იჯარის ვადამდე შეწყვეტისთვის ჯარიმებს, თუ იჯარის ვადა ასახავს მოიჯარის მიერ იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლების გამოყენებას;

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის ორგანიზაცია აქტივების გამოყენების უფლებას თვითღირებულებით აფასებს. აქტივების გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს:

- საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ შეფასებას,
- საიჯარო გადახდებს, რომლებიც უკვე განხორციელებულია იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ან ამ თარიღამდე, მიღებული წამახალისებელი საიჯარო გადახდების გამოკლებით;
- მოიჯარის მიერ გაწეულ თავდაპირველ პირდაპირ დანახარჯებს; და
- იმ დანახარჯების შეფასებას, რომლებსაც მოიჯარე გასწევს საიჯარო აქტივის დემონტაჟისა და ლიკვიდაციის დროს, იმ ადგილის აღსადგენად, სადაც განთავსებულია აქტივი, ან საიჯარო აქტივის აღსადგენად ისეთ მდგომარეობაში მოყვანის მიზნით, რაც მოითხოვება საიჯარო ხელშეკრულების პირობებით.

გერდო 37 - 39

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ცენტრალი

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2022 წლის 31 დეკემბრის დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

როცა ორგანიზაცია ახდენს იჯარის სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაციას, ამ შემთხვევაში, აღრიცხვა დამოკიდებულია მოდიფიკაციის შინაარსზე:

- იჯარის მოდიფიკაცია აისახება, როგორც განცალკევებული იჯარა, თუ მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო და იჯარის ანაზღაურება იზრდება გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი ანაზღაურებით.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, იჯარის მოდიფიკაციის ძალაში შესვლის თარიღისთვის მოიჯარე ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას გადასინჯული საიჯარო გადახდების დისკონტირებით გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის საფუძველზე.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო, მცირდება აქტივების გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, მოგება/ზარალში აღიარდება ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიანად შეწყვეტასთან; საიჯარო ვალდებულება შემდგომში კორექტირდება იმგვარად, რომ მისმა საბალანსო ღირებულებამ ასახოს მოდიფიცირებული საიჯარო გადასახდელები მოდიფიცირებული ვადის განმავლობაში, რომლებიც დადისკონტირებულია მოდიფიკაციის თარიღისთვის არსებული განაკვეთით. ასეთ დროს, აქტივების გამოყენების უფლებაც შესაბამისი თანხით კორექტირდება.

იჯარის ვადის განსაზღვრა

იჯარის ვადა არის იჯარის არაგაუქმებადი პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც მოიჯარეს აქვს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლება, შემდეგ პერიოდებთან ერთად: ა) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლება (მათ შორის მიღებული საქმიანი პრაქტიკით გამყარებული), თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას გამოიყენებს; და ბ) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის ვადაზე შეწყვეტის არჩევანის უფლება, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას არ გამოიყენებს.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იჯარის ვადის დადგენისას. იმის შესაფასებლად, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადაზე შეწყვეტის უფლებას, ჯგუფი განიხილავს ყველა სათანადო ფაქტს და გარემოებას, რომელიც მოიჯარეს ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის, გამოიყენოს იჯარის გაგრძელების უფლება, ან არ გამოიყენოს იჯარის ვადაზე შეწყვეტის უფლება. ჯგუფი ხელახლა აფასებს, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ ის გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადაზე შეწყვეტის უფლებას, იმ შემთხვევაში, თუ მოხდება რაიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა, ან მნიშვნელოვნად შეიცვლება გარემოებები, რომლებიც: ა) მოიჯარის კონტროლს ექვემდებარება; და ბ) გავლენას ახდენს იმის შეფასებაზე, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული არ ჰქონდა იჯარის ვადის დადგენისას, ან არ გამოიყენებს ისეთ უფლებას, რომელიც ადრე გათვალისწინებული ჰქონდა იჯარის ვადის განსაზღვრისას.

ზღვრული სასესხო განაკვეთი

ზღვრული სასესხო განაკვეთი არის, საპროცენტო განაკვეთი, რომლის გადახდაც მსგავს ეკონომიკურ გარემოში მოუწევდა მოიჯარეს აქტივების გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საიჯარო გადახდების განსაზღვრა

საქართველოში ხშირად იჯარის ხელშეკრულება არ მოიცავს ჩანაწერს (ან მოიცავს არასრულს ჩანაწერს) იჯარის განახლების/გაგრძელების შესახებ. ზემოთხსენებული უფლების არსებობა გამყარებულია მიღებული საქმიანი პრაქტიკის შესაბამისად. ჯგუფი ამგვარ მიღებულ საქმიან პრაქტიკას განიხილავს ხელშეკრულების შემადგენელ ნაწილად. ასეთი შემთხვევებისთვის, საიჯარო ვალდებულების განსაზღვრისას შეფასებული საიჯარო გადახდები არის უცვლელი მთელი საიჯარო ვადის განმავლობაში განახლებადი პერიოდის ჩათვლით.

გ.ო.ხ.მ., ნ.მ.მ.მ.

(ქართულ ღარში)

21. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოკლევადიანი იჯარა და გრძელვადიანი იჯარა, რომლის საიჯარო აქტებს დაბალი ღირებულება აქვს

ორგანიზაციამ გადაწყვიტა მოკლევადიან იჯარასთან და დაბალი ღირებულების მქონე საიჯარო აქტივის იჯარასთან მიმართებაში გამოიყენოს გათავისუფლება. ამ იჯარასთან დაკავშირებული საიჯარო გადახდები აღირიცხება ხარჯის სახით იჯარის ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდით. სხვა სისტემატური საფუძველი იმ შემთხვევაში გამოიყენება, თუ ეს საფუძველი უფრო ადეკვატურად ასახავს მოიჯარის მიერ სარგებლის მიღების სტრუქტურას/მოდელს.

ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

ხელფასები, ბონუსები და არაფულადი შედავათები აღიარდება იმ წელს, როდესაც თანამშრომელმა გასწია შესაბამისი მომსახურება.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ასევე მოვლენები ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე, რომელიც გვაწვდის დამატებით ინფორმაციას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, შეტანილია ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბალანსის შემდგომი არსებითი მოვლენები, რომლებიც არ ახდენენ გავლენას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის დღისათვის, ასევე წარმოდგენილია ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

ფინანსურ ანგარიშგებაში შემაჯავლი მუხლები ფასდება იმ ეკონომიკურ გარემოში არსებული ვალუტით, რომელშიც ორგანიზაცია ფუნქციონირებს („ფუნქციური ვალუტა“). ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც არის ორგანიზაციის ფუნქციური და წარსადგენი ვალუტა.

ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ოფიციალური გაცვლითი კურსის მიხედვით.

კურსთაშორის სხვაობიდან წარმოქმნილი მოგება და ზარალი, რომელიც მიიღება ტრანზაქციათა განხორციელებისა და ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში გადაყვანის შედეგად წლის ბოლოს არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსით, აღიარდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. გადაფასება წლის ბოლოს არ ეხება არაფულად მუხლებს კაპიტალში ინვესტიციების ჩათვლით. ფასიანი ქაღალდების გაცვლითი კურსის ცვლილებით მიღებული რეალური ღირებულების ცვლის ეფექტი აღიარდება, როგორც რეალური ღირებულების ცვლილებისას მიღებული შემოსავლის ან ხარჯის ნაწილი.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს 2022 და 2021 წლის 31 დეკემბრისათვის არსებულ ოფიციალურ გაცვლით კურსებს:

	აშშ დოლარი / ლარი	ევრო / ლარი
გაცვლითი კურსი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	2.7020	2.8844
გაცვლითი კურსი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	3.0976	3.5040

Q. no. 2, 5th March

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის ნომერი

N231017219

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის თარიღი

27.07.2023 წ

სანოტარო მოქმედების დასახელება

დოკუმენტის თარგმანზე დიპლომირებული
ხელმოწერის დამოწმება

ნოტარიუსი

დავით ჩალათაშვილი

სანოტარო ბიუროს მისამართი

თბილისი, მტკვრის ქუჩა #4

სანოტარო ბიუროს ტელეფონი

599336099

სანოტარო მოქმედების
ინდივიდუალური ნომერი

59184848725423

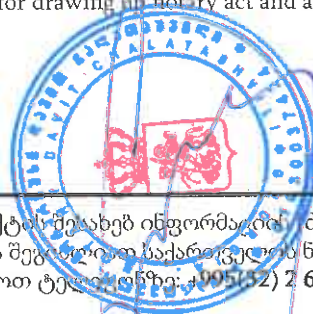
ფურცელად

მე, ნოტარიუსი, დავით ჩალათაშვილი, რომლის სანოტარო ბიუროს მდებარეობს მისამართზე: თბილისი, მტკვრის ქუჩა #4, ვადასტურებ წინამდებარე დოკუმენტზე დიპლომირებული მთარგმნელის, თორნიკე პარხომენკოს (დაბადებული 17.02.1992, მცხოვრები: ქ. თბილისი, აწყურის ქუჩა 39, ბარათის ნომერი 20IC87066, პირადი ნომერი: 01011081564 გაცემული იუსტიციის სამინისტროს მიერ, დიპლომი MH N001116 გაცემული თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ) ხელმოწერის სინამდვილეს. მთარგმნელი გაფრთხილებულია, რომ პასუხს აგებს თარგმანის სიზუსტეზე და იძლევა თარგმანის სისწორის გარანტიას. გადახდილია საზღაური: 117.00 ლარი, დღგ 21.06 ლარი - თანახმად საქართველოს საგდასახადო კოდექსის 166-ე მუხლისა, და რეგისტრაციის საზღაური 5.00 ლარი სანოტარო მოქმედებათა შესრულებისათვის საზღაურისა და საქართველოს ნოტარიუსთა პალატისთვის დადგენილი საფასურის ოდენობების, მათი გადახდევინების წესისა და მომსახურების ვადების დამტკიცების შესახებ საქართველოს მთავრობის დადგენილების #507 (29.12.2011წელი) 31-ე მუხლის და 39 მუხლის 1 პუნქტის საფუძველზე.

I, Notary Davit Chalataashvili, whose notary bureau is located at: Mtkvari #4, Tbilisi, certify the authenticity of signature of qualified translator Tornike Parkhomenko (DOB 17.02.1992, place of residence: Tbilisi, 39 Atskuri Street, card number 20IC87066, Personal Number: 01011081564 issued by the Ministry of Justice, Diploma MH N001116 issued by Tbilisi State University). Translator is warned about his responsibility for the accuracy of translation and he gives the guarantee for the accuracy of translation.

The notary tax is paid: 117.00 GEL, VAT 21.06 GEL according to article 166 of Georgia tax code and 5.00 GEL for drawing up notary act according to the articles 31.3 and paragraph 1 of article 39 of resolution # 507 (29.12. 2011) of the government of Georgia about notary tax for drawing up notary act and ascertained fees for notary chamber, rules of payment and approval of terms of service

ნოტარიუსი: დავით ჩალათაშვილი
Notary : Davit Chalataashvili

სანოტარო მოქმედებისა და სანოტარო აქტის შედგენის ინფორმაციის მისი შექმნის, შეცვლის და/ან გაუქმების შესახებ) მიღება-გადამოწმება შეგიძლიათ საქართველოს ნოტარიუსთა პალატის ვებ-გვერდზე: www.notary.ge ასევე შეგიძლიათ დარეკოთ ტელეფონზე: +995(52) 2 66 19 18